

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่นำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์เพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ มีกระบวนการในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์ (Pre-Production)
2. ขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์ (Production)
3. ขั้นตอนหลังการผลิตรายการโทรทัศน์ (Post-Production) และการประเมินผลรายการโทรทัศน์ (Production Evaluation)

โดยในขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์ (Pre-Production) และขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์ (Production) มุ่งเน้นการตอบปัญหานำวิจัยในหัวข้อกระบวนการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่นำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์เพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุเป็นอย่างไร สำหรับในขั้นตอนหลังการผลิตรายการโทรทัศน์ (Post-Production) มุ่งเน้นการตอบปัญหานำวิจัยในหัวข้อกระบวนการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่นำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์เพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุเป็นอย่างไร และการประเมินผลรายการโทรทัศน์ (Production Evaluation) มุ่งเน้นการตอบปัญหาในหัวข้อทัศนคติ และความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่ได้ชมรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์เพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุเป็นอย่างไร ทั้งนี้รายละเอียดของกระบวนการในการวิจัยทั้ง 3 ขั้นตอน มีดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์ (Pre-Production)

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ รวมถึงได้ทำแบบสอบถาม (Questionnaire) และสนทนากลุ่ม (Focus Group) สำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ รวมไปถึงได้สัมภาษณ์เชิงลึก (Depth Interview) สำหรับกลุ่มผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ จากนั้นรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์

จากการทำแบบสอบถาม (Questionnaire) และการสนทนาเป็นกลุ่ม (Focus Group) สำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ ทำให้ได้ข้อมูลดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร เขตลาดพร้าว จำนวน 20 คน โดยแบ่งออกเป็นเพศชาย 10 คน และเพศหญิง 10 คน จากการสำรวจพบว่าค่าเฉลี่ยการศึกษาชั้นสูงสุดของกลุ่มตัวอย่างคือระดับปริญญาตรีมากที่สุด(ร้อยละ35) รองลงมาคือมัธยมศึกษา (ร้อยละ 25)และประถมศึกษา (ร้อยละ20) โดยพบว่าผู้สูงอายุเพศชายที่ได้รับการศึกษา มีจำนวนมากกว่าผู้สูงอายุ

การประกอบอาชีพพบว่าผู้สูงอายุที่ยังประกอบอาชีพอยู่ (ร้อยละ60) มากกว่าผู้ที่ไม่ประกอบอาชีพแล้ว (ร้อยละ40) โดยในเพศชายพบว่ามีจำนวนผู้ที่ยังประกอบอาชีพอยู่ (ร้อยละ60) ซึ่งมากกว่าไม่ได้ประกอบอาชีพแล้วในปัจจุบัน (ร้อยละ40) และในเพศหญิงพบว่ามีจำนวนของผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพแล้ว (ร้อยละ80)มากกว่ายังประกอบอาชีพอยู่ในปัจจุบัน (ร้อยละ20) นอกจากนี้ผู้สูงอายุที่ยังประกอบอาชีพอยู่ปัจจุบันครึ่งหนึ่งประกอบอาชีพทำธุรกิจส่วนตัว โดยมีจำนวนเพศชาย(ร้อยละ37.5) และเพศหญิง (ร้อยละ 12.5) รองลงมาคืออาชีพพนักงานบริษัทเอกชน และอาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน

สถานะทางเศรษฐกิจพบว่าผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีรายได้ต่ำคือ ต่ำกว่า 9,000 บาทมากที่สุด (ร้อยละ40) รองลงมาคือมากกว่า 27,000 บาทขึ้นไป (ร้อยละ35) ถัดมาคือตั้งแต่ 9,000-12,000 บาท (ร้อยละ10)

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร

- ความชื่นชอบในการรับชมโทรทัศน์

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบชมโทรทัศน์ (ร้อยละ 90) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ชอบชมโทรทัศน์ (ร้อยละ10) เป็นผู้ชายทั้งหมด ทั้งนี้ได้ให้เหตุผลว่ารายการโทรทัศน์มักมีเนื้อหาที่ไร้สาระ

ไม่ตรงกับความต้องการของตนเอง แต่อย่างไรก็ตามพบว่าผู้สูงอายุเพศหญิงร้อยละ100 ชอบดูโทรทัศน์ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศชายชอบดูโทรทัศน์ร้อยละ 80

- วิธีเลือกรับชมรายการโทรทัศน์

พบว่าผู้สูงอายุครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ50) จะเลือกรับชมรายการโทรทัศน์ตามเวลาที่ตนเองสะดวก โดยเมื่อเปิดเจอรายการใดก็ชมรายการนั้น รองลงมาคือวิธีเลือกรับชมรายการโทรทัศน์แบบอื่นๆ ซึ่งระบุเหตุผลมาว่าเลือกจากความชอบส่วนตัว (ร้อยละ40) ส่วนจำนวนผู้สูงอายุที่เลือกจากตารางออกอากาศ โดยอ่านจากหนังสือต่างๆ และเลือกจากรายการที่เป็นที่นิยม มีจำนวนเท่ากัน (ร้อยละ5) ทั้งนี้จากการสำรวจพบว่ากลุ่มตัวอย่างรับชมรายการโทรทัศน์ ในช่วงเวลาค่ำ (18.01-21.00 น.) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมาคือช่วงเวลากลาง (9.01-12.00 น.) คิดเป็นร้อยละ 15 และถัดมาคือช่วงเวลาบ่าย (13.01-16.00 น.)

- จุดมุ่งหมายในการรับชมโทรทัศน์

พบว่าผู้สูงอายุเกินครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ55) มีจุดมุ่งหมายในการรับชมโทรทัศน์เพื่อรับทราบข่าวสาร รองลงมาคือเพื่อความบันเทิง (ร้อยละ25) เพื่อความรู้หรือการศึกษา (ร้อยละ15) และเพื่อใช้เป็นเพื่อนแก้เหงา (ร้อยละ5) ตามลำดับ

โดยพบว่าผู้สูงอายุเพศชายมีจุดมุ่งหมายในการรับชมโทรทัศน์เพื่อรับทราบข่าวสารมากที่สุด รองลงมาคือเพื่อความบันเทิงและเพื่อความรู้หรือการศึกษามีจำนวนเท่ากัน และเพื่อใช้เป็นเพื่อนแก้เหงาตามลำดับ ส่วนผู้สูงอายุเพศหญิงมีจุดมุ่งหมายในการรับชมโทรทัศน์เพื่อรับทราบข่าวสารมากที่สุด รองลงมาคือเพื่อความบันเทิง, เพื่อความรู้หรือการศึกษา และเพื่อใช้เป็นเพื่อนแก้เหงาตามลำดับ ทั้งนี้ในเพศหญิงไม่มีผู้ที่มีจุดมุ่งหมายในการรับชมโทรทัศน์เพื่อใช้เป็นเพื่อนแก้เหงาเลย

- ความถี่ในการรับชมรายการโทรทัศน์

พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ (ร้อยละ85) รับชมรายการโทรทัศน์เป็นประจำทุกวัน ทั้งนี้ จากการสำรวจพบว่าผู้สูงอายุเพศชายจะรับชมรายการโทรทัศน์เป็นประจำทุกวัน เฉลี่ยวันละ 4 ชั่วโมง และผู้สูงอายุเพศหญิงจะรับชมรายการโทรทัศน์เป็นประจำทุกวัน เฉลี่ยวันละ 5 ชั่วโมง รองลงมามี

ระยะเวลาในการชมรายการโทรทัศน์ไม่แน่นอน (ร้อยละ10) โดยมีจำนวนเพศชายและเพศหญิงเท่ากัน และรับชมรายการโทรทัศน์เฉพาะวันธรรมดา (ร้อยละ5) ซึ่งมีแต่ในเพศชายเท่านั้น

- ประเภทรายการโทรทัศน์ที่ผู้ชมสูงอายุชื่นชอบ

พบว่าผู้สูงอายุชื่นชอบรายการโทรทัศน์ประเภทข่าว (ร้อยละ65) มากที่สุด รองลงมาคือละคร (ร้อยละ15) รายการกีฬา รายการสารคดีและรายการป๊อปปูล่ามีจำนวนเท่ากัน (ร้อยละ5)

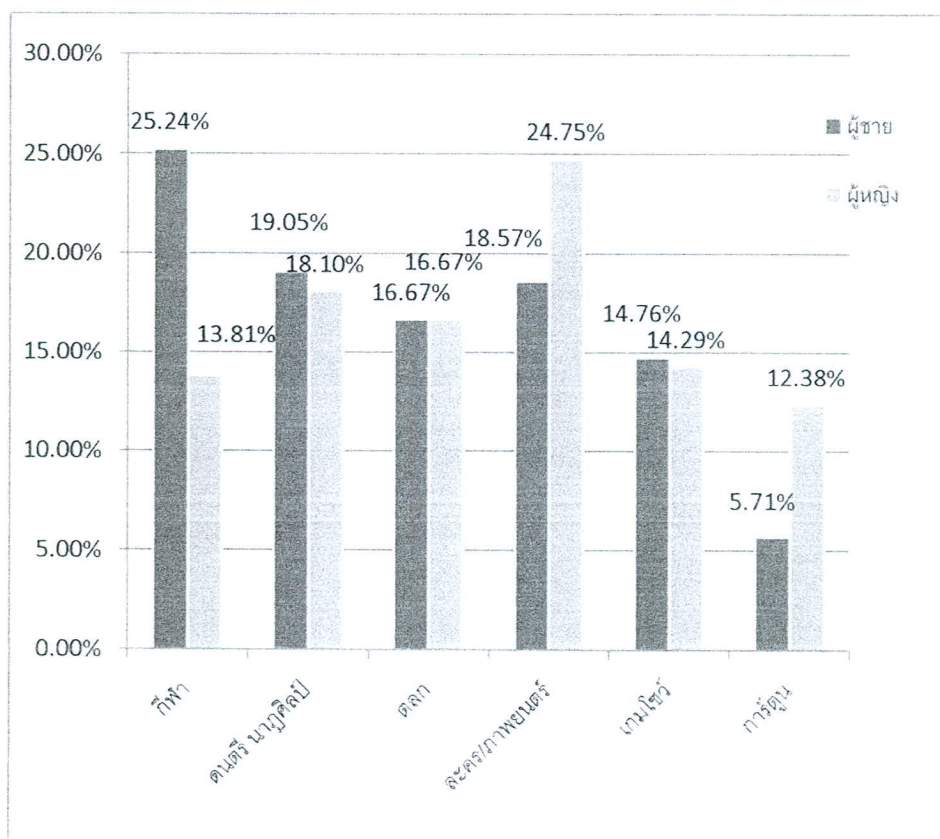
- ความชอบในการรับชมรายการบันเทิง

ผู้ชมสูงอายุส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80) ชอบรับชมรายการโทรทัศน์ประเภทบันเทิง โดยพบว่าผู้ชมสูงอายุผู้สูงอายุเพศหญิงชอบรับชมรายการโทรทัศน์ประเภทบันเทิงมากกว่าเพศชาย

- รายการโทรทัศน์ประเภทบันเทิงที่ผู้ชมสูงอายุชื่นชอบ

ผู้สูงอายุที่ชื่นชอบรายการบันเทิงประเภทละคร/ภาพยนตร์มากที่สุด (ร้อยละ21.45) รองลงมาคือกีฬา (ร้อยละ20.50) และดนตรี นาฏศิลป์ (ร้อยละ18.30) ตามลำดับ

กราฟที่ 2.1 แสดงรายการโทรทัศน์ประเภทบันเทิงที่ผู้ชมสูงอายุชื่นชอบโดยแบ่งตามเพศ

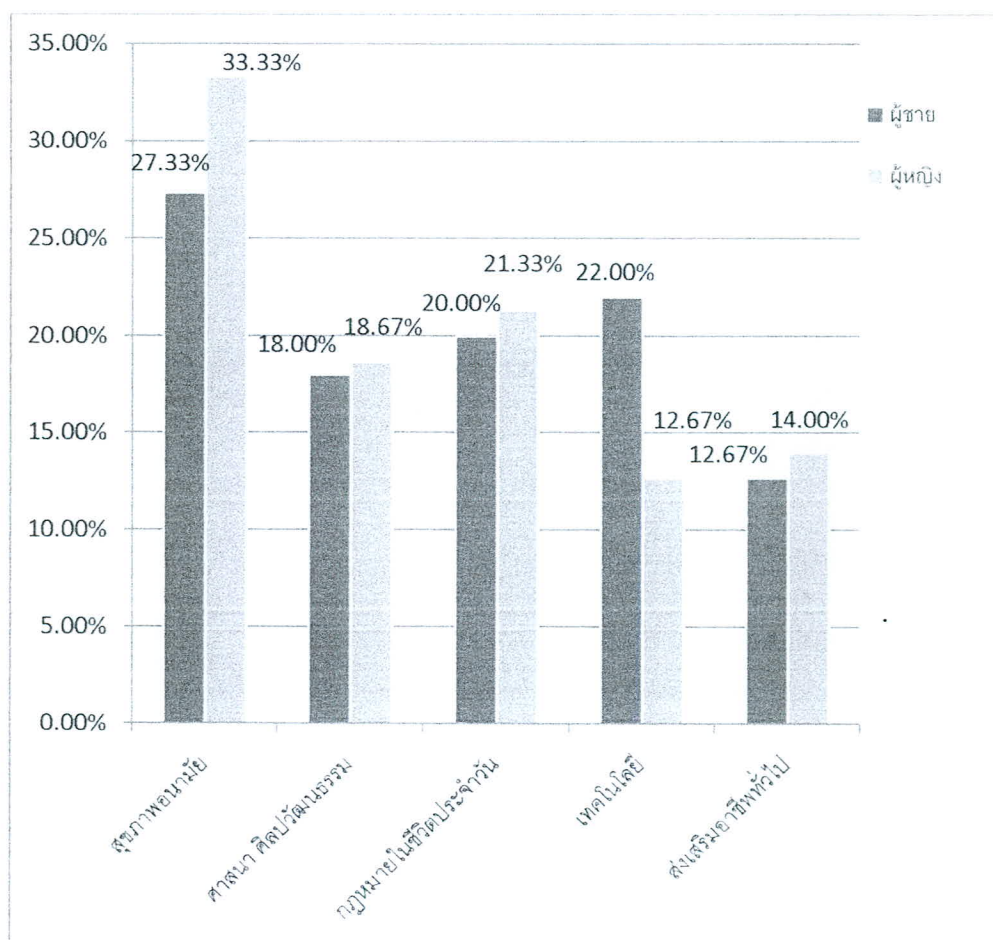

จากกราฟข้างต้นพบว่า รายการโทรทัศน์ประเภทบันเทิงที่ผู้ชมสูงอายุเพศชายชอบมากที่สุด 3 อันดับ คือ (1) กีฬา (2) ดนตรี นาฏศิลป์ และ(3) ละครหรือภาพยนตร์ ส่วนรายการโทรทัศน์ประเภทบันเทิงที่ผู้ชมสูงอายุเพศหญิงชอบมากที่สุด 3 อันดับ คือ (1) ละครหรือภาพยนตร์ (2) ดนตรี นาฏศิลป์ และ(3) ตลก และสำหรับผู้ชมสูงอายุที่ชอบรับชมรายการโทรทัศน์ประเภทการ์ตูน ทั้งเพศชายและเพศหญิงต่างให้เหตุผลว่าที่เลือกรับชมและชื่นชอบเพราะได้ดูกับลูกหลาน

- ความชอบในการรับชมรายการประเภทความรู้

พบว่าผู้ชมสูงอายุส่วนใหญ่ (ร้อยละ95) ชอบรับชมรายการโทรทัศน์ประเภทความรู้ โดยพบว่าผู้ชมสูงอายุเพศชายชอบรับชมรายการโทรทัศน์ประเภทความรู้มากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้ ผู้สูงอายุทั้งเพศชายและหญิงชอบรายการประเภทความรู้ด้านสุขภาพมากที่สุด

กราฟที่ 2.2 แสดงรายการโทรทัศน์ประเภทความรู้ที่ผู้ชมสูงอายุชื่นชอบโดยแบ่งตามเพศ

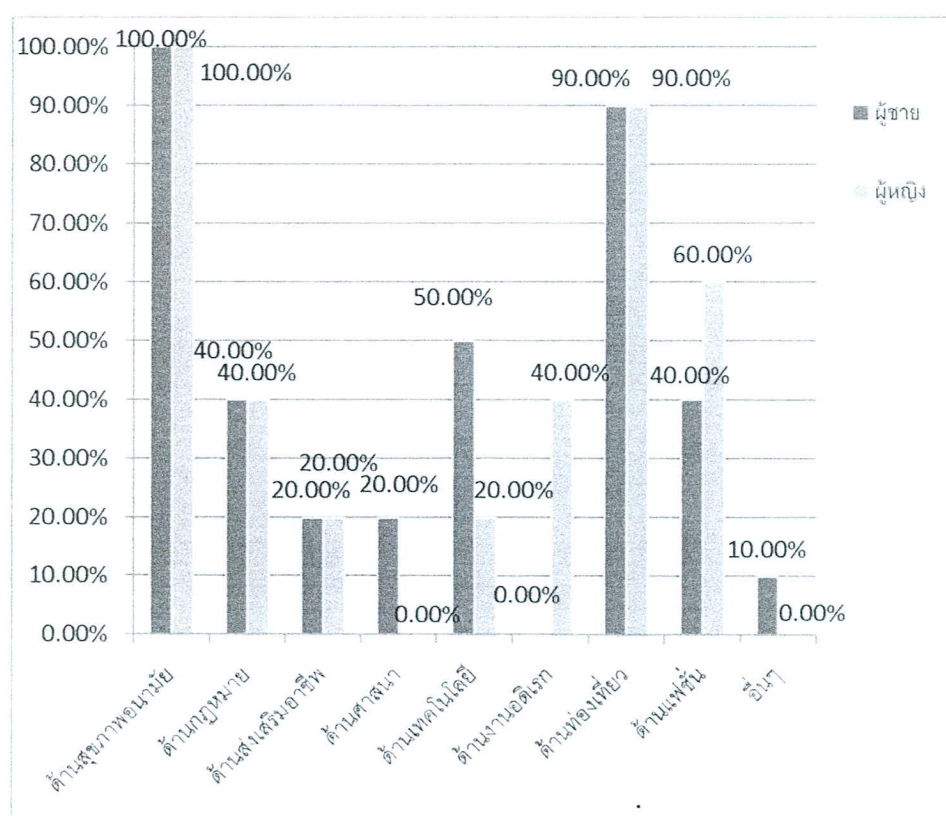

จากกราฟข้างต้นพบว่า รายการโทรทัศน์ประเภทความรู้ที่ผู้ชมสูงอายุเพศชายชอบมากที่สุด 3 อันดับ คือ (1) สุขภาพอนามัย (2) เทคโนโลยี และ(3) กฎหมายในชีวิตประจำวัน ส่วนรายการโทรทัศน์ประเภทความรู้ที่ผู้ชมสูงอายุเพศหญิงชอบมากที่สุด 3 อันดับ คือ (1) สุขภาพอนามัย (2) กฎหมายในชีวิตประจำวัน และ(3) ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาความต้องการด้านเนื้อหา และวิธีการนำเสนอรายการโทรทัศน์ของผู้สูงอายุ ในกรุงเทพมหานคร

- ความต้องการด้านเนื้อหาในรายการที่ผู้ชมสูงอายุอยากให้นำเสนอ

กราฟที่ 2.3 แสดงความต้องการด้านเนื้อหาในรายการโทรทัศน์ที่ผู้ชมสูงอายุอยากให้นำเสนอ โดยแบ่งตามเพศ

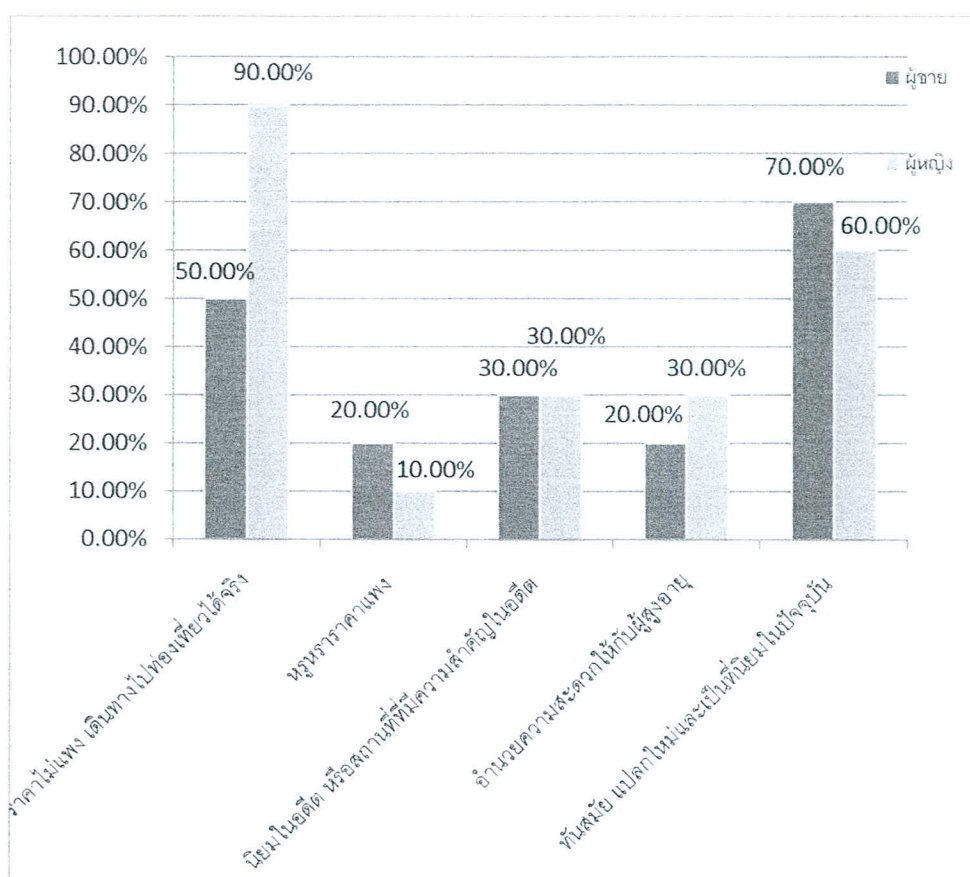

จากกราฟข้างต้นพบว่า ความต้องการด้านเนื้อหาในรายการโทรทัศน์ที่ผู้ชมสูงอายุเพศชายอยากให้นำเสนอมากที่สุด 3 อันดับ คือ (1) ด้านสุขภาพอนามัย (2) ด้านท่องเที่ยว และ(3) ด้านเทคโนโลยี ตามลำดับ ส่วนต้องการด้านเนื้อหาในรายการโทรทัศน์ที่ผู้ชมสูงอายุเพศหญิง

อยากให้นำเสนอมากที่สุด 3 อันดับ คือ (1) ด้านสุขภาพอนามัย (2) ด้านท่องเที่ยว และ (3) ด้านแฟชั่น

- ความต้องการด้านเนื้อหาการท่องเที่ยวในรายการที่ผู้ชมสูงอายุอยากให้นำเสนอ

กราฟที่ 2.4 แสดงความต้องการด้านเนื้อหาการท่องเที่ยวในรายการโทรทัศน์ที่ผู้ชมสูงอายุอยากให้นำเสนอ โดยแบ่งตามเพศ

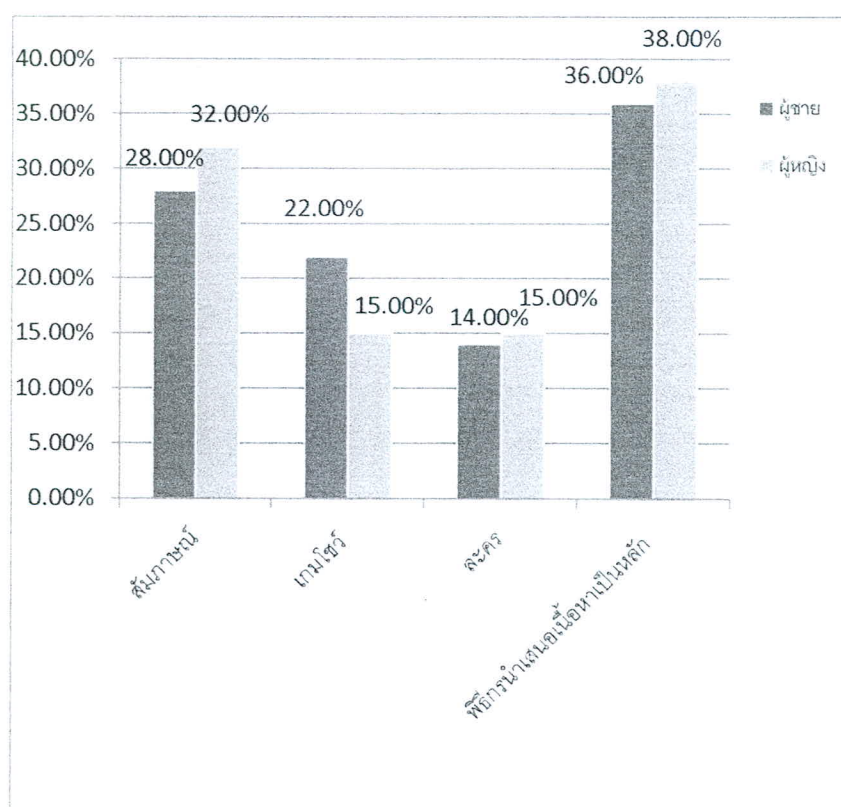

จากกราฟข้างต้นพบว่า พบว่าความต้องการด้านเนื้อหาการท่องเที่ยวในรายการโทรทัศน์ที่ผู้ชมสูงอายุเพศชายอยากให้นำเสนอมากที่สุด 3 อันดับ คือ (1) ต้องการให้มีการนำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวที่ทันสมัย แปลกใหม่ และเป็นที่ยอมรับในปัจจุบันมากที่สุด (2) ต้องการให้มีการนำเสนอสถานที่ราคาไม่แพง เดินทางไปท่องเที่ยวได้จริง และ (3) ต้องการให้มีการนำเสนอสถานที่ที่ได้รับความนิยม หรือมีความสำคัญในอดีต

ส่วนความต้องการด้านเนื้อหาด้านท่องเที่ยวในรายการโทรทัศน์ที่ผู้ชมสูงอายุเพศหญิงอยากให้นำเสนอมากที่สุด 3 อันดับ คือ (1) ต้องการให้มีการนำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวที่ราคาไม่แพง เดินทางไปท่องเที่ยวได้จริง (2) ต้องการให้มีการนำเสนอสถานที่ที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน และ(3) ต้องการให้มีการนำเสนอสถานที่ที่ได้รับความนิยมหรือมีความสำคัญในอดีตและเป็นสถานที่ที่มีที่อำนวยความสะดวกให้ผู้สูงอายุ อยู่ในลำดับที่เท่ากัน

- รูปแบบการนำเสนอในรายการที่ผู้ชมสูงอายุต้องการ

กราฟที่ 2.5 แสดงรูปแบบการนำเสนอในรายการที่ผู้ชมสูงอายุต้องการ โดยแบ่งตามเพศ

จากกราฟข้างต้น พบว่ารูปแบบการนำเสนอในรายการที่ผู้ชมสูงอายุเพศชายต้องการมากที่สุด 3 อันดับ คือ (1) มีพิธีกรนำเสนอเนื้อหาเป็นหลัก (2) มีการสัมภาษณ์ในรายการ และ(3) รูปแบบเกมโชว์

ส่วนรูปแบบการนำเสนอในรายการที่ผู้ชมสูงอายุเพศหญิงต้องการมากที่สุด 3 อันดับ คือ (1) มีพิธีกรนำเสนอเนื้อหาเป็นหลัก (2) มีการสัมภาษณ์ในรายการ และ(3) รูปแบบเกมโชว์

- ระยะเวลาในการออกอากาศของรายการที่ผู้ชมสูงอายุต้องการ

พบว่าระยะเวลาในการออกอากาศของรายการที่ผู้ชมสูงอายุต้องการมากที่สุด 3 อันดับ คือ (1) ประมาณ 30 นาที (2) ประมาณ 1 ชั่วโมง และ(3) ประมาณ 15 นาที โดยผู้ชมสูงอายุเพศชายมีความต้องการให้ระยะเวลาการออกอากาศรายการที่ชื่นชอบมากที่สุด 3 อันดับ คือ (1) ประมาณ 30 นาที (2) ประมาณ 1 ชั่วโมง และ(3) ประมาณ 15 นาที สำหรับผู้ชมสูงอายุเพศหญิงมีความต้องการให้ระยะเวลาการออกอากาศรายการที่ชื่นชอบมากที่สุด 3 อันดับ คือ(1) ประมาณ 1 ชั่วโมงมากที่สุด (2) ประมาณ 30 นาที และ(3) ประมาณ15 นาที

สรุปผลข้อมูลเพื่อนำมาสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่นำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์เพื่อ

สุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ

จากข้อมูลพบว่าผู้สูงอายุมีความใกล้ชิดกับสื่อโทรทัศน์เป็นอย่างมาก โดยส่วนใหญ่แล้วได้รับชมรายการโทรทัศน์เป็นประจำทุกวัน และมีความชื่นชอบในการรับชมรายการโทรทัศน์ด้วยทั้งนี้วิธีการเลือกรับชมรายการโทรทัศน์ของผู้สูงอายุส่วนใหญ่ คือการเลือกชมตามเวลาที่ตนเองมีความสะดวก โดยเปิดเจอรายการไหน ก็จะรับชมรายการนั้น ดังนั้นช่วงเวลาในการออกอากาศจึงมีส่วนสำคัญในการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับผู้สูงอายุ โดยเวลาที่ผู้สูงอายุรับชมรายการโทรทัศน์มากที่สุดคือ ช่วงค่ำ (18.01-21.00น.) รองลงมาคือช่วงสาย (9.01-12.00น.) และช่วงเวลาบ่าย (13.01-16.00 น.)และช่วงดึก (21.01-24.00น.) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

สำหรับจุดมุ่งหมายในการรับชมโทรทัศน์ของผู้ชมที่สูงอายุ พบว่าผู้สูงอายุเกินครึ่งหนึ่ง มีจุดมุ่งหมายในการรับชมโทรทัศน์เพื่อรับทราบข่าวสาร รองลงมาคือเพื่อความบันเทิง เพื่อความรู้ หรือการศึกษา และเพื่อใช้เป็นเพื่อนแก้เหงา ตามลำดับ ทั้งนี้เห็นได้ว่าผู้สูงอายุเกินครึ่งต้องการเป็นบุคคลที่ทันสมัย รับทราบข่าวสารอยู่เสมอ อีกทั้งมีผู้สูงอายุเป็นจำนวนไม่น้อยที่ต้องการคลายเครียด และผ่อนคลายด้วยการรับชมโทรทัศน์ ดังนั้นหากรายการโทรทัศน์สามารถตอบสนองจุดประสงค์เหล่านี้ ก็จะสามารถทำให้ผู้ชมที่สูงอายุเกิดความพึงพอใจได้

ทั้งนี้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ชอบชมรายการประเภทความรู้ โดยผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิงต่างให้ความสนใจกับเรื่องสุขภาพอนามัยมากที่สุดเช่นเดียวกัน ซึ่งความต้องการความรู้ด้านสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุนั้นมีความสอดคล้องกับสร้างสุขภาวะในตนเองด้วยเช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ยังพบข้อมูลว่าผู้สูงอายุชอบรับชมรายการประเภทท่องเที่ยวเพราะให้ความเพลิดเพลิน และในขณะเดียวกันผู้ผลิตรายการโทรทัศน์สามารถสอดแทรกความรู้ผ่านทางรายการประเภทท่องเที่ยวได้ ทั้งนี้ผู้สูงอายุเพศชายต้องการให้มีการนำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวที่ทันสมัยแปลกใหม่ และเป็นที่ยอมรับในปัจจุบันมากที่สุด รองลงมาคือเป็นสถานที่ราคาไม่แพง เดินทางไปท่องเที่ยวได้จริง และเป็นสถานที่ที่ได้รับความนิยม หรือมีความสำคัญในอดีต ตามลำดับ ส่วนในผู้สูงอายุเพศหญิงต้องการให้มีการนำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวที่ราคาไม่แพง เดินทางไปท่องเที่ยวได้จริง รองลงมาคือ เป็นสถานที่ที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน และ เป็นสถานที่ที่ได้รับความนิยมหรือมีความสำคัญในอดีตและเป็นสถานที่ที่มีอำนวยความสะดวกให้ผู้สูงอายุอยู่ในจำนวนผู้ที่มีความต้องการเท่ากัน ตามลำดับ

ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับการใช้สร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่นำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ะเพื่อส่งเสริมสุขภาวะสำหรับผู้สูงอายุ

นอกจากในขั้นตอนก่อนการผลิตรายการโทรทัศน์ ผู้วิจัยได้ทำความสำรวจความต้องการและพฤติกรรมในการรับชมรายการโทรทัศน์จากกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 20 คนแล้ว ผู้วิจัยยังได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth Interview) กลุ่มผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ จำนวน 3 ท่าน ที่ทำงานในสาขาวิชาชีพการผลิตรายการโทรทัศน์ ประเภทกึ่งสารคดี หรือมีเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต (Life Style) และสุขภาพ โดยมีประสบการณ์ในการทำงานอย่างน้อย 2 ปี ซึ่งได้แก่

1. คุณสมเกียรติ พิทักษ์กุล ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์บริษัท Hobby Television Network จำกัด ประสบการณ์ทำงาน เช่น รายการหมอบ้านหมอครัว, รายการแฟรนไชส์เรื่องง่ายๆ, รายการบ้านหมอแบ่งค์ ออกอากาศ Home& Food Channel True Vision 85 และ PSI True TV ช่อง 25 (ออกอากาศทางช่อง Cable TV)

2. คุณมาลินี นุชประยูร ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์จากบริษัท Design On Television จำกัด ประสพการณ์ทำงาน เช่น รายการ The Master Piece, Design Talkative, ดีไซน์กู้ชาติ ช่อง design channel PSI 65 (ออกอากาศทางช่อง Cable TV)

3. คุณวิชุดา เรืองนุภาพขจร ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์จากบริษัท พรหมวิหาร ที่วี จำกัด ประสพการณ์ทำงาน เช่น รายการ สุดขอบไซเบอร์ ทางช่อง 11 (NBT) และของดีประเทศไทย ทางช่อง Next Step (ออกอากาศทางช่อง Free TV และ Cable TV)

โดยทั้งสามท่านได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอ กิจกรรมเชิงสุนทรีย์เพื่อส่งเสริมสุขภาวะสำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ภาพ เสียง และการตัดต่อ

ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทั้งสามท่านต่างแสดงทัศนะไปในทิศทางเดียวกัน โดยให้ความสนใจความต้องการ และความพึงพอใจของผู้สูงอายุซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้กลุ่มผู้ผลิตรายการโทรทัศน์แนะนำให้ผู้วิจัยคำนึงถึงรายละเอียดของกระบวนการผลิตรายการ เพื่อให้การนำเสนอรายการสามารถเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของกลุ่มเป้าหมาย และสร้างความแตกต่างจากรายการโทรทัศน์สำหรับกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ โดยด้านภาพทั้งสามท่านมีความเห็นตรงกันว่า

ภาพในรายการควรเน้นถึงความสวยงาม ซึ่งการจัดวางองค์ประกอบและมุมกล้องจะช่วยสร้างความสวยงามให้กับภาพในรายการได้ ส่วนในเรื่องของเสียงให้เน้นเรื่องความชัดเจนเป็นหลัก สำหรับการติดต่อผู้ผลิตรายการโทรทัศน์แนะนำให้ใช้เทคนิคการติดต่อที่เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องระมัดระวังไม่ให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายขณะรับชมรายการ

โดยความเร็วสำหรับการติดต่อก็เป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นจึงต้องหาความพอดีในการใช้เทคนิคการติดต่อเพื่อสร้างความเข้าใจในเนื้อหารายการที่ต้องการนำเสนอ และทำให้ผู้ชมเกิดความสนใจอยากติดตามเนื้อหารายการโดยตลอดด้วยเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทั้งสามท่านได้ให้คำแนะนำด้าน ภาพ เสียง และการตัดต่อ ดังต่อไปนี้

“ในการผลิตรายการโทรทัศน์มีความสำคัญอย่างมากที่ต้องดูกลุ่มเป้าหมายของรายการอย่างชัดเจน เพราะทุกอย่างจะเชื่อมโยงกันหมด ในที่นี้ควรจะใช้เทคนิคที่ไม่หวือหวา และการตัดต่อภาพก็ไม่ควรจรวดเร็วจนเกินไป คือทำให้กระชับได้ แต่ต้องระวังเพื่อให้ผู้สูงวัยสามารถติดตามเนื้อหาของรายการได้ทันและเกิดความเข้าใจ”

สมเกียรติ พิทักษ์กุล, สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2555)

“สำหรับกระบวนการผลิตของรายการโทรทัศน์ ควรใส่ใจในรายละเอียดเล็กๆน้อยๆ เพราะจะทำให้เข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของกลุ่มผู้ชมอย่างที่คุณผู้ผลิตรายการต้องการ ตัวอย่างเช่น การตัดต่อ เพราะนอกจากจะทำให้ผู้ชมเข้าใจเนื้อหาในรายการแล้ว ยังช่วยทำให้แต่ละช่วงของรายการดูแล้วไม่น่าเบื่อได้ อย่างภาพในรายการควรเน้นถึงความสวยงาม ซึ่งมุมกล้องและการจัดวางองค์ประกอบของภาพก็มีส่วนช่วยทำให้ภาพในรายการเกิดความสวยงามขึ้นได้”

(มาลินี นุชประยูร, สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2556)

“แน่นอนว่าคงต้องแตกต่างจากรายการวัยรุ่นที่มีการการตัดต่ออย่างรวดเร็ว แต่ถ้าสำหรับผู้สูงอายุก็ไม่ควรจรวดเร็วขนาดนั้น แต่ก็ไม่ใช่จรวดเร็วจนเกินไป เพราะทำให้ดูน่าเบื่อได้ ทั้งนี้ภาพประกอบที่สวยงามซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหา และลูกเล่นในการตัดต่อที่พอดี ก็สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมที่ดูได้”

(วิชุดา เรืองนุกาพร, สัมภาษณ์, 2 พฤษภาคม 2555)

2. เนื้อหาของรายการ

กลุ่มผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ได้ให้คำแนะนำว่าเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้ชมที่ดูสูงวัย ควรคำนึงถึงความชื่นชอบ และประโยชน์ที่ผู้สูงวัยจะได้รับ และยังให้แนะนำ

ให้ค้นหาเนื้อหารายการที่มีความแตกต่างจากรายการที่มุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายผู้ชมที่ผู้สูงอายุที่มีอยู่เดิม เนื่องจากความแตกต่างด้านเนื้อหาสามารถสร้างเอกลักษณ์ที่โดดเด่นให้กับรายการได้ด้วย ทั้งนี้กลุ่มผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ให้สนใจในเนื้อหารายการ เนื่องจากเป็นส่วนสำคัญที่ผู้สูงอายุจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์กับตนเอง อีกทั้งถ้ารายการมีเนื้อหาที่ต้องกับความ ต้องการ และความพึงพอใจของผู้สูงอายุ ก็จะทำให้ผู้สูงอายุอยากติดตามรับชมรายการที่ผลิตอย่างต่อเนื่องอีกด้วย ทั้งนี้ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทั้งสามท่านได้ให้คำแนะนำด้านเนื้อหารายการโทรทัศน์ ดังต่อไปนี้

“เนื้อหาของรายการควรจะคำนึงถึงความชื่นชอบของผู้ชมและความเหมาะสมในการนำเสนอ ยกตัวอย่างเช่น ผมเดาว่าผู้สูงวัยน่าจะชอบเรื่องสุขภาพ สถานที่ที่เป็นธรรมชาติ และธรรมชาติ ดังนั้นการนำเสนอเนื้อหา ก็ควรจะเกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้ แต่สิ่งที่นำเสนอไปนั้นผู้สูงอายุต้องสามารถเดินทางไปหรือสามารถทำได้ด้วย”

(สมเกียรติ พิทักษ์กุล, สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2555)

“ในส่วนของเนื้อหา ลองดูว่ารายการที่มีกลุ่มผู้สูงวัยเป็นเป้าหมาย ส่วนใหญ่แล้วผลิตรายการออกมาในลักษณะไหน เราควรจะนำเสนอเนื้อหาที่แตกต่างเพื่อให้รายการมีเอกลักษณ์ แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ผู้สูงวัยจะได้รับด้วย”

(มาลี นุชประยูร, สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2556)

“ด้านเนื้อหา มีความสำคัญมาก ควรคำนึงถึงความต้องการของผู้สูงอายุว่าเมื่อได้รับชมแล้วจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไรบ้าง เพราะเมื่อเนื้อหาที่น่าสนใจ ผู้ชมที่เป็นผู้สูงอายุก็จะอยากติดตามรายการด้วยเช่นกัน”

(วิชุดา เรืองนภาพจร, สัมภาษณ์, 2 พฤษภาคม 2555)

3. พิธีกรรายการ

กลุ่มผู้ผลิตรายการโทรทัศน์เน้นความสำคัญในบุคลิกภาพของพิธีกรมากกว่าเรื่องของวัย โดยแนะนำให้คัดเลือกพิธีกรที่มีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ สุภาพเรียบร้อย และใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง โดยควรหลีกเลี่ยงการใช้ศัพท์วัยรุ่น นอกจากหากพิธีกรมีบุคลิกภาพที่สนุกสนานยังจะช่วยทำให้รายการมีความสนุกสนานเพิ่มมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามควรคำนึงถึงเรื่องกาลเทศะเป็นสำคัญ เนื่องจากหากผิดพลาดผู้ชมที่สูงอายุอาจเกิดทัศนคติในแง่ลบกับรายการได้

“พิธีกรไม่จำเป็นต้องเป็นคนสูงอายุ สามารถเป็นวัยผู้ใหญ่ หรือวัยรุ่นก็ได้ แต่ควรจะเป็นพิธีกรที่มีความเรียบร้อยอันนี้สำคัญมาก และในขณะเดียวกันก็สามารถ Entertain ได้ด้วยจะยิ่งดี”

(สมเกียรติ พิทักษ์กุล, สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2555)

“ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้สูงอายุ วัยรุ่นก็ได้ แต่ควรจะมีคุณสมบัติสุภาพเรียบร้อย ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง เพราะผู้ชมที่เป็นผู้ใหญ่ค่อนข้างจะให้ความสำคัญในเรื่องการใช้ภาษา ศัพท์วัยรุ่น ผู้ใหญ่ฟังแล้วอาจจะไม่เข้าใจ หรือบางคนก็ไม่ชอบเลยก็มีเหมือนกัน”

(มาลินี นุชประยูร, สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2556)

“ถ้าพิธีกรเป็นผู้สูงอายุก็จะมีภาพใกล้ชิดกับผู้ชมที่สูงอายุมากยิ่งขึ้น หรือเป็นวัยผู้ใหญ่ ก็สามารถทำได้ เพราะจะทำให้ดูน่าเชื่อถือเมื่อบอกเล่าข้อมูลต่างๆ ทั้งนี้คิดว่าพิธีกรควรมีความน่าเชื่อถือเพราะผู้สูงวัยเป็นผู้ผ่านประสบการณ์มามาก คงจะไม่เชื่ออะไรง่ายๆ ดังนั้นพิธีกรที่ดูน่าเชื่อถือก็น่าจะเหมาะสมกว่าและถ่ายทอดข้อมูลได้ดีกว่า แต่ถ้าสามารถเฮฮาได้ก็จะยิ่งดีเพราะจะทำให้ผู้ชมรู้สึกผ่อนคลายเมื่อได้รับชมรายการ”

(วิชุดา เรืองนภาพขจร, สัมภาษณ์, 2 พฤษภาคม 2555)

จากการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ การทำแบบสอบถาม (Questionnaire) และสนทนาเป็นกลุ่ม (Focus Group) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง พบว่าสื่อโทรทัศน์ นั้นมีความใกล้ชิดกับผู้สูงอายุอย่างมาก อีกทั้งโดยภาพรวมแล้วผู้สูงอายุยังคงเป็นบุคคลที่ใส่ใจในการดูแลสุขภาพ และใช้สื่อโทรทัศน์เพื่อการพักผ่อนและเป็นช่องทางในการรับรู้สิ่งที่น่าสนใจ ซึ่งเห็นได้จากข้อมูลทางสถิติที่กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุส่วนใหญ่ต้องการชมรายการที่มีเนื้อหาสุขภาพ และรองลงมาคือด้านการท่องเที่ยวที่สามารถตีความได้ว่า ผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่พร้อมจะเรียนรู้สิ่งใหม่ควบคู่ไปกับความผ่อนคลาย และข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth Interview) กลุ่มผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ จะเป็นแนวทางในการผลิตรายการโทรทัศน์ดังกล่าว โดยผู้วิจัยได้ออกแบบรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ะเพื่อส่งเสริมสุขภาวะสำหรับผู้สูงอายุ ในลำดับต่อไป

ขั้นที่2 การผลิตรายการโทรทัศน์ (Production)

ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบรายการ หลังจากได้มีการค้นคว้าหาข้อมูลด้านความต้องการ และพฤติกรรมในการรับชมรายการโทรทัศน์ของผู้สูงอายุ และทำการสัมภาษณ์เชิง (Depth Interview) จากกลุ่มผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ เพื่อหาข้อมูลด้านกระบวนการผลิตรายการ ทั้งนี้ รูปแบบและวิธีการนำเสนอของรายการโทรทัศน์ดังกล่าวมีรายละเอียดอยู่ในข้อเสนอ “รายการโทรทัศน์ที่นำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ะเพื่อส่งเสริมสุขภาวะสำหรับผู้สูงอายุ” ดังต่อไปนี้

แนวคิดรายการ

รายการโทรทัศน์ที่นำเสนอความคิดการมีอายุที่เพิ่มมากขึ้นนั้น มีข้อดีไปไม่น้อยกว่าช่วงชีวิตอื่นๆ และสร้างแรงบันดาลใจในการทำกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ะให้กับผู้สูงอายุ เนื่องจากกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ะสามารถช่วยส่งเสริมสุขภาวะสำหรับผู้สูงอายุได้

ชื่อรายการ: รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์

วัตถุประสงค์ของรายการ: เพื่อส่งเสริมสุขภาวะสำหรับผู้สูงอายุ โดยผ่านกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ะ

ประเภทรายการ: รายการประเภทกึ่งสารคดี

วิธีการนำเสนอ

รูปแบบ : มีพิธีกรเป็นผู้ดำเนินรายการ และสัมภาษณ์แขกรับเชิญ

เวลาออกอากาศ : 30 นาที สัปดาห์ละ 1 วัน

ช่วงเวลาการออกอากาศ : 10.00 - 10.30 น.

ลักษณะรายการ : แบ่งออกเป็น 2 ช่วง (ช่วงละ 13-15 นาที)

ช่วงที่ 1 (15 นาที)

- ตามหาบุคคลที่จะสร้างแรงบันดาลใจ: ก่อนที่จะพบกับแขกรับเชิญเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ชม รายการสร้างบรรยากาศเพลิดเพลินและดึงดูดความสนใจของผู้ชมด้วยสถานที่ที่น่าสนใจ ซึ่งอยู่ใกล้กับที่อยู่อาศัยหรือที่ทำงานของแขกรับเชิญ (7-8 นาที)
- แนะนำแขกรับเชิญ(ศิลปินสูงวัย): ผ่านประวัติ และผลงานของแขกรับเชิญ เพื่อให้ผู้ชมรายการทราบข้อมูลเบื้องต้นของแขกรับเชิญ (6-7 นาที)

ช่วงที่ 2 (15 นาที)

- สัมภาษณ์ช่วงที่1: เน้นให้ผู้ชมทำความรู้จักกับแขกรับเชิญ จากคำบอกเล่าของแขกรับเชิญเอง ทั้งในด้านครอบครัว การทำงาน และมุมมองการใช้ชีวิต (4-5 นาที)
- สัมภาษณ์ช่วงที่2: เน้นให้ผู้ชมเห็นถึงข้อดีของการเป็นผู้สูงวัย เกิดแรงบันดาลใจในการทำกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ะ เนื่องจากเห็นถึงผลดีที่แขกรับเชิญได้รับจากการทำกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ะ (8-10 นาที)

ผู้วิจัยเขียนบทรายการโทรทัศน์ซึ่งมีความสอดคล้องแนวคิด รูปแบบ การนำเสนอ และกลุ่มเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ เป็นจำนวนทั้งหมด 12 ตอน และเข้าสู่กระบวนการบรรณาธิการรายการ ในการประชุมทีมงาน เพื่อคัดเลือกตอนที่จะนำมาผลิตในงานวิจัยการสร้างสรรครายการโทรทัศน์ที่นำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ะเพื่อส่งเสริมสุขภาวะสำหรับผู้สูงอายุขึ้นจริง เป็นจำนวน 2 ตอน เพื่อสังเกตความต่อเนื่องในการรักษาเอกลักษณ์แนวความคิดและรูปแบบรายการโทรทัศน์ที่ได้ผลิตขึ้น โดยเนื้อหารายการของทั้งสองตอนนั้นต้องมีความน่าสนใจ ชวนให้ผู้ชมติดตาม และแสดงถึงแนวคิดและรูปแบบของรายการอย่างชัดเจน แต่ทั้งสองตอนนั้นจะให้อรรถรสในการรับชมที่แตกต่างกัน โดยทั้งสองตอนมีรายละเอียดของแขกรับเชิญดังนี้

1.รายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1 มีแขกรับเชิญคือ คุณภัทรวดี มีชูธน ซึ่งในงานวิจัยต่อไปจะเรียกว่า “ตอนครูเล็ก”

2.รายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 2 มีแขกรับเชิญคือ คุณขวัญจิต ศรีประจันต์ ซึ่งในงานวิจัยต่อไปจะเรียกว่า “ตอนแม่ขวัญจิต”

หลังจากที่ทำการเลือกตอนที่ผลิตได้แล้ว ผู้วิจัยได้เตรียมความพร้อมในส่วนต่างๆ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังต่อไปนี้

1. การติดต่อแขกรับเชิญ

ผู้วิจัยทำการค้นคว้าประวัติของแขกรับเชิญ พร้อมทั้งหาที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ หรืออีเมลเพื่อทำการติดต่อกับแขกรับเชิญ โดยในแต่ละตอนมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่1 แขกรับเชิญคือคุณภัทรวดี มีชูธน จากการค้นหาข้อมูลพบว่า คุณภัทรวดีได้ก่อตั้งโรงเรียนภัทรวดีมัธยมศึกษาหัวหิน และในขณะนั้นกำลังมีการแสดงละครเวทีเรื่อง วิวาห์พระสมุทร โดยมีคุณภัทรวดีเป็นผู้ร่วมแสดงด้วย ผู้วิจัยจึงได้ทำการติดต่อคุณภัทรวดีเพื่อเชิญมาเป็นแขกรับเชิญในรายการ ผ่านการอำนวยความสะดวกของบุคลากรในโรงเรียนดังกล่าว ซึ่งต่อมาได้มีโอกาสติดต่อกับแขกรับเชิญโดยตรงทั้งการพูดคุย และการส่งอีเมล เพื่อนำเสนอรูปแบบรายการและบอกกล่าวถึงวัตถุประสงค์ที่รายการต้องการนำเสนอให้กับแขกรับเชิญ

ตอนที่2 แขกรับเชิญคือคุณขวัญจิต ศรีประจันต์ จากการค้นหาข้อมูลพบว่าคุณขวัญจิต ศรีประจันต์ได้รับงานผ่านผู้จัดการส่วนตัว ผู้วิจัยจึงได้ติดต่อผ่านผู้จัดการส่วนตัว ซึ่งต่อมาได้มีโอกาสติดต่อกับแขกรับเชิญโดยตรงผ่านทางโทรศัพท์ และได้มีโอกาสไปพบกับแขกรับเชิญเพื่อพูดคุยรายละเอียดของรายการในงานที่แขกรับเชิญได้ทำการแสดง

2. การติดต่อสถานที่ถ่ายทำ ได้แบ่งออกเป็นสองส่วนคือ 1. สถานที่ที่น่าสนใจก่อนเข้าสู่ช่วงสัมภาษณ์แขกรับเชิญ และ 2. สถานที่ที่ใช้ในการสัมภาษณ์และประกอบกรสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยได้ยึดเอาสถานที่สัมภาษณ์แขกรับเชิญเป็นหลัก จากนั้นจึงค่อยหาสถานที่ที่น่าสนใจก่อนเข้าสู่ช่วงสัมภาษณ์แขกรับเชิญ เนื่องจากต้องการให้เนื้อหาของรายการมีความเชื่อมโยงกัน โดยในแต่ละตอนมีรายละเอียดดังนี้

ตอนครูเล็ก: ส่วนของการนำเสนอได้นำเสนอสถานที่ที่น่าสนใจก่อนเข้าสู่การสัมภาษณ์ แยกรับเชิญ ได้แก่ วัดห้วยมงคล ตลาดน้ำหัวหิน และทะเลหัวหิน ก่อนทำการเลือกสถานที่ถ่ายทำ ผู้วิจัยต้องทำการหาข้อมูลสถานที่ที่น่าสนใจต่างๆ ในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากนั้น พิจารณาสถานที่ที่อยู่ใกล้กับโรงเรียนภัทรวดีมัธยมศึกษา หัวหิน เป็นสำคัญ เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาสำหรับการถ่ายทำ

สำหรับสถานที่ที่ใช้ในการสัมภาษณ์และประกอบกรสัมภาษณ์ ได้แก่ โรงเรียนภัทรวดีมัธยมศึกษาหัวหิน และวิกหัวหิน ซึ่งผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้าไปติดต่อด้วยตนเอง พร้อมกับส่งจดหมายมาเพื่อเป็นการขออนุญาตใช้สถานที่

ตอนแม่ขวัญจิต: ส่วนของการนำเสนอได้นำเสนอสถานที่ที่น่าสนใจก่อนเข้าสู่การสัมภาษณ์ แยกรับเชิญ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์มังกรสวรรค์ วัดพระนอนและอุทยานมัจฉาแห่งชาติ และหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย

สถานที่ที่ใช้ในการสัมภาษณ์และประกอบกรสัมภาษณ์ ได้แก่ บ้านคุณขวัญจิต ศรีประจันต์ งานเกษตร สถานที่ที่แยกรับเชิญได้ไปทำการแสดง โดยก่อนหน้านั้นผู้วิจัยได้ติดต่อกับแยกรับเชิญผ่านการพูดคุยทางโทรศัพท์

โดยก่อนถ่ายทำผู้วิจัยได้เดินทางไปสำรวจพื้นที่ที่ใช้ในการถ่ายทำ พร้อมทั้งติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อขออนุญาตและทำการนัดหมายวันที่จะถ่ายทำรายการ โดยผู้วิจัยได้เดินทางไปก่อนหน้าการถ่ายทำ 2 ครั้ง ในช่วงของการเตรียมการเริ่มต้นโดยผู้วิจัยได้ทำการถ่ายรูปสถานที่ เพื่อกำหนดจุดที่จะใช้ในการถ่ายทำ และก่อนหน้าการถ่ายทำรายการ 1 วัน เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนมีการเริ่มถ่ายทำในวันถัดไป

3. การจัดเตรียมความพร้อมของพิธีกร ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ 1.การแต่งกาย 2. เนื้อหาและบทของรายการ โดยในส่วนของการแต่งกาย มีการจัดเตรียมเสื้อผ้าของพิธีกรเสื้อผ้า ที่คำนึงถึงความสะดวกสบายเรียบร้อย แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องมีความคล่องแคล่วเพราะต้องเดินทางไปยังสถานที่ที่น่าสนใจและทำกิจกรรมต่างๆ และสิ่งที่สิดใจเพื่อสร้างจุดเด่นให้กับพิธีกรและสอดคล้อง

กับรูปแบบของรายการที่มีความสนุกสนาน สำหรับส่วนของเนื้อหาและบท ประกอบไปด้วยข้อมูล ประวัติของแขกรับเชิญ ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว และบทคำถามการสัมภาษณ์

กระบวนการผลิตรายการตอนที่1 แขกรับเชิญ: คุณภัทรวดี มีชูธน

ก่อนดำเนินการถ่ายทำรายการผู้วิจัยได้อธิบายถึงภาพรวมของรายการ อันได้แก่ แนวคิด วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย รูปแบบ วิธีการนำเสนอรายการ และเนื้อหาสาระของรายการ ซึ่งระหว่างการอธิบายได้เปิดโอกาสให้ทีมงานได้ซักถามเพื่อแลกเปลี่ยนทัศนคติและสร้างความเข้าใจให้เป็นไปแนวทางเดียวกัน

ในกระบวนการผลิตรายการนี้ผู้วิจัยได้แบ่งทีมงานออกเป็น 2 ส่วน คือ ทีมงานในส่วนที่ลงภาคสนาม ซึ่งได้แก่ผู้กำกับรายการ 1 ตำแหน่ง ช่างภาพ 2 ตำแหน่ง และผู้ช่วยช่างภาพ 1 ตำแหน่ง และทีมงานในส่วนที่ไม่ได้ลงภาคสนาม ซึ่งได้แก่ ตัดต่อ 1 ตำแหน่ง และ กราฟฟิก 1 ตำแหน่ง โดยทีมงานส่วนหลังจะดำเนินการในขั้นหลังการผลิตรายการโทรทัศน์ (Post-Production) และได้แบ่งการถ่ายทำรายการออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.การถ่ายทำช่วงการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ 2.การถ่ายทำการสัมภาษณ์และภาพประกอบการบรรยายในรายการ และ 3.การถ่ายทำช่วงสถานที่ที่น่าสนใจ

หลังจากได้มีการติดต่อแขกรับเชิญและถ่ายทำเป็นสถานที่ที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้เดินทางมาที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยเดินทางล่วงหน้าก่อนที่ทีมงานจะเดินทางมาถ่ายทำเพื่อเตรียมความพร้อมในส่วนที่1 การถ่ายทำช่วงการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ และส่วนที่3 การถ่ายทำช่วงสถานที่ที่น่าสนใจ ก่อนที่ทีมงานจะตามมาสมทบ และการถ่ายทำในส่วนที่2 การถ่ายทำการสัมภาษณ์และภาพประกอบการบรรยายในรายการบางส่วน มีรายละเอียดดังนี้

1. การถ่ายทำช่วงการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ

ผู้วิจัยได้เดินทางเข้าไปพูดคุยกับแขกรับเชิญที่โรงเรียนภัทรวดีมัธยมศึกษา หัวหิน เพื่อยืนยันเรื่องการเดินทางในการถ่ายทำอีกครั้ง หลังจากที่ได้พูดคุยกับแขกรับเชิญต่อเนื่องมาตั้งแต่

วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ.2555 โดยนัดหมายให้วันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2555 เวลา 16.00 น. ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ

2. การถ่ายทำการสัมภาษณ์และภาพประกอบการบรรยายในรายการ

ในการถ่ายทำการสัมภาษณ์และภาพประกอบการบรรยายในรายการ ผู้วิจัยได้ทำการถ่ายทำก่อนการนัดหมายช่วงเวลาในการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ (วันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2555 เวลา 16.00 น.) โดยทำการถ่ายทำในวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2555 ซึ่งได้ทำการถ่ายทำการสัมภาษณ์และภาพประกอบการบรรยายในรายการ นอกจากนี้ในวันเดียวกันผู้วิจัยยังได้เลือกสถานที่ที่จะใช้ในช่วงการสัมภาษณ์ และถ่ายรูปไว้สำหรับการอธิบายให้กับทีมงานที่จะตามมาสมทบในวันที่ถ่ายทำรายการช่วงสัมภาษณ์แขกรับเชิญ สำหรับการถ่ายทำภาพประกอบการบรรยายในรายการ ผู้วิจัยได้บันทึกภาพการทำงานของแขกรับเชิญ ในช่วงที่มีการซ้อมละครเวทีเรื่องวิวาห์พระสมุทร ที่วิกหัวหิน โดยแขกรับเชิญได้ทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมการฝึกซ้อมการแสดง และได้แสดงในละครเวทีเรื่องดังกล่าว

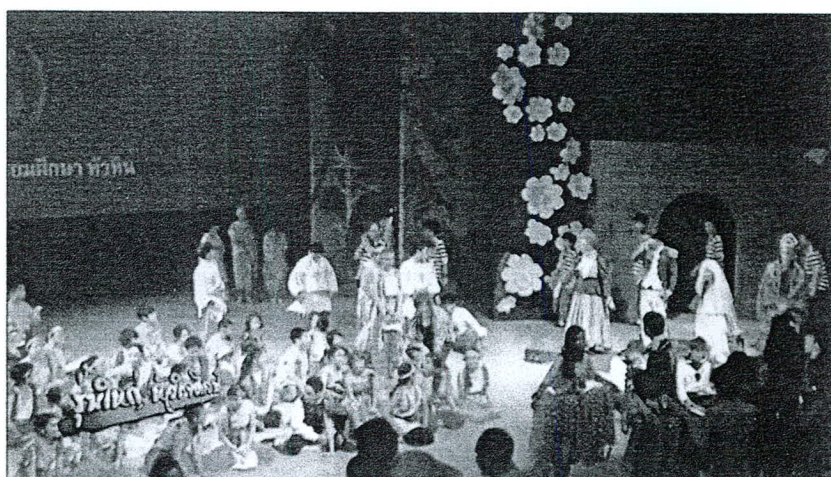
ภาพที่ 3.1 บรรยายากาศการฝึกซ้อมละครเวทีเรื่องวิวาห์พระสมุทร

ทั้งนี้ภาพข้างต้นเป็นบรรยากาศการฝึกซ้อมละครเวทีเรื่องวิวาห์พระสมุทรในช่วงเวลา 10.00 - 11.00 น. ก่อนที่จะมีการแสดงในช่วงเวลา 19.30 น. โดยหลังการฝึกซ้อมผู้วิจัยได้เข้าไปสัมภาษณ์นักเรียนที่มีส่วนร่วมในการแสดงละครเวทีเรื่องดังกล่าวบางส่วน ถึงความรู้สึกที่มีต่อ

แขกรับเชิญ และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนการแสดง จากนั้นผู้วิจัยได้เดินทางกลับมาที่ โรงเรียนภัทรวดีมัธยมศึกษา หัวหินในช่วงหัวค่ำอีกครั้งเพื่อทำการบันทึกภาพบรรยากาศโดยรวม ก่อนมีการแสดงละครเวที และภาพการสัมภาษณ์นักเรียนโรงเรียนภัทรวดีมัธยมศึกษา หัวหิน และลูกศิษย์ของแขกรับเชิญถึงความรู้สึกที่มีต่อแขกรับเชิญรวมถึงประโยชน์ของแสดงละครที่มีต่อตนเองซึ่งเป็นคำถามเดียวกันกับการสัมภาษณ์ในช่วงสายของวันเดียวกันนี้ นอกจากนี้ในส่วนของการได้ชมละครเวทีเรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยยังได้นำข้อมูลที่ได้จากการรับชมการแสดงมาใช้เป็นข้อมูล ในรายการทั้งในส่วนที่เป็นเนื้อหาของบทที่ลงเสียง และคำถามที่ใช้สัมภาษณ์ในรายการอีกด้วย

ภาพที่ 3.2 บรรยายภาศละครเวทีเรื่องวิวาห์พระสมุทรหลังจากจบการแสดง

ทั้งนี้ภาพข้างต้นเป็นบรรยายการละครเวทีเรื่องวิวาห์พระสมุทรหลังจากจบการแสดง โดยเมื่อการแสดงจบลงผู้วิจัยได้บันทึกภาพบรรยากาศความประทับใจของทั้งผู้ชมและผู้มีส่วนร่วมในการแสดง โดยมีทั้งผู้ชมที่แสดงความชื่นชมต่อการแสดง และลูกศิษย์ที่เข้ามาแสดงความเคารพ และขอบพระคุณแขกรับเชิญผู้ที่เป็นครูผู้สอนการแสดง

นอกจากนี้หลังการแสดงจบลงผู้วิจัยได้ทำการบันทึกภาพการให้สัมภาษณ์ของคุณ อังษณา บุรินทราภิบาล ผู้อำนวยการโรงเรียนภัทรวดีมัธยมศึกษา หัวหิน ถึงความรู้สึกที่มีต่อ

แขกรับเชิญ และคำแนะนำสำหรับผู้สูงวัยในการทำกิจกรรมทางศิลปะอีกด้วย ซึ่งนับว่าการสัมภาษณ์ในครั้งนี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะช่วยสร้างความมั่นใจและก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือในข้อมูลที่ทางรายการได้นำเสนอให้กับผู้ชมที่สูงวัย

3. การถ่ายทำช่วงสถานที่ที่น่าสนใจ

ในตอนครูเล็คสถานที่ที่น่าสนใจ ได้แก่ วัดห้วยมงคล และตลาดน้ำหัวหิน ทั้งนี้ก่อนดำเนินการถ่ายทำผู้วิจัยได้ทำการติดต่อเจ้าหน้าที่ของสถานที่ รวมถึงได้เดินทางมาดูสถานที่จริงก่อนการถ่ายทำ แต่อย่างไรก็ตามเพื่อไม่ให้เกิดผิดพลาดในการถ่ายทำรายการ ผู้วิจัยได้เดินทางมาก่อนการถ่ายทำจริงอีกครั้งเพื่อยืนยันการนัดหมายและสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับสถานที่จากเจ้าหน้าที่

การถ่ายทำสถานที่ที่น่าสนใจผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับประเด็นความสวยงามด้านภาพเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากกระบวนการก่อนการผลิตรายการโทรทัศน์ (Pre-Production) จากคำแนะนำของกลุ่มผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ต่างให้ทัศนะไปในทิศทางเดียวกันด้านภาพในรายการควรมีความสวยงาม อีกทั้งจากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ พบว่ากลุ่มผู้สูงอายุต้องการให้รายการนำเสนอเนื้อหาด้านการท่องเที่ยว ดังนั้นการถ่ายทำให้ภาพในช่วงสถานที่ที่น่าสนใจให้มีความสวยงามโดยใช้เทคนิคมุมกล้อง และการจัดวางองค์ประกอบของภาพจึงมีความสำคัญ เพื่อสร้างแรงดึงดูดใจให้กับผู้ชมเกิดความรู้สึกอยากไปท่องเที่ยวในสถานที่นั้นๆ

จากการเดินทางมาล่วงหน้าก่อนที่ทีมงานในส่วนที่ลงภาคสนามทำให้ผู้วิจัยได้ถ่ายทำการสัมภาษณ์และภาพบรรยากาศประกอบรายการไปในบางส่วน แต่ส่วนประกอบหลักในรายการผู้วิจัยได้ทำการนัดหมายล่วงหน้ากับทีมงานก่อนการถ่ายทำเป็นเวลา 1 สัปดาห์ โดยมีตารางเวลาสำหรับการถ่ายทำและเนื้อหารายการให้กับทางทีมงานทุกคน ทั้งนี้ทีมงานในส่วนที่ลงภาคสนามจะเดินทางมาที่จังหวัดศรีษัันธ์ สถานที่นัดการถ่ายทำในวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2555 โดยใช้รถตู้เป็นพาหนะ โดยทีมงานออกเดินทางจากจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในช่วงเวลา 06.30 น. ทั้งนี้รายละเอียดของการถ่ายทำรายการในส่วนต่างๆมีดังต่อไปนี้

1. การถ่ายทำช่วงการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ

ผู้วิจัย ผู้กำกับรายการ และทีมงานได้เดินทางมาก่อนช่วงเวลาก่อนการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ เพื่อกำหนดสถานที่ในการสัมภาษณ์ โดยมีความต้องการให้ภาพขณะการสัมภาษณ์ออกมามีสีสันที่สวยงาม มองเห็นธรรมชาติที่ร่มรื่นของโรงเรียน และแสดงถึงเอกลักษณ์ในของโรงเรียน ซึ่งแขกรับเชิญเป็นผู้ก่อตั้งขึ้น ดังนั้นสถานที่ใช้สัมภาษณ์จึงเป็นสนามหญ้ามองเห็นหน้าสี่เหลี่ยมจัตุรัส เมื่อกล้องจับภาพของแขกรับเชิญเดี่ยวจะเห็นภาพต้นไม้อยู่ด้านหลัง เมื่อสลับมาเป็นกล้องที่จับทั้งพิธีกร และแขกรับเชิญจะเห็นภาพของกลองขนาดใหญ่ที่ใช้สำหรับการฝึกซ้อมและการแสดง โดยด้านบนมีโคมไฟระย้าที่มีลักษณะแปลกตาแสดงถึงเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนใครของโรงเรียนแห่งนี้ได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากภาพขณะทำการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ: คุณภัทราวดี มีชูธน ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3.3 ภาพขณะทำการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ: คุณภัทราวดี มีชูธน

เมื่อถึงเวลานัดหมายกับแขกรับเชิญ ผู้วิจัยได้พูดคุยก่อนถ่ายทำเพียงเล็กน้อย เนื่องจากแขกรับเชิญเป็นผู้มีประสบการณ์ในการถ่ายทำ และได้อ่านเนื้อหาคำถามที่ผู้วิจัยได้ส่งให้ดูก่อนหน้านี้แล้ว จึงได้เริ่มถ่ายทำกันทันที โดยผู้วิจัยได้ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการ เริ่มถามคำถามเกี่ยวกับแนวทางในก่อตั้งโรงเรียน สาเหตุที่แขกรับเชิญมีความใกล้ชิดกับศิลปะ การปฏิบัติตัวเมื่อสูงวัยมากขึ้น ตลอดจนคำแนะนำสำหรับผู้ชมทางบ้านที่สูงวัย โดยเฉพาะการทำกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ที่จะช่วยสนับสนุนให้เกิดสุขภาวะสำหรับผู้สูงวัย ทั้งนี้ในการสัมภาษณ์ได้แบ่งออกเป็น

เนื้อหาออกเป็น 3 ส่วนด้วยกันคือ 1.ที่มาของการก่อตั้งโรงเรียนและงานของแฮกรับเชิญในปัจจุบัน 2.ปัญหาอุปสรรคอันมีสาเหตุมาจากวัยที่เพิ่มมากขึ้นและวิธีการที่แฮกรับเชิญใช้แก้ไข 3.นำกิจกรรมเชิงสุนทรีย์และกล่าวถึงข้อดีของการเป็นผู้สูงวัย จากการสัมภาษณ์ถึงเรื่องการเสนอแนะกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ให้กับผู้ชม แฮกรับเชิญได้ยกตัวอย่างเรื่องของการร้องเพลงไทยเดิม ว่าจะส่งเสริมทำให้จิตใจผู้ร้องเบิกบาน ผู้ฟังก็ชื่นบาน นอกจากนี้ยังทำให้ผู้ร้องมีปอดแข็งแรง ทั้งนี้ยังกล่าวอีกด้วยว่าตัวแฮกรับเชิญก็ไม่ใช่ว่าร้องเพลงเก่ง แต่การฝึกฝนบ่อยๆจะทำให้ร้องได้ดีขึ้น ซึ่งการกล่าวเช่นนี้จะช่วยสร้างกำลังใจให้ในการทำกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ให้กับผู้ชมได้เป็นอย่างดี

สำหรับระยะเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์แฮกรับเชิญคือเกือบหนึ่งชั่วโมงเต็ม ทำให้หน่วยความจำของกล้องตัวหนึ่งหมดลงพอดี โดยหลังจบการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้มีโอกาสดำเนินการพูดคุยกับแฮกรับเชิญทำให้ทราบว่าแฮกรับเชิญมีแนวคิดที่จะรับผู้สูงอายุที่ต้องการทำประโยชน์ให้กับสังคมเข้าทำงานเป็นบุคลากรในโรงเรียน ทั้งเจ้าหน้าที่ในด้านต่างๆและครูผู้สอน อีกทั้งยังเชื่อมั่นว่า การทำกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ เช่น การร้องเพลง การแสดงละคร จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ เพราะการทำกิจกรรมต่างๆเหล่านี้จะช่วยสร้างความเพลิดเพลินใจ รวมถึงยังส่งผลดีต่อสุขภาพร่างกายอีกด้วย

2. การถ่ายทำการสัมภาษณ์และภาพประกอบการบรรยายในรายการ

ผู้วิจัยและทีมงานได้เดินทางไปที่โรงเรียนภัทราวดีมัธยมศึกษา ห้วยหิน ก่อนเวลาทำการสัมภาษณ์สัมภาษณ์แฮกรับเชิญ 1 ชั่วโมง เพื่อทำการเก็บภาพบรรยากาศทั้งห้องเรียน วิคห้วยหิน (สถานที่ที่ใช้ทำการแสดงประเภทต่างๆ) และที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งสถานที่ที่ได้กล่าวมานั้น อยู่ภายในโรงเรียนภัทราวดีมัธยมศึกษา ห้วยหิน ทั้งหมด จากนั้นเมื่อถ่ายทำช่วงการสัมภาษณ์แฮกรับเชิญเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยและทีมงานได้รับเดินทางไปที่พักห้วยหินก่อนที่แสงจะหมด เพื่อเก็บภาพบรรยากาศทะเลในยามเย็น ที่มีผู้คนมาทำกิจกรรมมากมาย เช่น เดินเล่นชมวิว เล่นน้ำทะเล กิจกรรมขี่ม้าริมชายหาด เป็นต้น เพื่อนำภาพดังกล่าวมาใช้ในการปิดท้ายรายการ การเก็บภาพบรรยากาศดังกล่าวสามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่น และทันกำหนดตามตารางเวลาการทำงานที่ได้ชี้แจงให้กับทีมงานก่อนหน้าการถ่ายทำ ทั้งนี้การถ่ายทำได้เสร็จสิ้นลงเมื่อเวลา 18.00 น.ผู้วิจัยได้ส่งทีมงานขึ้นรถตู้เพื่อเดินทางกลับเข้าสู่จังหวัดกรุงเทพมหานคร

3. การถ่ายทำช่วงสถานที่ที่น่าสนใจ

ผู้วิจัยได้นัดหมายกับทีมงานในช่วงเวลา 9.30 น. ที่วัดห้วยมงคล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สถานที่แรกสำหรับการถ่ายทำหลังจากที่มีทีมงานตามมาสวมทาบ ก่อนทำการถ่ายทำผู้วิจัยได้อธิบายภาพรวมของวัดห้วยมงคล และเนื้อหารายการที่ใช้ในการลงเสียง เพื่อให้ช่างภาพเก็บบรรยากาศได้ถูกต้อง ทั้งนี้ในช่วงที่ผู้ดำเนินรายการเปิดรายการจะใช้กล้อง 2 ตัว แต่หลังจากนั้นช่างภาพ 2 คนได้แยกกันทำงาน โดยช่างภาพคนหนึ่งทำหน้าที่ถ่ายทำบรรยากาศโดยรวมของวัดห้วยมงคล ส่วนอีกคนหนึ่งทำหน้าที่เก็บภาพกิจกรรมของพิธีกร ซึ่งการทำงานที่แยกหน้าที่กันอย่างชัดเจนช่วยประหยัดเวลาที่ใช้ในการถ่ายทำได้เป็นอย่างมาก จากนั้นช่างภาพทั้งสองได้ถ่ายช่วงปิดจากวัดห้วยมงคล และโยกไปสู่การเปิดในสถานที่แห่งใหม่ ซึ่งสถานที่แห่งนั้นคือตลาดน้ำหัวหินด้วยกันอีกครั้ง

จากนั้นผู้วิจัยและทีมงานได้เดินทางไปถ่ายทำที่ตลาดน้ำหัวหิน เพื่อถ่ายทำช่วงต่อเนื่องจากวัดห้วยมงคล โดยได้ใช้หลักการทำงานเช่นเดียวกับที่วัดห้วยมงคล คือมีการแบ่งหน้าที่การทำงานกันอย่างชัดเจนระหว่างช่างภาพทั้งสองคน ทั้งนี้ตลาดน้ำหัวหินมีอุปสรรคการถ่ายทำ ดังนี้

1. มีพื้นที่ที่กว้างใหญ่ การถ่ายทำโดยละเอียดแต่ไม่คำนึงถึงจุดเด่นของสถานที่ จะทำให้การถ่ายทำเสียเวลาและภาพที่ได้อาจจะไม่ใช่ก็ไม่ได้ ดังนั้นจึงต้องทำการแก้ปัญหาโดยการกำหนดจุดสำหรับการถ่ายทำอย่างชัดเจน โดยเน้นการถ่ายทำในกิจกรรมหลักและพื้นที่ที่สำคัญก่อน

2. มีผู้คนพลุกพล่านในพื้นที่ที่ต้องการถ่ายทำ การแก้ปัญหาดังกล่าวใช้การรอจังหวะที่มีผู้คนเดินผ่านน้อยลง รวมถึงให้ผู้ช่วยช่างภาพเป็นผู้ชี้แจงนักท่องเที่ยวว่าการถ่ายทำรายการและขอความกรุณาไม่ให้เดินผ่านหน้ากล้อง

อย่างไรก็ตามการแก้ปัญหาดังกล่าวทำให้การถ่ายทำรายการเป็นไปอย่างราบรื่นและได้ผลงานตามที่ต้องการ รวมถึงยังเป็นไปตามตามระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ในตารางการทำงาน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แสดงตารางเวลาในการถ่ายทำรายการ และตารางแสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนครูเล็ก ตามลำดับดังต่อไปนี้

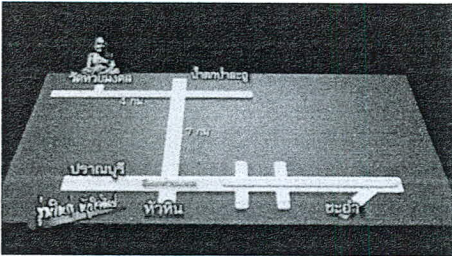
ตารางที่ 1.1 แสดงตารางเวลาในการถ่ายทำรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่1:ครูเล็ก

วันที่	เวลา	รายละเอียด
8 ธันวาคม 2555	19.00 - 21.00 น.	ดูละครเวทีเรื่อง วิवानพระสมุทร
9 ธันวาคม 2555	10.00 - 18.00 น.	สำรวจเส้นทางที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
15 ธันวาคม 2555	07.00 - 9.00 น.	เดินทางไปโรงเรียนภัทราวดีมัธยมศึกษา หัวหิน
	10.00 - 11.00 น.	บันทึกภาพการซ้อมการแสดงละครเวที ที่วัดหัวหิน เรื่องวิवानพระสมุทร
	11.00 - 12.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
	13.00 - 17.00 น.	เดินทางเพื่อสำรวจสถานที่ถ่ายทำ
	21.00 - 22.00 น.	ถ่ายทำการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ และนักเรียน โรงเรียนภัทราวดีมัธยมศึกษา หัวหิน
16 ธันวาคม 2555	07.00 น.	ทีมงานภาคสนามมาถึงจุดนัดพบในกรุงเทพฯ(ปาก ซอยลาดพร้าว58/1) เพื่อเดินทางไปยังสถานที่ถ่ายทำ
	09.30 น.	นัดเจอกับทีมงานที่อำเภอหัวหิน ณ วัดหัวหิน
	10.00 - 11.00 น.	ถ่ายทำที่วัดห้วยมงคล
	11.00 - 12.00 น.	ถ่ายทำที่ตลาดน้ำหัวหิน
	12.30 - 13.30 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
	14.30 - 15.30 น.	ถ่ายทำโดยรอบโรงเรียนภัทราวดีมัธยมศึกษา หัวหิน
	15.30 - 16.00 น.	เตรียมตัวให้สำหรับการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ ณ โรงเรียนภัทราวดีมัธยมศึกษา หัวหิน
	16.00 - 17.00 น.	สัมภาษณ์แขกรับเชิญ ณ โรงเรียนภัทราวดี มัธยมศึกษา หัวหิน
	17.30 - 18.00 น.	ถ่ายทำบรรยากาศทะเลหัวหิน
	18.00 - 22.00 น.	เดินทางกลับ

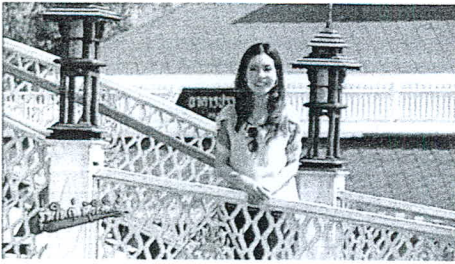
ตารางที่ 1.2 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:ครูเล็ก

ภาพ	เสียง
 	ไตเติ้ลรายการ (เปิดรายการ) พิธีกร: สวัสดีค่ะคุณผู้ชม พบกับรายการที่จะสร้างแรงบันดาลใจให้กับรุ่นเดอะ รุ่นเก๋า วันนี้ ออมมาอยู่ที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มาที่หัวหินนั่นเองคะ แต่ยังไม่พาไปเที่ยวทะเลนะคะ จะมาพบกับบุคคลที่สร้างแรงบันดาลใจให้กับคุณผู้ชม แต่ต้องนี่ขอแวะสักการะหลวงพ่อดวงกันก่อน ซึ่งเป็นหลวงพ่อดวงองค์ใหญ่ที่สุดในโลกที่วัดห้วยมงคลคะ เดี่ยวตามอมเข้ามาเลยคะ เสียงบรรยาย: สำหรับใครที่แวะกันมาที่หัวหินแล้วนะคะ ต้องมาที่นี่เลยคะ สำหรับวัดห้วยมงคล ตั้งอยู่ที่ตำบลทับใต้ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยแต่เดิมใช้ชื่อว่า “วัดห้วยคด” ซึ่งมีที่มาที่ไปจากลักษณะลำห้วยน้อยใหญ่ที่คดไปคดมา
	ต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเสด็จมาในปี พ.ศ.2495 แล้วได้ตั้งโครงการพระราชดำริแห่งแรกขึ้น และทรงได้พระราชทานนามใหม่จาก ห้วยคด เป็นห้วย “มงคล” ซึ่งในปัจจุบันใช้เป็นทั้งชื่อหมู่บ้าน วัด โรงเรียนและโครงการต่างๆอีกมากมาย วัดห้วยมงคลก่อตั้งในปี พ.ศ. 2507 จากที่พักสงฆ์เล็ก ๆ จนกระทั่งกลายเป็นอย่างนี้สงฆ์และเป็นวัดในเวลาต่อมา (ต่อ)

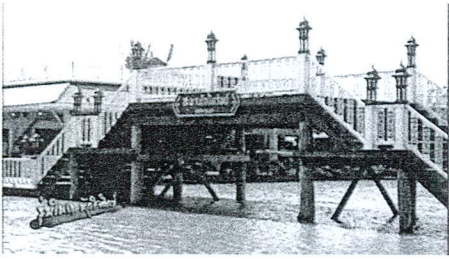
ตารางที่ 1.2 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:ครูเล็ก (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	เสียงบรรยาย: ด้วยเรื่องราวอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อดาวดึงส์ ที่พุทธศาสนิกชนในภาคใต้ให้ความเคารพนับถือ เลื่อมใสมาเป็นเวลานาน และรู้จักเป็นอย่างดี จึงก่อเกิดการร่วมมือร่วมใจจากหลายองค์กรทั้งทางภาครัฐ และเอกชนในการสร้าง ปฏิมากรรมองค์จำลองหลวงพ่อดาวดึงส์ใหญ่ที่สุดในโลก ซึ่งหล่อด้วยโลหะผสม น้ำหนักกว้าง 9.9 เมตร สูง 11.5 เมตร บนฐานสูง 3 ชั้น ชั้นล่างกว้าง 70 เมตร ยาว 70 เมตร ภายในวัดห้วยมงคลได้จัดกิจกรรมไว้ให้พุทธศาสนิกชนได้ร่วมกันทำบุญมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการเขียนใบโพธิ์ทอง ซึ่งให้ผู้ร่วมทำบุญเขียนความดีที่จะทำกันตลอดทั้งปี หรือกิจกรรมเดินลอดท้องช้างเพื่อเสริมความเป็นสิริมงคลให้กับชีวิต คุณผู้ชมเองก็สามารถเดินทางมาสักการะหลวงพ่อดาวดึงส์ใหญ่ที่สุดในโลก และทำกิจกรรมต่างๆเหล่านี้ได้ที่วัดห้วยมงคล โดยการเดินทางมานั้น ก็ทำได้ไม่ยากแค่เพียงแค่ว่าคุณผู้ชมเดินทางมาที่ตัวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เลี้ยวขวาเข้าสู่แยกห้วยมงคล เป็นระยะทาง 7 กิโลเมตร และเลี้ยวซ้ายตรงเข้ามาอีก 4 กิโลเมตร ก็จะถึงวัดห้วยมงคล

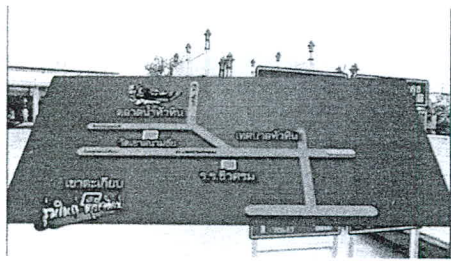
ตารางที่ 1.2 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:ครูเล็ก (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	พิธีกร: คุณผู้ชมคะ สำหรับวัดห้วยมงคลนี่ก็เป็นอีกหนึ่งวัดที่มีชื่อเสียงสุดๆเลยที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เดี่ยวเราจะไปกันต่อที่สถานที่แห่งใหม่ของหัวหิน นั่นก็คือตลาดน้ำหัวหินนั่นเองคะ เพลง : คิมหันต์หัวหิน พิธีกร: คุณผู้ชมคะ จากวัดห้วยมงคลมากันต่อเลยคะ ที่ตลาดน้ำหัวหินเนี่ยหละคะ อยู่ใกล้กันนะคะ ที่สี่แยกให้ซื้อให้ซื้อป๊อปปะเยอะมากมายทั้งของกินแล้วก็ของใช้เลยหละคะ เดี่ยวขอซื้อไปก่อนนะคะ ก่อนจะไปหาบุคคลที่จะสร้างแรงบันดาลใจให้กับเราคะ เสียงบรรยาย: ตลาดน้ำหัวหินเป็นตลาดน้ำที่ประยุกต์ระหว่างวิถีชีวิตของผู้คนในอดีตให้เข้ากับการท่องเที่ยวในปัจจุบัน โดยมีแนวคิดคือ ตลาดน้ำหัวหิน แปลกใหม่ ยิ่งใหญ่ หรูหราบนพื้นที่กว่า 40 ไร่ สวยงามด้วยสถาปัตยกรรมและการตกแต่งสไตล์หัวหินย้อนยุค เป็นเรือนไม้ชั้นเดียว ประดับบานเฟี้ยม ชายคาประดับด้วยลวดลายฉลุ ขวนให้ผู้สูงวัยนึกถึงหัวหินในอดีตในยุคที่สาว ๆ ยังใส่ชุดกระโปรงบานสวมหมวกมาเดินเที่ยวซื้อของกันคะ อาคารร้านค้าตั้งอยู่รายรอบบึงใหญ่มีชื่อประจำอาคาร เป็นชื่ออำเภอต่างๆ ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ต่อ)

ตารางที่ 1.2 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:ครูเล็ก (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	เสียงบรรยาย: เช่น อาคารเมืองเพชร อาคารปราณบุรีคะ โดยอาคารแต่ละหลังเชื่อมต่อกันด้วยสะพานไม้ ซึ่งก็มีชื่อเป็นมงคลอย่าง สะพานโกทรพย์ สะพานรับทรัพย์ นอกจากชื่อที่ดียังเป็นจุดถ่ายรูปที่สวยงามอีกด้วยคะ ภายในตลาดน้ำหัวหิน มีร้านค้าที่หลากหลายมากมาย ทั้งเสื้อผ้า กระเป๋า รองเท้า ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นแนวแฟชั่นที่เหมาะสมกับการสวมใส่ไปเที่ยวทะเลนั่นเอง และนอกจากนี้ยังมีงานฝีมือเย็บปักถักร้อยสุดปราณีต และขาดไม่ได้กับร้านขายของเล่นในอดีตก็มีให้ชมและเลือกซื้ออีกด้วย โดยร้านค้าแต่ละร้าน นอกจากจะมีสินค้าที่หลากหลายน่าสนใจแล้ว การตกแต่งของร้านค้าก็ยังโดดเด่น และมีเสน่ห์แตกต่างกันออกไปด้วย ผู้สูงวัยไม่ต้องกลัวว่าเวลาเดินเลือกซื้อของจนเมื่อย แล้วจะไม่มีที่นั่งพักเหนื่อย เพราะที่มีเก้าอี้นั่งมากมายตลอดทั้งทางเดิน ให้ได้พัก โดยจะนั่งพักแล้วรับประทานอาหารพร้อมกับชมวิวไปด้วยก็สามารถทำได้เช่นเดียวกันคะ นอกจากนี้แล้วในช่วงแดดร่มลมตก ใครที่อยากลองนั่งเรือพาย (ต่อ)

ตารางที่ 1.2 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:ครูเล็ก (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	เสียงบรรยาย: ชมวิวความสวยงามของอาคาร สดุดศิลปกรรมก็สามารถทำได้ และยังมีกิจกรรม ป้อนหญ้าให้แกะ หรือว่าจะป้อนอาหารปลา คาร์ฟ สามารถมากันได้ตั้งแต่ตลาดน้ำหัวหิน โดย เดินทางจากตัวเมืองหัวหิน ขึ้นสะพานทางไป ปรานบุรี แล้วกลับรถเข้ามาที่ถนนหัวนา ทับได้ ประมาณ 4 กิโลเมตรเท่านั้นเอง ก็จะเห็น สัญลักษณ์เรือลำใหญ่ที่ตั้งอยู่ด้านหน้าตลาดน้ำ หินแล้วหละคะ
	พิธีกร: เทียวจนเพลิด พักผ่อนจนหน้าใจแล้วที่ ตลาดน้ำหัวหิน ได้เวลาที่จะเฉลยแขกรับเชิญ ของเราแล้วนะคะ ซึ่งแขกรับเชิญก็อยู่ที่หัวหิน นี้หละคะ ซึ่งก็คือ ครูเล็ก ภทรวดี มีชูธนคะ
	เสียงบรรยาย: คุณภทรวดี มีชูธน หรือครูเล็ก ศิลปินผู้มากความสามารถที่มีเรื่องราวชีวิต มากมายล้วนแต่เกี่ยวข้องกับศิลปะการแสดง โดยตั้งแต่ในวัยเยาว์คุณภทรวดี ได้รับการ ฝึกสอนศิลปะรำไทยและขับร้องเพลงไทยจาก ครูเล็ก วังบ้านหม้อ อีกทั้งในระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย เธอได้ไปศึกษาต่อที่ ประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นที่ที่ทำให้เธอได้สัมผัสกับ ศิลปะการแสดงการร้องเพลงแบบตะวันตกซึ่ง นับว่าเป็นจุดเริ่มสนใจศิลปะการแสดงอย่าง จริงจัง (ต่อ)

ตารางที่ 1.2 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:ครูเล็ก (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	เสียงบรรยาย: จนกระทั่งเธอได้ตัดสินใจเลือกที่จะไปศึกษาต่อ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ด้านศิลปะการแสดง การเป็นนางแบบ และการแต่งหน้าโดยเฉพาะ และหลังจากเรียนจบกลับมาได้ไม่นาน เธอก็ได้รับการทาบทามจาก คุณพัฒนศรี บุญาค ให้เข้ามาเป็นนางแบบ ด้วยเอกลักษณ์ที่โดดเด่นทั้งรูปร่างและหน้าตาที่เปรี๊ยะเก๋ ทำให้มีงานด้านการเดินแบบมีเข้ามาอย่างต่อเนื่อง จนทำให้ใครๆก็สามารถจดจำชื่อของภัทราวดี ศรีไตรรัตน์ ได้ในฐานะนางแบบแถวหน้าของเมืองไทย และแล้วเส้นทางการเป็นนักแสดงก็ได้เริ่มต้นขึ้น เมื่อเธอได้แสดงละครโทรทัศน์ จนกระทั่งฝีมือลายมือทางการแสดงไปเข้าตาผู้กำกับการแสดง คุณ ปริญา ลีละศรี จึงได้ชักชวนให้เธอแสดงภาพยนตร์เรื่องแรกในชีวิต นั่นก็คือเรื่องไม่มีสวรรค์สำหรับคุณ (เพลงประกอบภาพยนตร์: ไม่มีสวรรค์สำหรับคุณ) โดยแสดงร่วมกับนาท ภูวนัย ภาวนา ชนะจิต และสุพรรณ บูรณพิมพ์ ซึ่งคุณสุพรรณถือได้ว่าเป็นศิลปินที่เธอเลื่อมใสศรัทธา และเป็นแม่แบบทางการแสดงของเธอ (ต่อ)

ตารางที่ 1.2 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:ครูเล็ก (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	เสียงบรรยาย: จากภาพยนตร์เรื่องนี้ ส่งผลให้คุณภัทราวดี ได้รับรางวัลพระสุรัสวดีด้านดารานำหญิงยอดเยี่ยมนับว่าเป็นนักแสดงหน้าใหม่ไฟแรงที่มีสไตล์การแสดงที่ผิดไปจากนักแสดงที่ได้รับความนิยมในยุคนั้น ในปี 2520 เธอหันหลังให้กับวงการภาพยนตร์และทำงานเป็นผู้จัดละครโทรทัศน์ให้กับสถานีโทรทัศน์ช่องสาม โดยริเริ่มปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานด้านการแสดง ที่อาศัยความสามารถและความเข้าใจของนักแสดง “ไม่มีการบอกบท แต่เป็นการจำบท” โดยละครที่ได้รับความนิยมมากคือเรื่อง “ตุ๊กตาเลียบบาล” นอกจากนี้ยังได้สร้างละครเรื่อง ขบวนการคนใจ เพื่อทำพิสูจน์ว่าผู้ชมต้องการชมความสามารถของนักแสดงมากกว่าผู้แสดงที่สวยงามแต่เพียงเท่านั้น ด้วยวิชาที่ร่ำเรียนมาบวกกับประสบการณ์และความชอบ คุณภัทราวดีจึงกลายเป็นครูที่ถ่ายทอดศิลปศาสตร์ให้กับลูกศิษย์ในวงการบันเทิงไทยมาแล้วหลายรุ่นต่อหลายรุ่น ทั้งยังได้สร้างสรรค์งานแสดงมากมายหลายแขนงทั้งละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และละครเวทีให้ผู้ชมได้รับข้อคิดและมีความสุขไปกับงานด้านการแสดงของเธอ “ครูเล็ก ภัทราวดี มีชูธน”

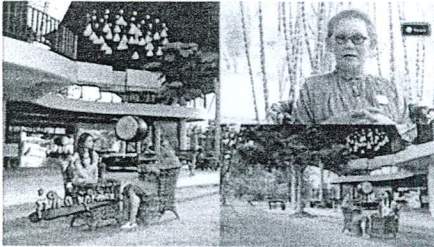
ตารางที่ 1.2 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:ครูเล็ก (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	เพลง: ประจำรายการ เข้าสู่ช่วงสัมภาษณ์ พิธีกร: คุณผู้ชมคะ แล้วตอนนี้ขอคุยกับแขกรับเชิญของเรา ครูเล็ก ภัทราวดี มีชูธน สวัสดิ์ค๊ะ (ครูเล็ก: สวัสดิ์ค๊ะ) ครูคะ เป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ครูมาเป็นแขกรับเชิญของเรา อย่างแรกเลยนะคะ ที่เข้ามาที่นี่โรงเรียนภัทราวดีมีชัยมศึกษา หัวหิน ครูมีที่มาที่ไปในการก่อตั้งโรงเรียนอย่างไรบ้างคะ ครูเล็ก: โรงเรียนนี้จริงๆแล้วทำถวายในหลวง คือเราอายุมากแล้ว เราก็บอกว่า เราจะทำอะไรในแผ่นดินได้ ก็เลยคิดว่างานนี้น่าจะเป็นงานที่ดีที่จะช่วยพระองค์ท่านสร้างเด็กๆ คือสร้างพลเมืองใหม่ๆ สอนให้เขารู้จักคิด ก็เหมือนกับว่าสอนให้เขาจับปลาเขาก็จะมีกินตลอดทั้งชีวิต เรา ก็สอนให้เขารู้จักคิด เขาจะได้เอาไปใช้ในการดำรงชีวิตได้ ซึ่งตรงนี้พระเจ้าอยู่หัว ท่านก็สอนให้เราคิดอยู่เรื่อยๆ ซึ่งเรารู้สึกว่าเราตรงนี้ไปขยายต่อได้มัย เอาไปเผยแพร่ เอาไปทำงานที่มีประโยชน์ พิธีกร: ที่เห็นอย่างเด่นชัดคือที่โรงเรียนได้ดึงเอาศิลปะแขนงต่างๆ มาใช้ในการเรียนการสอนด้วยคะ ครูเล็ก: ครูของที่นี่จะเป็นศิลปินที่มีความรู้สูง แล้วก็เรียนหนังสือมาเยอะ แต่ว่าไม่ได้ทำงานในสิ่งที่เรียนมา มาทำงานศิลปะ (ต่อ)

ตารางที่ 1.2 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:ครูเล็ก (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	ครูเล็ก: แต่ทำงานศิลปะเนี่ย มันไม่ได้ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาการ ผู้ที่จะทำงานศิลปะได้ดีวิชาการจะต้องสูง คนเราเหล่านี้นะเขาชำนาญเช่นว่าทำงานเกี่ยวกับเด็กมาเยอะ เขาศึกษามาทางด้านวิทยาศาสตร์ด้านภาษาไทย แล้วแต่ว่าเขาศึกษาทางด้านไหนมา ก็ให้เขาสอนวิชานั้น แต่นำเอาศิลปศาสตร์เข้ามาสอนด้วย ก็เลยเป็นวิทยาศาสตร์ที่สนุกสนาน แล้วเด็กก็มี project ที่สามารถเอาภาควิชาการมาลงสนาม มาปฏิบัติได้ เด็กๆก็จะเข้าใจด้วยว่าเรียนไปทำไม เรียนแล้วเอาไปทำอะไรได้ เพราะพวกศิลปินเนี่ยช่างคิด
	พิธีกร: ทราบว่าครูเองก็เป็นครูที่สอนในโรงเรียนนี้เหมือนกัน ครูเล็ก: สอน พิธีกร: สอนวิชาอะไรบ้างคะ
	ครูเล็ก: สอนภาษาอังกฤษ เพราะว่าดิฉันชำนาญภาษาอังกฤษมาก คือทั้งชีวิตอยู่ต่างประเทศ แล้วดิฉันก็อ่านเรียน literature อะไรของภาษาอังกฤษค่อนข้างเยอะ พอก่อนจะมาสอนก็กลับไปอ่านตำราเกี่ยวกับ grammar ทั้งหมด เพราะเด็กไทยต้องเรียน grammar ให้มากหน่อย เพราะเขาจะได้เข้าใจว่าที่มาที่ไปของภาษาว่าเป็นยังไง ก็กลับไปเปิดตำรา กลับไปทำความเข้าใจกับ grammar ให้ดี (ต่อ)

ตารางที่ 1.2 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:ครูเล็ก (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	ครูเล็ก: เพื่อที่จะสร้างหลักสูตรของตัวเองมาสอนที่นี่เพราะฉะนั้นหลักสูตรที่นี่ก็จะไม่เหมือนใคร ได้ผลดีมาก เพราะศิลปินเราถูกฝึกมาให้ทำของยากให้ง่าย แล้วก็เกิดผล พิธีกร: ซึ่งศิลปะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนได้ ครูเล็ก: ใช่ ใช้กับการสอนทุกอย่างได้ เพราะเราต้องเรียนรู้ ทำ research แล้วต้องทำให้ได้ทำจนเชี่ยวชาญ พอเชี่ยวชาญแล้ว ก็เอาไปประยุกต์สอนกับคนอื่นได้อีก อันนี้ก็เป็นวงจร ซึ่งศิลปินศาสตร์เขาสอนมา พิธีกร: ย้อนกลับไปจุดเริ่มต้นของการที่ชื่นชอบศิลปะสำหรับตัวครูคืออะไรคะ ครูเล็ก: ต้องบอกว่า ผู้ใหญ่ชักนำ คืออยู่กับงานศิลปะ ที่มันอยู่ในบ้าน คุณแม่จะทานน้ำพริก แม่ครัวก็สลักผัก จะทานมะม่วงน้ำปลาหวาน ก็สลักมะม่วง แล้วเราก็นั่งช่วยเค้า กินบ้างเล่นบ้าง ก็ช่วยทำ แม้กระทั่งน้อยหน้า เปิดฝา แล้วก็คว้านข้างในนี้ ไม่มีเม็ดเลย แต่ยังอยู่ในลูก เขาทำเรานั่งดูก็สนุก เราทำบ้าง และบ้าง อะไรบ้าง ก็ได้เล่นก็เลยมีความรู้สึกที่ศิลปะมันคือการเล่น แล้วการที่กินได้จริงๆ ใช้ชีวิตได้จริงๆ (ต่อ)

ตารางที่ 1.2 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:ครูเล็ก (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	ครูเล็ก: ศิลปะนี้ไม่ใช่อะไรที่ไปแขวนข้างฝา แต่มันต้องอยู่ในชีวิต ให้ได้ในทุกวันของชีวิต พิธีกร: การนำศิลปะมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต เมื่อเรามีอายุมากขึ้น การทำงานด้านศิลปะมีอุปสรรคบ้างมั้ยคะในเรื่องของวัย ครูเล็ก: ต้องบอกว่าย่างทำก็ยิ่งแข็งแรง แล้วก็ไม่ได้ป่วยไข้เลย เพราะว่าการสอนเด็กก็ได้เอาความรู้ที่เราทั้งหมด ซึ่งบางอย่าง อย่างครูบางท่านท่านมีความรู้คุณกรรม เด็กก็ได้ความรู้ท่านทำยังไง ท่านกินยังงี้ ครูทุกคนที่นี้อายุใส่นะมาก เป็นอายุใสที่ไม่ปล่อยตัวให้แก่ตายไปเปล่าๆ ตัวฉันเอง บางทีจะสอนเด็ก ก็บางทีกลัวจะสอนไม่ไหว แต่ก็กัดฟันสักนิดหนึ่งได้มัย แล้วก็ทำเรียบง่าย ทำแค่เป็นตัวอย่างให้เขาดู อย่างบางทีแค่ exercise บางอย่าง การละครบางอย่าง movement บางอย่าง เราก็ทำให้เขาดูพอสังเขป แล้วก็ให้เขาทำ แล้วก็คอยพูดด้วยปาก เอ้ายกขาสิลูก ยกขาสูงๆ ขาเรายกไม่ไหวแล้ว แต่มันทำให้เราได้เคลื่อนไหวทำให้แขนขาเราแข็งแรง ความคิดเดี๋ยวนี้ก็เร็วขึ้นมาก แล้วก็ละเมียดละไมขึ้นกว่าเดิม เพราะว่าอายุเราเยอะ คือได้ทั้งความเร็วและละเมียดละไม ภาพประกอบ: ภาพการแสดงล.รัก ล.ลิลิต พระลอ และวิชาวพระสมุทร

ตารางที่ 1.2 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:ครูเล็ก (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	ช่วงสัมภาษณ์บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับ แซกรับเชิญ: เดชนัท: ครูเล็กสอนการใช้ชีวิต สอนมารยาท สอนการมองโลก ลาภินี: เป็นการสอนที่ไม่ใช่สอนเหมือนนั่งเรียน แล้วก็เรียน แต่การสอนมีหลายวิธีมากอยู่ที่ว่าเรา จะหยิบอะไรแล้วจะถ่ายทอดให้เด็กรู้อย่างไร ซึ่ง โรงเรียนนี้ก็เน้นศิลปะการแสดง อย่างเรื่องวิวาห์ พระสมุทร ที่แสดงอยู่ตอนนี้ ก็มีทุกวิชาทั้ง ประวัติศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคม การใช้ชีวิต มารยาทในสังคมมันมีทุกอย่าง กนันท์: ได้รับศาสตร์ใหม่ว่าได้รู้ว่าการแสดง มันเป็นศิลปะอย่างหนึ่งครับ แล้วก็ได้เรียนรู้จาก ครูเล็กว่าชีวิตก็คือศิลปะเราทำทุกอย่างให้มัน balance แล้ว มันก็จะเป็นสิ่งที่สวยงามไม่น่าเบื่อ กลับเข้าสู่การสัมภาษณ์แซกรับเชิญ: พิธีกร: มุมมองการใช้ชีวิตของครูเมื่อมีอายุเพิ่ม มากขึ้น เปลี่ยนแปลงไปมั๊ยคะ ครูเล็ก: เปลี่ยนแปลงไปนี่ต้องบอกว่า เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เพราะเราก็ผ่านชีวิต มาเยอะ เราก็เรียนพระพุทธศาสนา แล้วก็ได้อลอง ปฏิบัติสำหรับพระพุทธศาสนา เราได้เห็นจริงทุก วัน เรื่องของกรรมเราได้สอนเด็กๆ ง่ายเลยนะว่า (ต่อ)

ตารางที่ 1.2 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:ครูเล็ก (ต่อ)

ภาพ	เสียง
 	ครูเล็ก: สมมุติว่าหนูคิดอะไรขึ้นมาอย่างในเรื่อง ศิลปะเนี่ย คนโน้นก็คิดอย่างนี้ คนนี้คิดอย่างนู่น ทำนั้น คนก็คิดเพื่อฝันไปไง พอทุกคนคิดเราก็บอกว่าทำ พอทำ ครูหาทำไมทำ ทำไม่ได้ มันยาก เราก็บอกอย่าเปลี่ยนทำ เธอคิดแล้วนี่ต้องทำให้ได้ เออ แล้วงั้นหนูทำไมได้ ทำเพราะกรรมเนี่ย มันทำให้ได้ ไฉนละ กรรมที่มีมันลำบากยากจน ยากเข็ญทั้งหลาย เนี่ย ทำให้ได้ ทำได้อย่างไรพระพุทธเจ้าสอน เข้าหาผู้รู้ผู้ทรงธรรม ณ บัดนี้ เธอเปิดดูเกิ้ล เธอเข้าหาครู เข้าหาผู้รู้ แล้วผู้รู้จะช่วยทำให้เธอทำให้ได้ แล้วกรรมที่เธอสร้างไว้ที่เธอบอกว่ามันยากมันเย็นนี้ มันก็จะเป็นกรรมดีให้กับเธอ ก็สอนอย่างนี้ง่าย ๆ พระพุทธศาสนาก็คือวิธีสอนมันต้องอย่างนี้ ไม่ใช่ ว่าสอนเรื่องกรรมจากในหนังสือหรือฟังพระท่านพูดเนี่ย เด็กๆไม่เอาด้วยหลับ
	พิธีกร: นั่นก็คือมุมมองชีวิตที่ครูได้ด้วย ครูเล็ก: คะ แล้วก็เอามาสอนเด็ก แล้วเราจะบรรลु เข้าใจมากขึ้นหลายๆอย่างด้วย พิธีกร: ถ้าพูดถึงเคล็ดลับในการใช้ชีวิต หรือว่าใน การที่ทำให้ร่างกายกระฉับกระเฉงตลอดเวลา แบบครู มีเคล็ดลับยังงัยบ้างคะ ครูเล็ก: ครูก็ทำ exercise กับเด็กๆ คือเราแก่แล้ว ทำคนเดียวขี้เกียจ (ต่อ)

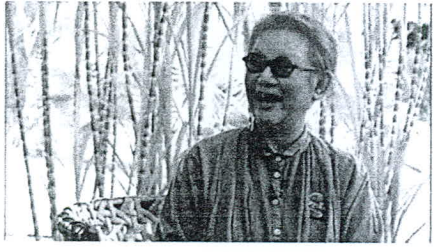
ตารางที่ 1.2 แสดงการถ่ายทำรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:ครูเล็ก (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	ครูเล็ก: เข้าๆก็จะมีคลาส วันพุธสอนร้องเพลง ไทยเดิมเราก็คงจะไปสอนร้องเพลงกับเด็กๆก็สอนเรื่องลมหายใจ การร้องเพลงมันเปล็ดเพลินแล้วใช้ลมหายใจปอดมันจะขยาย ปอดจะใหญ่ ก็ได้ประโยชน์กับเด็กๆและได้ประโยชน์กับตนเองด้วย กินอาหารที่ดี กินอาหารที่ดีนี้หมายความว่า กินน้ำพริก ผักเยอะๆ ปลาตัวเล็กตัวน้อยที่มีแคลเซียม ทานวิตามิน แล้วกินนอน ถ้าเหนื่อยเมื่อไหร่ต้องนอน นอนให้พอ (พิธีกร: อย่าฝืนตัวเองใช้มัยคะ) คะ อย่าฝืนตัวเองนะคะ ตื่นขึ้นมา
	ก็ทำสิ่งที่ติดต่อได้ แล้ววันศุกร์ ดิฉันก็จะมีสอน movement ก็จะสอนท่าต่างๆที่เป็น basic ของการ movement แต่ว่าสอนโดยละเอียดให้เด็กทำให้สวดย ทำให้ถูกต้อง แล้วที่สอนท่าต่างๆนี้เราทำได้ เพราะเป็น basic แล้วสอนให้สวดยเราก็ทำ ทำให้เขาดู เราก็ได้ exercise ไปด้วย
	พิธีกร: ครูคะ ถ้าคุณผู้ชมที่อยู่ในวัยผู้สูงวัยแล้วอยากจะทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศิลปะการแสดง มาใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเอง แม้ว่าจะไม่ได้อยู่ในวงการศิลปะการแสดงก็แล้วแต่ จะสามารถทำเองได้อย่างไรบ้างคะ ครูเล็ก: ได้คะ ก็นั่งร้องเพลง นั่งตรงไหนก็ร้องได้ เพลงที่เราเคยร้องเนี่ย ไทยเดิมยิ่งดีมาก เชื้อนยาวไป มันทำให้ปอดเราหายใจ (ต่อ)

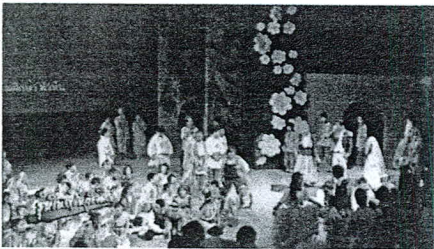
ตารางที่ 1.2 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:ครูเล็ก (ต่อ)

ภาพ	เสียง
 	ครูเล็ก: การร้องเพลงนี้ทำให้ได้หายใจ ถึงฝึกมาหรือไม่ฝึกมากก็ต้องหายใจพอหายใจทำให้ปอดเราใหญ่ขึ้น พอปอดเราใหญ่ขึ้น มันสูบฉีดเลือดได้ดีขึ้น เลือดมันก็ flow ดีขึ้น หน้าตาก็แจ่มใส แล้วก็คนอื่นได้ฟังก็ชื่นบาน แล้วร้องทุกวัน บางทีร้องไม่เก่ง ร้องทุกวัน หรือว่าเราเปิดฟังแล้วร้องไปตามนั้น ทุกวันเขาก็เก่งขึ้น เสียงเราก็จะดีขึ้น เสียงที่แหบแห้งมันก็จะใสขึ้น ดีขึ้นก็ไม่ได้ร้องเพลงมาสักเท่าไรเลย เพราะไม่ใช่หนังร้องนะ แต่ว่าตรงนี้อะยากสอนเพลงไทยเดิมกับเด็กๆ ก็เลยทำคลาสสอนร้องเพลงไทยเดิม ต้องบอกว่าเสียงสูงๆที่เคยขึ้นไม่ได้ เดี๋ยวนี้ขึ้นได้หมดแล้ว แล้วก็การลากเสียงที่ยาว ก็ลากได้แล้ว แต่ก่อนหน้านี้ลมชนิดเดียว เพราะว่าแกแล้ว ไม่ค่อยได้ใช้ลมเท่าไร ก็ลากได้ยาวเป็นกิโลแล้วนะคะ แล้วก็หายใจลึกขึ้น ทั้งนี้เพราะอยู่กับต้นหมากรากไม้
	ครูเล็ก: เราก็ได้ออกซิเจนจากเขามากขึ้นด้วย แค่นั้นแหละ แล้วก็เดินเล่นก็หายใจ แล้วก็แกว่งแขน เดินไปก็แกว่งไป เดินมาก ๆ ก็แกว่งแขนไป แค่นี้ก็คือ exercise พิธีกร: แล้วปัญหาเรื่องของจิตใจล่ะคะ ผู้สูงวัยบางท่านอาจจะมีปัญหาเรื่องของการซึมเศร้า ตัวครูเองดูแลเรื่องของสภาพจิตใจยังบ้างคะ

ตารางที่ 1.2 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:ครูเล็ก (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	ครูเล็ก: จริงๆแล้ว ดิฉันก็มีชีวิตอย่างผู้สูงอายุ ก็ไม่อยากจะกลับไปเป็น teenage เพราะว่าผ่านตรงนั้นมาแล้ว แล้วก็รู้แล้ว และก็การเป็นผู้สูงวัยก็ยังคงค้นพบอีกเยอะว่าในแต่ละวันเนี่ย มันเป็นอย่างไรร่างกายที่ติดขัด ที่มันเคยคล่องแคล่ว พอติดขัดแล้ว เราจะทำซ่อมแซมได้อย่างไรด้วยตัวเราเองอย่างเช่นเป็นเหน็บเป็นชา ก็คือเลือดมันไม่เดิน เราก็ต้องนวดลูบ เวลาเราอาบน้ำเราก็ต้องลูบไปเรื่อยๆ แล้วก็ได้ exercise เห็นมัย อาบน้ำก็เพลิดเพลิน ร้องเพลงไปด้วย ได้ทำสิ่งที่ชอบ ใช้น้ชาราก็หายไป แต่ละวันเราก็จะแก้ปัญหาด้วยตัวเอง อย่างเช่นวันนี้เราเริ่มเวียนหัว บ้านหมุน อะไรอย่างนี้นะ ก็ต้องถามว่าเป็นเพราะอะไร เราต้องค้นพบเพราะว่าเป็นตัวของเราเอง เราก็จะรู้เราก็จะคุยกับตัวเองเลยว่า เราไปทำอะไรมาบ้านหมุน อ้อ...เธอนอนน้อย บางทีฉันก็นอนเยอะ เธอนอนแต่ไม่หลับ เธอคิดนั่นคิดนี่ เพราะฉะนั้นเนี่ย เธอต้องนอน แล้วเธอต้องเลิกคิด ก็ไปหานั่งสมาธิ นั่งสมาธิก็หลับบ้างอะไรบ้าง ได้พัก ไม่ถึงสวรรค์ไม่เป็นไรได้พัก แต่พอทำทุกวันๆ เราก็จะเข้าถึงภาวะจิตที่ดี ได้เข้าถึงสมาธิได้ ก็เวลาเครียดหรืออะไรก็นั่งสมาธิหรือนอนสมาธิ นอนสมาธิทีไร ไม่ถึง 5 นาทีก็หลับ แล้วไม่ฝันถึงเช้า บางทีนอนแค่ 4 ชั่วโมง ตื่นมาก็ fresh มาก สิ่งเหล่านี้คนแก่ทำได้ เพราะมีเวลา หรือไปเรียนรู้อู (ต่อ)

ตารางที่ 1.2 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:ครูเล็ก (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	ครูเล็ก: ชิมเศร้าเพราะว่าเราไม่มีประโยชน์กับใคร แล้วเราก็จะรอว่าใครจะมาเห็นประโยชน์ของเรา ใครเขาจะมาเห็นประโยชน์ของเรา เราต้องเห็นประโยชน์ของตนเอง ว่าตนเองทำอะไรได้บ้าง เพราะคนอื่นเขาไม่ค่อยเห็นหรอก เขาจะเห็นได้ยังไง เพราะเราต้องทำอะไรก่อนเขาถึงจะเห็น ต้องทำให้เขาเห็น นี่ทุกคนก็นั่งรอ แล้วก็ทำไมทุกคนไม่เห็นคุณค่าของฉัน อ้าว...ก็นี่คิดไม่เป็น เพราะฉะนั้นเนี่ยเราต้องลุกขึ้นทำ คนเห็นประโยชน์ พอเราลุกขึ้นทำโรงเรียน ไม่ต้องใหญ่นะขนาดนี้ พอเราลุกขึ้นสอน มีนักเรียน เด็กข้างบ้าน มาเกาะรั้ว มานั่งเรียนสอน ไปอยู่ไหนก็สอนได้ทั้งนั้น ไม่มีมนุษย์คนไหนที่สอนไม่ได้ เพราะว่าเราไปนั่งอยู่ในตลาด เราก็อาจจะสอน เด็กๆที่อยู่ตรงนั้น นั่งคุยกับเด็กที่ลูกแม่อ้า นี่ก็คือการสอน ทำยังไง หยิบไอ้เล่นยังงี้ (พิธีกร: มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นนะคะ) อืมใช่ ลูกคนงานไอ้เล่นยังงี้ มานั่งเรียนสอนให้ นี่คือประโยชน์ไง แต่ไม่ทำก็นั่งเฉยๆ มันก็เศร้าสิ พอทำสมองมันได้คิด แล้วทำกับคนใกล้ตัวอย่าไปคิดงานใหญ่ พิธีกร: ครูคะ ถ้าฝากถึงคุณผู้ชมทางบ้านที่เป็นบุคคลที่สูงวัยแล้ว ครูอยากจะให้คำแนะนำอะไรอย่างใดดีคะ

ตารางที่ 1.2 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:ครูเล็ก (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	ครูเล็ก: ดิฉันก็ชอบไปเรียนกับลูกศิษย์ไปเรียน อย่างบางที่ธรรมชาติเนี่ยฉันไปกับลูกศิษย์ เขาบอกครูมาสอนหรือคะ (บอกไม่ใช่คะมาเรียน ทุกคนก็มองหน้าแบบหา (พิธีกร: มาเรียนอะไรอีก อย่างนี้หรือคะครู) ใช่ มาเรียนอะไรอีก ฉันก็บอกว่า โอ๊ย ฉันเอามาทำได้เยอะแยะ อย่างน้อยก็มาคุยให้ใครฟังก็ได้
	พิธีกร: ครูผู้ชมคะ และทั้งหมดนี้ก็คือเคล็ดลับในการใช้ชีวิต รวมไปถึงแรงบันดาลใจดีๆที่จะมอบให้กับคุณผู้ชม จากครูเล็ก ภัทราวดี มีชูธน วันนี้ขอขอบพระคุณครูเล็กมากๆคะ ขอบพระคุณคะ ช่วงสัมภาษณ์บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับแซกรับเชิญ:
	กัปตัน: ท่านจะมีความเมตตาให้กับศิษย์ทุกคนครับ ให้โอกาสเด็กทุกคนได้ทำงาน แล้วกันนอกจากจะให้วิชาความรู้ด้านการแสดงแล้ว ก็ยังจะสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมการอยู่ร่วมกันในสังคม ธारा: ครูเล็กเป็นครูที่สอนดีมากคะ เป็นห่วงลูกศิษย์ทุกคน อย่างพวกหนูอยู่โรงเรียนประจำครูก็จะดูแลพวกหนูเป็นลูก ไม่ปล่อยให้ทำอะไรไม่ดีเล็กๆน้อยๆก็จะคอยเตือนตลอดเลย (ต่อ)

กระบวนการผลิตรายการตอนที่ 2 แกรับเชิญ: คุณขวัญจิต ศรีประจันต์

ในกระบวนการผลิตรายการตอนแม่ขวัญจิตนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งทีมงานออกเป็น 2 ส่วน คือ ทีมงานในส่วนที่ลงภาคสนาม ซึ่งได้แก่ผู้กำกับรายการ 1 ตำแหน่ง ช่างภาพ 2 ตำแหน่ง และผู้ช่วยช่างภาพ 1 ตำแหน่ง และทีมงานในส่วนที่ไม่ได้ลงภาคสนาม ซึ่งได้แก่ ตัดต่อ 1 ตำแหน่ง และกราฟฟิก 1 ตำแหน่ง

นอกจากนี้ได้แบ่งการถ่ายทำรายการออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.การถ่ายทำช่วงการสัมภาษณ์ แกรับเชิญ 2.การถ่ายทำการสัมภาษณ์และภาพประกอบการบรรยายในรายการ และ 3.การถ่ายทำช่วงสถานที่ที่น่าสนใจ เช่นเดียวกับกระบวนการผลิตรายการตอนที่ 1 โดยรายละเอียดของการถ่ายทำก่อนที่ทีมงานที่ลงภาคสนามจะมาสมทบ มีดังต่อไปนี้

1. การถ่ายทำช่วงการสัมภาษณ์แกรับเชิญ

หลังจากการติดต่อแกรับเชิญแล้ว ผู้วิจัยได้เดินทางมาที่จังหวัดสุพรรณบุรี บ้านของแกรับเชิญ สถานที่ที่ใช้สำหรับถ่ายรายการช่วงการสัมภาษณ์แกรับเชิญ ผู้วิจัยได้สำรวจเส้นทางในการเดินทางก่อนที่ทีมงานจะมาสมทบในภายหลัง เพื่อความสะดวกในการบอกทางให้กับทีมงาน และป้องกันการผิดพลาดเรื่องของการเดินทางที่อาจจะเกิดขึ้นได้

2. การถ่ายทำการสัมภาษณ์และภาพประกอบการบรรยายในรายการ

จากการที่ผู้วิจัยได้ติดต่อกับแกรับเชิญเพื่อขอสัมภาษณ์ ทำให้ทราบข้อมูลจากแกรับเชิญว่าในวันที่ 26 มกราคม 2556 มีงานมหกรรมเกษตรพอเพียง ของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่คณะลำดัดของแกรับเชิญได้รับการว่าจ้างให้ไปทำการแสดงในงาน ผู้วิจัยจึงได้ขอติดตามไปเก็บภาพบรรยากาศการแสดงของแกรับเชิญ เพื่อใช้เป็นภาพประกอบการบรรยายในรายการ ทั้งนี้การแสดงของแกรับเชิญใช้เวลาตั้งแต่ 18.00 - 20.30 น. แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ไปก่อนเวลาแกรับเชิญทำการแสดง ตั้งแต่เวลา 15.00 น. เพื่อเก็บข้อมูลบรรยากาศโดยรอบและเตรียมตัวการถ่ายทำการแสดงของแกรับเชิญ ดังภาพการแสดงศิลปะเพลงพื้นบ้านของคณะแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์

ภาพที่3.4 การแสดงศิลปะเพลงพื้นบ้านของคณะแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์

3. การถ่ายทำช่วงสถานที่ที่น่าสนใจ

ก่อนหน้าการเดินทางมายังสถานที่ผู้วิจัยได้ทำการติดต่อขออนุญาตการถ่ายทำกับทางเจ้าหน้าที่เรียบร้อยแล้ว แต่อย่างไรก็ตามในการเตรียมความพร้อมก่อนการถ่ายทำจริง ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่และยืนยันการเข้ามาถ่ายทำอีกครั้งกับทางเจ้าหน้าที่ของสถานที่ซึ่งได้แก่ ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองจังหวัดสุพรรณบุรี อุทยานมังกรสวรรค์ วัดพระนอนและอุทยานมัจฉาแห่งชาติ และหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย

สำหรับกระบวนการผลิตรายการในช่วงการถ่ายทำของตอนแม่ขวัญจิตนั้น แผนการดำเนินงานมีความใกล้เคียงกับกระบวนการผลิตรายการในช่วงการถ่ายทำของตอนครูเล็ก โดยมีการส่งตารางเวลาทำงานให้กับทีมงาน การอธิบายเนื้อหารายการเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน รวมถึงการเตรียมความพร้อมก่อนการเดินทาง แต่อย่างไรก็ตามปัญหาอุปสรรคและรายละเอียดการถ่ายทำในตอนแม่ขวัญจิต ย่อมแตกต่างไปจากตอนครูเล็ก ทั้งนี้ในตอนแม่ขวัญจิตมีรายละเอียดในการถ่ายทำโดยมีทีมงานภาคสนามตามมาสมทบแล้ว ดังต่อไปนี้

1. การถ่ายทำช่วงการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ

ผู้วิจัยและทีมงานถ่ายทำรายการได้เดินทางมาถึงบ้านของแขกรับเชิญวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 เวลา 10.00 น. ตามเวลาที่นัดหมาย พบว่าแขกรับเชิญมีนัดตรวจสุขภาพ และกำลังอยู่

ในระหว่างการเดินทางกลับบ้าน ทางทีมงานจึงได้เตรียมสถานที่ไว้รอสำหรับการถ่ายทำ โดยมีการจัดไฟและโยกย้ายเก้าอี้ที่นั่งสำหรับการสัมภาษณ์ตามแต่ทางผู้ดูแลบ้านของแขกรับเชิญจะเห็นสมควร

เมื่อแขกรับเชิญมาถึงบ้าน ผู้วิจัยเห็นว่าแขกรับเชิญมีอาการอ่อนเพลีย จึงได้ชักถามถึงสาเหตุ ซึ่งพบว่าแขกรับเชิญไม่ได้รับประทานอาหาร เพราะต้องเจาะเลือดสำหรับการตรวจสุขภาพ ร่างกายจึงอ่อนเพลีย ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้บอกแขกรับเชิญว่าให้รับประทานอาหาร และพักผ่อนเสียก่อน เมื่อร่างกายสดชื่นและพอมีแรงขึ้นมาบ้างแล้ว ค่อยให้สัมภาษณ์กับทางทีมงาน โดยในระหว่างนี้ทางทีมงานจะจัดเตรียมของความพร้อมสำหรับการถ่ายทำไปก่อน

อย่างไรก็ตามด้วยความกรุณาของแขกรับเชิญ หลังจากที่แขกรับเชิญได้รับประทานอาหาร และพักผ่อนพอสมควรแล้ว แม้ร่างกายจะไม่ได้สดชื่นอย่างเต็มที่ แต่ก็ได้อนุญาตให้บันทึกภาพการสัมภาษณ์ของแขกรับเชิญได้ โดยการถ่ายทำจะแบ่งออกเป็น 3 ช่วงของการสัมภาษณ์ โดยเรียงลำดับจากการถ่ายทำจริง ดังต่อไปนี้

1. ที่มาในการสนใจศิลปะเพลงพื้นบ้านของแขกรับเชิญ รวมถึงลักษณะเอกลักษณ์อันโดดเด่นของเพลงพื้นบ้านในประเภทต่างๆ
2. การปฏิบัติตัวของแขกรับเชิญเมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น ปัญหาและอุปสรรคที่แขกรับเชิญเจอเนื่องจากวัยที่สูงอายุเพิ่มมากขึ้นและคำแนะนำในการทำกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ะให้กับผู้ชมทางบ้าน
3. แขกรับเชิญต้อนรับผู้ดำเนินรายการและผู้ชมเข้าสู่บ้านของตน และยังสามารถแนะนำถึงรูปภาพรวมถึงใบประกาศที่แขกรับเชิญได้รับบางส่วน

ซึ่งในส่วนการถ่ายทำรายการในช่วงที่ 3 เมื่อนำมาตัดต่อร้อยเรียงกันเป็นรายการแล้วจะอยู่ในช่วงต้นของการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ แต่เพื่อความสะดวกของสำหรับแขกรับเชิญที่จะได้ไม่ต้องใช้กำลังในการเคลื่อนไหวร่างกายมากในช่วงแรกของการสัมภาษณ์ และเพื่อความสะดวกของทีมงานในการจัดฉากเพื่อการสัมภาษณ์ จึงได้เรียงลำดับการถ่ายทำดังที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น

ภาพที่3.5 การถ่ายทำรายการในช่วงสัมภาษณ์แขกรับเชิญ คุณขวัญจิต ศรีประจันต์

จากภาพในช่วงต้นเป็นภาพของการถ่ายทำในลำดับสุดท้ายคือช่วงที่ 3 แต่เมื่อได้นำมาตัดต่อแล้วจะอยู่ในช่วงต้นของการสัมภาษณ์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มีโอกาสพูดคุยกับแขกรับเชิญพบว่า แขกรับเชิญมีความยินดีอย่างยิ่งที่ผู้สูงวัยจะได้รับชมรายการดังกล่าว พร้อมทั้งยังให้ความเห็นว่าผู้สูงวัยควรมีความใส่ใจในตนเองทั้งในด้านสุขภาพกายและใจ ซึ่งการทำกิจกรรมเชิงสุนทรีย์จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้สูงวัย แต่อย่างไรก็ตามผู้สูงวัยควรคำนึงถึงความชอบและความถนัดส่วนตัวด้วย

จากการทำงานแขกรับเชิญยังได้กล่าวชมเชยทีมงานที่มีการเตรียมความพร้อม ทำให้การถ่ายทำเป็นไปอย่างรวดเร็ว และไม่รบกวนแขกรับเชิญมากจนเกินไป เพราะหลายครั้งที่แขกรับเชิญได้เปิดบ้านให้มีการสัมภาษณ์ ทีมงานในการถ่ายทำบางทีมใช้เวลาาน สร้างความรบกวนให้กับแขกรับเชิญ เช่น ระหว่างการถ่ายทำต้องปิดพัดลม ปิดอุปกรณ์ให้ออกซิเจนปลาเนื่องจากเกิดเสียงดังทำให้รบกวนการถ่ายทำ เป็นต้น ผู้วิจัยและทีมงานจึงได้ทำการวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าว โดยพบว่าอาจเป็นไปได้ที่ทีมงานดังกล่าวใช้ไมค์บูม ซึ่งมีคุณสมบัติบันทึกเสียงโดยรอบทั้งหมด ดังนั้นจึงทำให้ได้ยินเสียงรบกวนระหว่างการถ่ายทำอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นอุปกรณ์ดังกล่าวจึงไม่เหมาะสมกับการถ่ายทำในลักษณะเช่นนี้ แต่อย่างไรก็ตามจากเหตุการณ์ที่แขกรับเชิญได้เล่าให้ฟัง ทำให้ผู้วิจัยพึงระลึกรู้เสมอว่าในการถ่ายทำรายการ หากมีแขกรับเชิญโดยเฉพาะในวัยผู้สูงอายุ ควรหลีกเลี่ยงการสร้างรบกวน หรือลำบากใจให้กับแขกรับเชิญให้ได้มากที่สุด

2. การถ่ายทำการสัมภาษณ์และภาพประกอบการบรรยายในรายการ

สำหรับการถ่ายทำการสัมภาษณ์และภาพประกอบการบรรยายในรายการ ผู้วิจัยได้เก็บภาพประกอบการบรรยายตั้งแต่วันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2556 ที่งานมหกรรมเกษตรพอเพียง ของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่คณะลำดัดของแขวงรับเชิญได้รับการว่าจ้างให้ไปทำการแสดง ดังที่ได้อธิบายรายละเอียดไว้ในข้างต้นแล้ว นอกจากนี้การถ่ายทำดังกล่าวยังมีอยู่ในช่วงของการถ่ายทำช่วงการสัมภาษณ์แขวงรับเชิญ และการถ่ายทำช่วงสถานที่ที่น่าสนใจ เช่น ภาพประกอบการบรรยายประวัติของแขวงรับเชิญ ผู้วิจัยได้ใช้การถ่ายทำจากรูปภาพ และเกียรติประวัติที่มีอยู่ในบ้านของแขวงรับเชิญ เป็นต้น

3. การถ่ายทำช่วงสถานที่ที่น่าสนใจ

สถานที่แรกที่ใช้ถ่ายทำคือศาลเจ้าพ่อหลักเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีอุทยานมังกรสวรรค์อยู่ในพื้นที่เดียวกัน จากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่าจังหวัดสุพรรณบุรีมีความน่าสนใจหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นสำเนียงภาษา ศิลปะวัฒนธรรม สถานที่ท่องเที่ยว ฯลฯ ซึ่งหนึ่งในเอกลักษณ์ความโดดเด่นของการอยู่ร่วมกันของคนไทยแท้ และคนไทยเชื้อสายจีนคือ ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง และอุทยานมังกรสวรรค์ อันมีชื่อเสียง จนปัจจุบันกลายเป็นสัญลักษณ์ที่ทำให้คนรู้จักจังหวัดสุพรรณบุรีไปแล้ว ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เลือกเปิดรายการที่สถานที่ดังกล่าว ก่อนที่จะพาผู้ชมไปสัมผัสกับความน่าสนใจในสถานที่อื่นๆของจังหวัดสุพรรณบุรี ดังจะเห็นได้จากภาพด้านล่าง

ภาพที่3.6 การถ่ายทำช่วงเปิดรายการในตอนี่2 (แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์)

สำหรับในถ่ายทำตอนแม่ขวัญจิต มีปัญหาที่อุปกรณ์ไม่มีการความพร้อม เนื่องจากกล้องที่ใช้สำหรับถ่ายทำหนึ่งตัว ไม่มี Memory (หน่วยความจำ) สาเหตุเพราะความผิดพลาดในการตรวจสอบอุปกรณ์ ก่อนนำมาถ่ายทำ ดังนั้นในการเปิดรายการจึงต้องใช้กล้องได้เพียงแค่หนึ่งตัวเท่านั้น แต่เนื่องจากอยากให้ผู้ชมเห็นทั้งมุมภาพทั้งแคบและกว้างตัดสลับกันจึงต้องให้พิธีกรแสดงซ้ำสองรอบ จากนั้นทำการการเก็บภาพบรรยากาศโดยรอบของสถานที่ดังกล่าว

แต่อย่างไรก็ตามการแก้ปัญหาดังกล่าวเป็นเพียงการแก้ปัญหาเพียงเบื้องต้นเท่านั้น ดังนั้นระหว่างการถ่ายทำที่ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง และอุทยานมังกรสวรรค์ จึงได้แก้ปัญหาโดยให้ช่างภาพคนหนึ่งของทีมซึ่งมีบ้านอยู่ใกล้กับจังหวัดสุพรรณบุรีเดินทางกลับไปเอากล้องที่บ้าน ซึ่งถึงแม้ว่ากล้องลักษณะดังกล่าวจะไม่สามารถถ่ายวิดีโอได้ในระยะเวลาที่ยาวนาน แต่สามารถก็สามารถเก็บภาพเป็นคลิปสั้นๆเพื่อใช้สำหรับการตัดต่อได้ ซึ่งมีข้อดีคือได้ภาพที่มีความแตกต่างจากกล้องถ่ายทำทั่วไป แต่อย่างไรก็ตามจากการผิดพลาดดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญในการตรวจสอบอุปกรณ์อย่างละเอียดว่ามีความพร้อมในการถ่ายทำหรือไม่ เพราะอุปกรณ์ในการถ่ายทำรายการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์

ทั้งนี้จากความผิดพลาดดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยตัดสินใจเดินทางไปถ่ายทำช่วงสัมภาษณ์แขกรับเชิญที่บ้าน ก่อนที่จะไปถ่ายที่ทำวัดพระนอนตามกำหนดการเดิม โดยนัดเจอกับช่างภาพที่กลับไปเอาอุปกรณ์ที่บ้านให้มาเจอที่บ้านของแขกรับเชิญและใช้กล้องตัวดังกล่าวในการถ่ายทำ ซึ่งการถ่ายทำมีความเรียบร้อยดี ไม่เกิดปัญหาและอุปสรรคแต่อย่างใด

หลังถ่ายทำช่วงการสัมภาษณ์แล้วผู้วิจัยได้เดินทางมาที่หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย โดยสถานที่ได้แบ่งการถ่ายทำออกเป็น 3 ช่วงด้วยกันคือ 1.การถ่ายภาพบรรยากาศหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย 2.การถ่ายทำกิจกรรมการแสดงควายไทย 3.การถ่ายสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ควบคุมการแสดงควายไทย ทั้งนี้ในการถ่ายทำตอนแม่ขวัญจิต ได้เพิ่มการถ่ายทำในส่วนของกิจกรรมของผู้ดำเนินรายการให้มากขึ้น โดยสัมภาษณ์กับทางเจ้าหน้าที่เพื่อขอข้อมูลความรู้ การทำกิจกรรมต่างๆที่ทางสถานที่ได้เตรียมไว้สำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดความสนใจและทำให้ผู้ชมรู้สึกสนุกสนาน

ภาพที่3.7 การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่ควบคุมการแสดงควายไทย หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย

เนื่องจากการถ่ายทำในส่วนที่ 1 การถ่ายภาพบรรยากาศหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย และ ส่วนที่ 2 การถ่ายทำกิจกรรมการแสดงควายไทยมีกำหนดการแน่นอน แต่ในส่วนที่ 3 การถ่าย สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่ควบคุมการแสดงควายไทยมีปัญหา คือ ทางเจ้าหน้าที่ของสถานที่ดังกล่าวมี จำนวนจำกัดและไม่ทราบเวลาที่แน่ชัดที่จะให้เจ้าหน้าที่มาให้สัมภาษณ์ได้ ดังนั้นทางหมู่บ้าน อนุรักษ์ควายไทยจึงให้ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่ต้องการให้ข้อมูลเองโดยตรง ทำให้ เมื่อลงพื้นที่ผู้วิจัยจึงพยายามมองหาเจ้าหน้าที่ที่จะมีเวลา และสามารถให้สัมภาษณ์ได้ทันที ซึ่ง การดำเนินการถ่ายทำในหมู่บ้านอนุรักษ์ก็เป็นไปอย่างราบรื่น

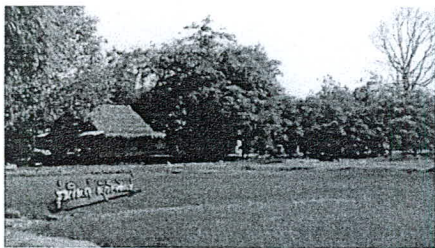
สำหรับสถานที่ต่อมาคือวัดพระนอนและอุทยานมัจฉา ในส่วนการถ่ายทำช่วงนี้ ไม่มีช่วง การพูดของพิธีกรหรือผู้ดำเนินรายการ มีแต่การถ่ายทำบรรยายภาคโดยรอบและกิจกรรมที่สามารถ ทำได้ในสถานที่ดังกล่าว ซึ่งการถ่ายทำก็เป็นไปอย่างราบรื่นด้วยเช่นเดียวกัน ทั้งนี้สถานที่สุดท้าย ของการถ่ายทำตอนแม่ขวัญจิต ก็คือที่วัดพระนอนนั่นเอง

เนื่องจากการถ่ายทำรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนแม่ขวัญจิตนั้น มีการถ่ายทำใน หลายสถานที่ โดยการถ่ายทำจริงไม่ได้เรียงลำดับตามภาพที่ผู้ชมได้รับชมในรายการ ดังนั้นเพื่อ สร้างความเข้าใจเบื้องหลังการถ่ายทำ และเพื่อแสดงให้เห็นภาพรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจ ศิลป์” มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้แสดงตารางเวลาในการถ่ายทำรายการ และตารางแสดงรายการ “รุ่น ใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนแม่ขวัญจิต ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

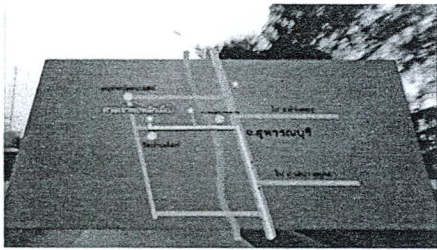
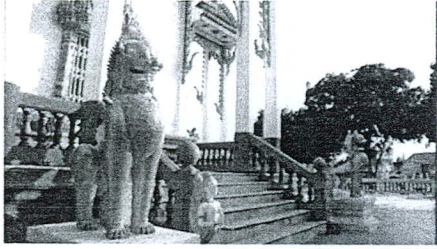
ตารางที่ 1.3 แสดงตารางเวลาในการถ่ายทำรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่2: แม่ขวัญจิต

วันที่	เวลา	รายละเอียด
26 มกราคม 2556	15.00 - 18.00 น.	เดินทางมางานมหรหรรรมเกษตรพอเพียง ของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จังหวัดปทุมธานี เพื่อสำรวจสถานที่และเตรียมพร้อมการถ่ายทำ
	18.00 - 20.00 น.	ถ่ายทำการแสดงลำตัดของคณะแขกรับเชิญที่งานมหรหรรรมเกษตรพอเพียง
4 กุมภาพันธ์ 2556	09.00 – 11.00 น.	เดินทางไปที่จังหวัดสุพรรณบุรี
	11.00 – 18.00 น.	สำรวจสถานที่ก่อนมีการถ่ายทำ ได้แก่ ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง วัดพระนอน หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย และบ้านของแขกรับเชิญ
5 กุมภาพันธ์ 2556	07.00 - 9.00 น.	ทีมงานภาคสนามมาถึงจากนัดพบในกรุงเทพฯ (ปากซอยลาดพร้าว58/1) เพื่อเดินทางไปยังสถานที่ถ่ายทำ
	9.00 - 10.00 น.	ถ่ายทำบริเวณศาลเจ้าพ่อหลักเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
	10.00 - 12.00 น.	ถ่ายทำภายในบ้านแขกรับเชิญ และทำการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ
	12.00-13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
	13.00-16.30 น.	ถ่ายทำบริเวณโดยรอบหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย
	16.30 – 17.00 น.	ถ่ายทำการแสดงควายที่หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย
	17.00 – 18.00 น.	ถ่ายทำที่วัดพระนอน
	18.00 - 21.00	เดินทางกลับ

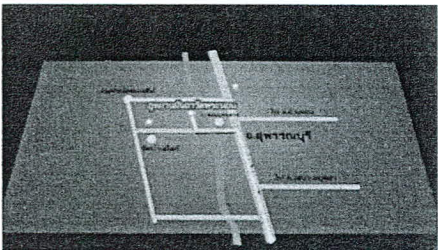
ตารางที่ 1.4 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:แม่ขวัญจิต

ภาพ	เสียง
  	ไตเติ้ลรายการ เพลง: อะเมิ่งสุพรรณ เสียงบรรยาย: วันนี้รายการรุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์ จะมาตามหาบุคคลที่จะสร้างแรงบันดาลใจ ในการทำกิจกรรมเชิงศิลปะกันที่จังหวัดสุพรรณบุรี ค่ะ (วรรคด้วยเพลง: ไปมัยแจ่มจันทร์ ไปเที่ยว สุพรรณบ้านพี่ เมืองสุพรรณบุรี มีของมานาน...) จังหวัดสุพรรณบุรีมีพื้นที่ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในที่ราบ ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งในปัจจุบันสุพรรณบุรี สามารถผลิตข้าวได้มากเป็นอันดับหนึ่งของ ประเทศไทยค่ะ ถ้าหากพูดถึงเอกลักษณ์ของคนสุพรรณ แล้ว หลายคนคงจะนึกถึงสำเนียงที่เรียกว่า “เหน่อ สุพรรณ” ถือว่าเป็นสำเนียงหนึ่งของภาษาไทยถิ่น กลาง นักวิชาการสันนิษฐานว่า เป็นไปได้ว่า ออยุธยาและกรุงเทพ เป็นเมืองที่มีหลากหลายเชื้อ ชาติ จนสำเนียงภาษา เกิดการแปรเปลี่ยนไป ทั้งที่ จริงแล้วสำเนียงเดิมของคนไทย คือสำเนียงที่ เรียกว่า “เหน่อ” ในปัจจุบันนั่นเองค่ะ (เปิดรายการ) พิธีกร: สวัสดีค่ะ คุณผู้ชมขอต้อนรับเข้าสู่รายการ รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์ รายการที่สร้างแรงบันดาลใจ ให้กับคุณผู้ชมค่ะ วันนี้ขอมาอยู่ที่จังหวัด สุพรรณบุรีนะคะ เป็นเมืองที่น่าอยู่และก็น่า ท่องเที่ยวเอามากๆเลย (ต่อ)

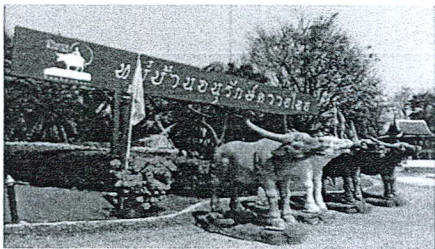
ตารางที่ 1.4 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:แม่ขวัญจิต (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	พิธีกร: .เพื่อที่ตามหาบุคคลที่จะสร้างแรงบันดาลใจให้กับเรานั่นเองคะ แต่ก่อนอื่นเลยเมืองน่าอยู่น่าท่องเที่ยวขนาดนี้ ไปสัมผัสสิ่งที่น่าสนใจในจังหวัดสุพรรณบุรีกันก่อนคะ เสียงบรรยาย: ตอนนี้ออมมาอยู่ที่ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง สุพรรณบุรี ซึ่งตั้งอยู่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำท่าจีน ห่างจากฝั่งแม่น้ำไปตามถนนมาลัยแมน เดิมเป็นศาลไม้ทรงไทย แต่ปัจจุบันได้สร้างศาลเป็นรูปวิหารและกังจัน ได้มีการก่อสร้างอาคารทรงมังกร ซึ่งมีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก มีความยาว 135 เมตร สูง 35 เมตร และกว้าง 18 เมตร ภายใต้ฐานมังกรมีห้องจัดแสดงประวัติศาสตร์อารยธรรมของชาวจีน ย้อนหลังไปถึง 5 พันปี โดยคุณผู้ชมเองก็สามารถมาชมนิทรรศการ ซึ่งจัดไว้ที่นี้ได้เลยคะ ผู้สูงวัยไม่ต้องกังวลเรื่องความสะดวกคะ เพราะว่ามีเจ้าหน้าที่คอยบริการอยู่ตลอดเวลาเลยหละคะ (วัดพระนอน) ไปกันต่อที่วัดพระนอน เพราะว่ามันนอกจากจะเป็นสถานที่ ที่ชาวสุพรรณได้ให้ความเคารพบูชาแล้ว ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งใน Unseen Thailand อีกด้วยคะ สำหรับสถานที่ตั้งของวัดพระนอนนี้ ตั้งอยู่ที่ตำบลพิหารแดง เลี้ยววัดหน้าพุทรากรไปเล็กน้อย วัดพระนอนนี้อยู่ติดกับแม่น้ำท่าจีน ห่างจากตัวจังหวัดไปประมาณ 3 กิโลเมตร (ต่อ)

ตารางที่ 1.4 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:แม่ขวัญจิต (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	เสียงบรรยาย: วัดพระนอนเป็นวัดเก่าแก่สมัยอยู่ทองสุพรรณภูมิ และยังมีวิหารประดิษฐานพระพุทธรูปปางไสยาสน์สลักจากหิน ลักษณะคล้ายกับพระนอนที่เมืองกุสินารา ประเทศอินเดีย สถานที่ประสูติของพระพุทธเจ้า ซึ่งถือได้ว่าเป็น Unseen Thailand ค่ะ นอกจากนี้แล้วความน่าสนใจยังไม่หมดแต่เพียงเท่านั้นค่ะ เพราะว่าภายในวัดยังมีอุทยานมัจฉา ซึ่งเป็นโครงการในพระราชดำริของสมเด็จพระเทพฯ โดยเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของปลาน้ำจืดนานาชนิด ทั้ง ปลาสร้อย ปลาตะเพียน ปลาแรด ปลายี่สก มากมายนับกว่าแสนตัวเลยหละคะ ซึ่งหลังจากไหว้พระเสร็จแล้ว คุณผู้ชมสามารถเพลิดเพลินไปกับการให้อาหารปลา ได้โอกาสทำทานไปด้วย ปลาอ้มทอง คนอ้มบุญ พิธีกร: คุณผู้ชมคะ ตอนนี้ออชมอยู่ที่บ้านอนุรักษควายไทย แล้วก็อยู่กับพญาควายด้วยนะคะ หนึ่งในล้านตัวก็จะพบแค่ตัวเดียวเท่านั้นคะ มีอยู่ในเมืองไทยแค่สองตัว และตัวนี้ก็เป็นหนึ่งในนั้น ชื่อว่าโพธิ์ทองคะ น่ารักใช่มั้ยหละ เสียงบรรยาย: หมู่บ้านอนุรักษควายไทย มีพื้นที่ขนาดใหญ่ 115 ไร่ ได้จัดแบ่งพื้นที่ออกเป็นสวนต่างๆ เพื่อให้ผู้ชมได้เติมอิมกับวิถีชีวิตไทย มีการจัดแสดงบ้านเรือนไม้แบบเรือนปลายนาไว้ให้ได้ศึกษากันอีกด้วย (ต่อ)

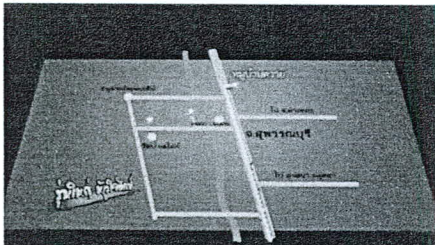
ตารางที่ 1.4 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:แม่ขวัญจิต (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	ถ้าหากผู้สูงวัยรู้สึกเหนื่อยจากการเดินชม หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย สามารถนั่งพักที่ได้ถนัด บ้านเรือนไทย เพราะนอกจากจะมีลมเย็นสบาย ทำให้ได้หายเหนื่อย แล้วยังชวนให้นึกถึงบรรยากาศในวันวานอีกด้วยหละคะ และที่พลาดไม่ได้เลยก็คือลานแสดงควาย ที่คุณผู้ชมจะได้รับ ความสนุกสนานเพลิดเพลินจากการแสดงที่น่ารัก แล่นรู้ ดูแล้วจะรู้สึกเลยว่าควายไทยไม่ธรรมดาคะ พิธีกร: สวัสดิ์คะ พี่ชาติ (ชาติสุริยา: สวัสดิ์ครับ) พี่ชาติเป็นผู้ควบคุมการแสดงในบ้านอนุรักษ์ควายไทย ต้องถามก่อนเลยนะคะ ที่นี่ก่อตั้งมาแล้วก็ปีคะ ชาติสุริยา: ช่วงแสดงมีมาตั้งแต่ปี 2546 แต่เริ่มก่อสร้างตั้งแต่ปี 2545 มาเสร็จแล้วก็มาเปิดเป็นทางการเมื่อปี 2546 พิธีกร: แล้วที่นี้มีควายทั้งหมดกี่ตัวคะพี่ชาติ ชาติสุริยา: ปัจจุบันนี้ถ้าเราเห็นอยู่ตรงนี้ เราจะฝึกไว้สำหรับการแสดงก็ประมาณสัก 60 ตัว แต่อีกส่วนหนึ่ง โดยเฉพาะตัวเมียเราส่งไปข้างนอกก็จะให้ชาวบ้านเช่าเลี้ยง สรุปลงแล้วก็ประมาณ 320 ตัว พิธีกร: โอ้โฮ แล้วที่นี้มีกิจกรรมยังบ้างคะ

ตารางที่ 1.4 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:แม่ขวัญจิต (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	ชาติสุริยา: ส่วนใหญ่คนที่เขามาที่นี่ มาเที่ยว จะมาดูการแสดงควาย มาดูควาย กิจกรรมของการแสดงก็จะมีทุกวัน วันละสามรอบ ก็ตั้งแต่สิบเอ็ดโมง บ่ายสองโมงครึ่งแล้วก็สามโมง ส่วนวันธรรมดาจะมีสองรอบก็คือ สิบโมงแล้วก็บ่ายโมง พิธีกร: การฝึกซ้อมควายนี้น่าสนใจขนาดไหนคะ เมื่อก็มีโชว์หลายอย่างเลย
	ชาติสุริยา: ก็ยากนะครับ เพราะว่า ควายนี้เรารู้ว่าว่า เอ..ใครบอกว่ามันโง่ๆ แต่เราเอามาฝึกก็ฝึกได้ ไม่ว่าจะเป็นสัตว์อะไร ถ้าเราใส่ใจเขา แน่แน่นอนว่าเราก็ฝึกได้ พิธีกร: แล้วควายทั้งหมดนี้มีการไถนา หรือทำงานอะไรบ้างมั๊ยคะ
	ชาติ: มีครับ ที่นี้จะจัดให้นักเรียนนักศึกษาที่มา มาทำนาในลักษณะของการเรียนแบบครบวงจร มาเรียนที่นี่แล้วก็มาพักที่นี่ด้วย 15 วัน เราให้นักศึกษา มาไถนา ทำนาเองเลย จนมาเป็นต้นกล้าเลย พิธีกร: เรียนรู้ทั้งกระบวนการการทำนาหมดเลย จนออกมาเป็นรวงข้าว เป็นเม็ดข้าวที่เรากินเนี่ยนะคะ (ชาติสุริยา: ใช่ครับ) สำหรับวันนี้จะขอได้ว่าคุณผู้ชมได้รับความรู้ และได้ดูโชว์สนุกๆ ด้วยจากบ้านอนุรักษ์ควายไทย

ตารางที่ 1.4 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:แม่ขวัญจิต (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	พิธีกร: ขอบคุณพี่ชาติมากนะคะ ขอบคุณคะ ชาติสุริยา: ขอบคุณครับ (เพลง: ไก่นาตาฟาง) เสียงบรรยาย: คุณผู้ชมเองก็สามารถเดินทางมาได้ไม่ยากเลยนะคะ โดยใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 340 มุ่งหน้าสู่สุพรรณบุรี อำเภอสรีประจันต์ ไปเพียง 20 กิโลเมตรเท่านั้น แล้วเลี้ยวขวาก็จะถึงหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทยแล้วหละคะ พิธีกร: สนุกสนานกันไปแล้วนะคะ กับหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ยังไม่ลืมสำหรับภารกิจของอমনะคะ ที่จะตามหาแซกกับเจี๊ยบที่จะสร้างแรงบันดาลใจให้กับคุณผู้ชมคะ ตอนนี้ออมมาอยู่ที่บ้านแซกกับเจี๊ยบของเราแล้วหละคะ เป็นบ้านทรงไทยชะด้วย เดี่ยวตามอมเข้ามาเลยคะ เสียงบรรยาย: สำหรับแซกกับเจี๊ยบของเราในวันนี้คือแม่เพลงพื้นบ้านชื่อดัง แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์คะ แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ เริ่มสนใจเพลงพื้นบ้านมาตั้งแต่อายุ 15 ปี จึงทำให้แม่ขวัญจิตติดตามไปดูการร้องเพลงอีแซวของแม่เพลงบัวผันจันทร์ศรี ศิลปินแห่งชาติ ในปี 2533 เป็นประจำ และต่อมาได้มีโอกาสไปดูแล่นองสาวที่อยู่กับครูไสว จึงได้เรียนรู้การเล่นเพลงอีแซวแบบครูพักลักจำ (ต่อ)

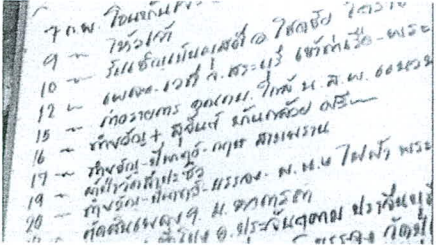
ตารางที่ 1.4 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:แม่ขวัญจิต (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	เสียงบรรยาย: แม้ในระยะแรกๆครูไผ่จะยังไม่อนุญาตให้แม่ขวัญจิตได้ขึ้นแสดง แต่ในเวลาต่อมาเมื่อได้เห็นความอดทน ความตั้งใจจริง จึงอนุญาตให้แสดงความสามารถ และด้วยพลังเสียงที่กังวานมีไหวพริบ ปฏิภาณในการว่าเพลง จึงทำให้เป็นที่ชื่นชอบของผู้ชม
	(การแสดงอีแซวของแขกรับเชิญในอดีต: ฉันผืนเห็นผู้ชาย รูปร่างคล้ายกับพี่ มาพูดโน้นมาพูดนี่ ว่าน้องจะไปไหน มาจับมือถือแขน บอกว่าเรื่องสำคัญ แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ก็ตั้งใจ)
	เสียงบรรยาย: ซึ่งหลังจากเล่นเพลงอีแซวจนมีชื่อเสียงแล้ว แม่ขวัญจิตได้สมัครเป็นนักร้องลูกทุ่ง โดยเริ่มอยู่กับวงดนตรีลูกทุ่งคณะจำรัส สุวคนธ์ และวงไวพจน์ เพชรสุพรรณ ได้บันทึกแผ่นเสียงเพลงแรกชื่อเพลง เปื้อนสมบัติ งานเพลงของครูจิว พิจิตร ในปี 2510 ทำให้เริ่มมีชื่อเสียงจากเพลงลูกทุ่งนอกจากนี้ยังได้แต่งเพลงเอง ได้แก่ “กับข้าวเพชฌฆาต”, “น้ำตาดอกคำใต้”, “สาวสุพรรณ” ซึ่งเป็นเพลงที่สร้างชื่อเสียงให้เป็นอย่างมาก ในปี 2516 ขวัญจิตได้ตัดสินใจยุติวงดนตรีลูกทุ่งแล้วกลับไปฟื้นฟูเพลงอีแซวที่จังหวัดสุพรรณบุรี อนุรักษ์ชีวิตในการอนุรักษ์พื้นฟู เผยแพร่ และถ่ายทอดเพลงอีแซวให้กับลูกศิษย์และผู้สนใจจนถึงปัจจุบัน (ต่อ)

ตารางที่ 1.4 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:แม่ขวัญจิต (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	เสียงบรรยาย: จนได้รับรางวัลศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปการแสดง (เพลงพื้นบ้าน-อีสาน) ในปี 2539 “แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์” เข้าสู่ช่วงการสัมภาษณ์: พิธีกร: แม่...สวัสดีค่ะ คุณผู้ชมแขกรับเชิญของเราค่ะ คุณแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ค่ะ (แม่ขวัญจิต: สวัสดีค่ะ) มาถึงบ้านเลยคะ ขออนุญาตเข้าบ้านแม่นะคะ (แม่ขวัญจิต: เชิญเลยคะ)...ตามแม่เข้ามบ้านแล้วนะคะ รูปเยอะแยะไปหมดเลยคะ แต่ที่สำคัญใบประกาศเยอะมากด้วย มาจากที่ไหนบ้างคะแม่ แม่ขวัญจิต: มีทั้งตรงเป้าหมายบ้าง หลอกใช้บ้างอะไรบ้าง แล้วแต่เอะสังคมนี้ เขาให้เราเราก็เก็บไว้ เข้าสู่การสัมภาษณ์: พิธีกร: คุณผู้ชมคะ ตอนนี้เข้ามาในบ้านแม่ขวัญจิตแล้ว บรรยายกาศบ้านร่มรื่นมากๆเลยนะคะ แต่ที่แน่ๆเห็นก่อนเลยคะ ตารางงานคิวแน่นเลยนะคะ แม่ออกงานตลอดต่อเนื่องกันเลยมีัยคะ แม่ขวัญจิต: ก็ต่อเนื่องนะหลายปีมา น้อยบ้างมากบ้างจะนับไม่ได้ เดือนละกี่งานกำหนดไม่ได้ โดยเฉพาะตัวเราเองก็จะมากกว่าเด็ก ทั้งงานของโรงเรียนงานของอะไร (ต่อ)

ตารางที่ 1.4 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:แม่ขวัญจิต (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	แม่ขวัญจิต: เรายังพอที่จะช่วยเรียกให้คนเข้ามา รวมกลุ่มได้อย่างหนึ่งแม่ไปญาติพี่น้องจะมา ทำบุญกัน เราก็ไปร้องเพลงให้เขา เป็นผ้าป่า อะไร แบบนี้ พิธีกร: ที่นี้เวลาเราจัดงานแล้ว มีงานอะไรบ้างคะ แม่ นอกจากไปแสดงแล้ว เห็นแม่บอกว่าสอน เด็กๆด้วย
	แม่ขวัญจิต: ไข่ไปสอนเด็กๆ เราก็จะไปตาม โรงเรียนที่เรานัดหมายกัน ก็โดยเฉลี่ยแล้ว บางที โรงเรียนหนึ่ง ก็ไปอาทิตย์ละ 2 วัน เอ้า...แข็งแรง แล้วนะ ก็ขอย้ายไปโรงเรียนนู่นบ้าง เด็กก็ เปลี่ยนไปทุกปี ขยายออกไป จบป. 6 ก็ไป (พิธีกร: เปลี่ยนกันไปรุ่นๆนะคะ) ไข่ เราก็ต้องสอนทุกปี ปี หนึ่งก็สองสามรอบ บางโรงเรียนครูเข้มแข็ง เราก็ ไม่เหนื่อยเท่าไร บางโรงเรียนครูก็ยังผิตๆถูกๆ เราก็จะเหนื่อยหน่อย
	พิธีกร: อย่างนี้ได้พักผ่อนบ้างมั๊ยคะแม่ งานเยอะ ไปหมดเลย แม่ขวัญจิต: งานมากจะมีหนึ่งได้พักผ่อนในรถ สองวันว่างได้ทำอะไรแล้วได้พักของเรา ไม่เป็น กฎเป็นเกณฑ์ว่าจะพักได้เท่านี้เท่านั้น วันว่างเราก็ จะบอกแม่บ้านว่าวันนี้จะไม่ทำอะไรนะ จะกิน อะไรก็บอกเขาไว้ หรือจดเอาไว้ (ต่อ)

ตารางที่ 1.4 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:แม่ขวัญจิต (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	แม่ขวัญจิต: ได้นอนดูทีวีหลับไปก็จะสดขึ้น ก็ทำอะไรได้อีก พิธีกร: แม่คะ ที่นี้พูดถึงเพลงพื้นบ้านที่มีหลากหลาย คุณแม่ยกตัวอย่างน้อยได้มีคะ ว่ามีเพลงอะไร เป็นอย่างไรบ้าง มีเพลงช้อย เพลงอีแซว เพลงเรือ แม่ขวัญจิต: ตามที่ครูบอกมีมากมาย แต่เท่าที่ปฏิบัติอยู่เนี่ยมี 5 ชนิด เพราะว่าเราคิดว่าจะเอาทั้งหมดอย่างที่ครูทำมาเนี่ย เราคงทำไม่ได้ดี เพราะระยะการทำงานของครูกับฉันมันก็ติดกัน เพราะครูทำมาแต่เด็กอย่างที่ครู อยู่กับเพลงมาตลอด ในครอบครัวของเขาเป็นคณะ ฉะนั้นของเราเนี่ยในครอบครัวเราก็จะมีเราคนเดียว ฉะนั้นจะไม่ได้ยืนที่ไหนถ้าไม่ได้ไปหาครู ก็เลยคิดว่าเอาที่มันจะต้องคู่กับธรรมชาติ อย่างเพลงอีแซว เพลงช้อย เพลงเกี่ยวข้าว เพลงเรือ เพลงพวงมาลัย ยิ่งงันยังคู่วิถีชีวิตอยู่ ที่นี้ว่าเพลงเกี่ยวข่งนี้เหมือนเพลงตัวอย่างจะไม่ค่อยได้ปฏิบัติในขณะทำนาก็จะมาเล่าสู่กันฟัง แต่เป็นเพลงที่สนุกแล้วพอจะคู่กับสังคมไปได้ การแสดงเพลงเกี่ยวข้าว แม่ขวัญจิต: เกี่ยว ถิ่นะพ่อเกี่ยว (ลูกคู่: โยน โยน) (ต่อ)

ตารางที่ 1.4 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:แม่ขวัญจิต (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	การแสดงเพลงเกี่ยวข้าว(ต่อ): แม่ขวัญจิต: เกี่ยว เกิดนะพ่อเกี่ยว อย่ามัวจะแหง แลเหลียว เดี่ยวเคียวจะบาด ก้อยเอย คว่า เกิดนะพ่อคว่า (ลูกคู่: โยน โยน) คว่า เกิดนะ พ่อคว่า แล้วจะได้... ลูกคู่: เดี่ยวๆ ระวังๆเคียว แม่ขวัญจิต: ว่าวันนี้จะเต็มที ชาวเกษตรเรามา เยอะ
	แม่ขวัญจิต: เกี่ยว เกิดนะพ่อเกี่ยว (ลูกคู่: โยน โยน) เกี่ยว เกิดนะพ่อเกี่ยว อย่ามัวจะแหง แล เหลียว เดี่ยวเคียวจะบาด ก้อยเอย คว่า เกิดนะพ่อคว่า (ลูกคู่: โยน โยน) คว่า เกิดนะ พ่อคว่า แล้วจะได้... ลูกคู่: เดี่ยวๆ ระวังๆเคียว แม่ขวัญจิต: ว่าวันนี้จะเต็มที ชาวเกษตรเรามา เยอะ
	ลูกคู่: ไม่ต้องเต็มทีก็ได้ครับ ผมเป็นห่วงครับรุ่นนี้ แม่ขวัญจิต: เราทำอะไรต่อทำให้เต็มทีลูก ลูกคู่: ไม่ต้องเต็มที่ครับ แค่นี้... แม่ขวัญจิต: ห่วงอะไรนักหนาเล่า ลูกคู่: เพราะว่ารุ่นนี้หลุดแล้ว ประกอบยาก (หัวเราะ) กลับเข้าสู่การสัมภาษณ์: แม่ขวัญจิต: หรืออย่างเพลงสงฟาง พิธีกร: แล้วเพลงนี้มีลักษณะยังไงคะแม่

ตารางที่ 1.4 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:แม่ขวัญจิต (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	แม่ขวัญจิต: ทำนองเดียวกันนี้แหละ แต่เปลี่ยนเนื้อหา อย่างเพลงสงฟางนี่ก็ ร้องไปก็จะแก้สลับกันไป อย่างสมมติผู้ชายก็จะร้องว่า สงเกิดนะแม่สง (ปรบมือ) สงเกิดนะแม่สง (ปรบมือ) แม่่นกระแวง (ปรบมือ) นางวง (ปรบมือ) มาช่วยกัน (ปรบมือ) สงฟางเอ๋ย (ปรบมือ) แล้วลูกคู่ก็จะรับเต็มอย่างนี้ พอเสร็จแล้วผู้หญิงก็จะร้องว่า สงเกิดนะพ่อสง (ปรบมือ) สงเกิดนะพ่อสง (ปรบมือ) พ่อคิ้ว (ปรบมือ) ตัวโก่ง (ปรบมือ) จันจะไม่สง (ปรบมือ) ด้วยเอ๋ย (ปรบมือ) อะไรอย่างนี้ ก็เกี่ยวกันไปมา แต่ว่าอย่างนี้ พอถึงตอนรำพวน ก็อย่างนี้อีกเหมือนกัน 5 อย่างกลัวว่าจะไม่แน่นหนา เพราะว่าหัดไปหมด กองข้าว ชักกระดาน (พิธีกร: มีเยอะเยอะไปหมดเลย) เยอะมาก ในข้างนอกยังมีอย่างอื่นอีก ครูบัวผันบอกว่ามีหลายสิบชนิดมาก ก็เลยบอกแม่ครูว่า 5 เพลงนี้หนขอแม่นย่า ขอฟังให้บ่อย แล้วก็คิดว่าก็ได้แม่น แต่หากถ้าเทียบกับครู เรายังไม่ได้เต็มร้อยว่าอย่างนั้นแหละนะ เพราะครูเก่งจริงๆ เฉพาะแม่บัวผันนะ คนอื่นๆก็เรียนกับเขาเหมือนกัน แต่คิดว่าทำได้ แล้วอย่างที่คุณอื่นๆทำมา แต่ของแม่บัวผันทำไม่ได้ครบร้อยเปอร์เซ็นต์ พิธีกร: แม่คะ ถ้าพูดถึงเพลงอีแซวที่แม่ถนัด มีลักษณะเป็นแบบไหนคะ แม่ขวัญจิต: มันก็เป็นเพลงเกี่ยวพาราสี ก็จะใช้เนื้อเพลงช้อยมาร้องได้ เนื้อเพลงอื่นๆ ถ้าคนพอชำนาญทำนองแล้ว ดึงเอามาร้องได้ (ต่อ)

ตารางที่ 1.4 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:แม่ขวัญจิต (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	แม่ขวัญจิต: แต่ว่าเป็นเพลงจังหวะเร็ว แล้วผู้ร่วมงานเช่นลูกคู่ จะต้องจำเนื้อหา หรือว่าถ้าเป็นกลอนสด เขาจะไม่รู้ว่าเราร้องว่าอะไร ต้องคอยสังเกตฟังตรงคำลง เพื่อจะได้ช่วยเรารับได้ สามคำท้ายของคำลง นี่ไม่เหมือนอย่างเพลงอื่น เพลงข่อยก็จะ “เอฮา” อย่างเดียว หรือเพลงเกี่ยวข้าวก็ “เฮ เอ้า เฮ เฮ” ที่นี้ก็เพลงอีแซว ต้องรับในคำร้องเรา เพราะเพลงอีแซวเป็นเพลง ร้องยาก แต่ถ้าหากว่าทุกคนได้ผ่านเพลงนี้แล้ว พอไปเพลงอื่นก็จะร้องง่ายขึ้น
	พิธีกร: แม่ลองร้องสักนิดหน่อยได้มั๊ยคะ แม่ขวัญจิต: คะ ก็เอาพอสั้นๆแล้วกันนะคะ “เอ็ง...เอย...เออ...เอ็ง...เอย...บรรจงจับสับนิ้ว ขึ้นหว่างคิ้วทั้งคู่ เอ็ง...เออ...เอย...แล้วทั้งคู่ นี่จะเป็นคำของลูกคู่ คนเดียวฟังแล้วจะสังเกตยาก เชิญรับฟังกระหู่ เอ้ยแล้วเพลงไทย เอ็ง...เออ...เอย...แล้วเพลงไทย นี่คือลูกคู่ พ่อเพลงแม่เพลง เขาจะทอดทำนองไว้ให้ แต่ตรงไหนที่ไม่ลงจะไม่ทอดเสียง ดังนั้นหัดยาก จะมีรายละเอียดเยอะหน่อย แต่ว่าถ้าทุกคนถ้าผ่านตรงนี้แล้ว ก็ไปฟังเพลงอื่นก็ง่าย แล้วก็ปฏิบัติได้เร็วขึ้น
	บันทึกการแสดง: แม่ขวัญจิต: ไม่ได้อิมหน้าสำราญเหมือนอย่างท่านเก่าก่อน ไม่ได้อิมหน้าสำราญเหมือนอย่างท่านเก่าก่อน (ลูกคู่: เฮ เอ้า เฮ เฮ) จะทำนาบางที่ไม่ไหวก็มีใช้มาถอดถอน (ลูกคู่: เฮ เอ้า เฮ เฮ)

ตารางที่ 1.4 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:แม่ขวัญจิต (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	บันทึกการแสดง (ต่อ): แม่ขวัญจิต: นายทุนเขารวยนะไอ้หนู นายทุนเขารวยนะไอ้หนู (ลูกคู่: เฮ เอ้า เฮ เฮ) เขากินแต่หมู กินมังกร (ลูกคู่: เฮ เอ้า เฮ เฮ) ลูกคู่: เฮียยย...กินอะไรมังกร เตี้ยวๆ หมู สุนัขน้ำ แม่ขวัญจิต: กุ้งมังกร เอ็ง ไม่รู้จัก เตี้ยวตรุษจีน เตี้ยวพาไปศาล มังกรสวรรค์ เตี้ยวเจอ ลูกคู่: ไม่ไป งวดที่แล้ว ยังเอาตัวไม่รอ (หัวเราะ) กลับเข้าสู่ช่วงสัมภาษณ์: พิธีกร: กลับมาแล้วนะคะคุณผู้ชม เตี้ยวช่วงนี้ เตี้ยวมาเจาะลึกกันดีกว่า ว่าเคล็ดลับในการดูแลรักษาสุขภาพทั้งกายและใจของแม่ขวัญจิตมีเคล็ดลับอะไรบ้าง แต่ก่อนอื่นเลยคะ ถ้ามถึงปัญหาในเรื่องของวัยว่ามีปัญหาอุปสรรคกับการทำงานบ้างมั๊ยคะ เพราะว่าทำงานเยอะแยะไปหมดเลย แม่ขวัญจิต: ก็มีบ้างนะ เพราะว่าความเหนื่อยล้าก็ตามวัย เพราะว่างานที่แม่ทำร้องรำนี้อาจจะเหนื่อยกับการเดินทาง ยะไกลแล้วก็อากาศร้อนไม่ค่อยสู้ ช่วงมีนาเมษายนงานจะมากหน่อย แต่ก็ต้องทน บางทีช่วงกลางวัน เมษาจะมีกลางวัน แล้วก็ทำงานเราก็ไปอยู่ในเต็นท์ ก็ร้อนมากเราตรงนี้ก็เหนื่อย ก็จะมีบ้างตามวัย แต่ว่าเราก็จะมีลูกศิษย์ที่จะแทนได้ พอเราอ่อนล้า ก็จะโยน ตรงนี้เราไม่ไหวแล้ว ต้องเข้ามาแทน ก็จะมีเนื้อหาในเพลง ในคำพูดอะไร เขาก็จะรู้ตรงนี้จะโยนให้เรา (พิธีกร: ลูกศิษย์ก็จะช่วยร้องรับขึ้นมานะคะ) เขาก็จะช่วยรับไปช่วงหนึ่ง พอเราได้ทานน้ำอะไรแล้ว ก็ออกมาต่อได้

ตารางที่ 1.4 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:แม่ขวัญจิต (ต่อ)

ภาพ	เสียง
  	พิธีกร: แล้วนอกเวลาทำงาน แม่มีวิธีการในการดูแลตัวเองยังไงบ้างคะ แม่ขวัญจิต: มันก็หลายอย่างนะ คืออย่างงานนั้น เป็นงานที่แม่ชอบ ร้องรำนี้แหละ มันก็ทำให้เรามีความสุขที่ได้ทำ แล้วยามเราอยู่บ้านก็ชอบอ่านหนังสือ ชอบเขียนหนังสือ บางทีก็ชอบดูทีวี ก็จะจดอะไรไป ดูทีวีกระดาษก็ให้เคลื่อนไป เราก็จะมีเพื่อนคุย อย่างไปวัดไปอะไร มันเป็นการผ่อนคลายไปในตัวนะ คิดว่า แต่ผู้สูงวัยถ้าจะพูดถึงทุกคนคงไม่เหมือนกันนะ ในการดูแลตัวเอง แต่ว่าทุกคนที่จะเป็นไปได้ในการดูแลตัวเองนี้แหละ สำคัญ พิธีกร: แล้วถ้าคุณผู้ชมทางบ้านที่สูงวัยแล้วอยากจะทำกิจกรรมเพลงพื้นบ้านมาใช้กับตัวเอง แม่แนะนำวิธีไหนยังไงดีคะ แม่ขวัญจิต: ถ้าจะเอาเพลงพื้นบ้านไปใช้กับตัวเองบางคนไม่ได้เรียนรู้มาเขาก็อาจจะลำบาก เพราะฉะนั้นเป็นอะไรที่เขาชอบดีกว่า บางคนอาจจะชอบร้องเพลงลูกกรุง อะไรนี้นะ ผู้สูงวัยเขามีเพลงที่เขาจำได้เยอะ คนที่ชอบเพลงร้องเพลงคือเขาชอบทำอะไร เพราะที่เขาชอบจะไม่เหมือนกัน บางคนชอบชอชบเที่ยว ชอบเปลี่ยนบรรยากาศอะไรนี้ ก็ได้อยู่ แต่ถ้ามันเป็นจำเป็นอยากไปไหน แต่ไปไม่ได้เพราะว่าเราไม่ได้อยู่ในฐานะเดียวกันทั้งหมด ไปไม่ได้ก็อาจจะต้องมีวิทยุโทรทัศน์ ฟังเทศน์ฟังอะไรไปมันก็ดี บางคนเขาอ่านหนังสือไม่เห็นแล้ว ก็จะชวนเขาอ่านมันก็ได้ ไปวัดวาอารามอะไรที่ใกล้ๆบ้านที่เราจะทำได้ วัยนี้เพื่อนสนิทมันก็ไม่เยอะแล้ว (ต่อ)

ตารางที่ 1.4 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:แม่ขวัญจิต (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	แม่ขวัญจิต: เพราะว่าแยกย้ายกันไปตายจากกันไป อันนี้ก็ต้องฝากถึงลูกหลานด้วยนะ ถ้าปู่ย่าตายายเรา บางทีเขาลำบากใจในการไปไหนมาไหน แล้วเราก็ไม่มีเวลาพาเขาไป เราก็ต้องหาอะไรที่เขาชอบ เขาชอบทานอะไร ก็ต้องดูแลกันบ้าง (พิธีกร: ก็ต้องใส่ใจนึกถึง ไข่ม้อยคะแม่) ไข่ ถ้าหากลูกหลานได้ดูก็นึกถึงคนแก่ที่เขาเจียบเหงา แต่อย่างแม่ขวัญจิตนั้นมันไม่เจียบ(พิธีกร: มีงานตลอดนะคะ) ไม่เหงาเลย แล้วเราก็พอใจกับการไม่เหงา呢 หรือว่าถ้าหากวันหนึ่งต้องเจียบ หยุดงานไปสามวันสี่วันต้องเจียบ เราก็พอใจไปอีกในการเจียบ เพราะเราได้อ่านหนังสือ
	พิธีกร: แม่คะ แม่คิดว่าเพลงพื้นบ้านให้อะไรกับแม่บ้างคะ
	แม่ขวัญจิต: ถ้าตัวแม่เนี่ยให้เยอะมาก ทุกวันนี้ที่อยู่เป็นอย่างนี้ได้ น่าจะมาจากจุดนี้ จากเพลงพื้นบ้าน แล้วการที่แม่ได้ไปเป็นนักร้องลูกทุ่งกับเขาเนี่ย ทั้งๆที่เสียงไม่ดี ทุกอย่างไม่เหมาะกับในเวทีนั้นๆ เวทีลูกทุ่งเนี่ยนะ เวทีลูกทุ่งเขาต้องเสียงที่ดีกว่านี้ แล้วก็รูปร่าง รูปร่างต้องชวนดู แต่ว่าแม่ไม่ได้เพราะแม่เป็นหุ่นอย่างนี้มาแต่สาว คือจะกลมอยู่อย่างนี้ แต่ด้วยความสามารถจากเพลงพื้นบ้าน มันทำให้เราเอาตัวรอดหน้าเวที (ต่อ)

ตารางที่ 1.4 แสดงการถ่ายทำรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 2:แม่ขวัญจิต (ต่อ)

ภาพ	เสียง
 	แม่ขวัญจิต: แล้วกลายเป็นว่าคนไม่สนใจในภาพลักษณ์สนใจในลีลา (พิธีกร: ความสามารถของเรา) ที่เราได้แสดงออกไป ตรงนี้แม่ยอมรับได้ว่า เราดูแล้วทุกรุ่นทุกยุค นักร้องลูกทุ่ง เขาจะสะอิดสะเอ้ง อะไร หลากอย่างแล้วเสียงเนี่ย บางคนแม่เลียนเขาไม่ได้เลย อย่างครูผ่องศรี อย่างนี้ไม่ได้เลย คนละสไตล์คนละแนวเลย แต่ว่าเรายืนอยู่ตรงนั้นได้ เพราะว่าเรามีเอกลักษณ์ของตัวเองไปแล้วเราก็นึกเสียงออกมาทางเพลงพื้นบ้าน ซึ่งใครก็ร้องตามเราไม่ได้ แล้วก็โชคดีที่ครูไวพจน์เคยร้องเพลงพื้นบ้านมา พอเราไปสมัครกับเขา เขาก็ถือว่าเออ..เราจะได้มาสานต่อ เพราะฉะนั้นเพลงพื้นบ้านให้มากมาย (พิธีกร: กับชีวิตของแม่เลยนะค่ะ) ค่ะ
	พิธีกร: วันนี้ต้องบอกว่าเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่แม่เปิดบ้านให้กับเราได้มีโอกาสมานั่งพูดคุยกัน และที่สำคัญคือฝากเคล็ดลับไปถึงคุณผู้ชม ต้องขอขอบพระคุณแม่ขวัญจิตมากๆค่ะ ขอบพระคุณค่ะ (แม่ขวัญจิต: สวัสดีค่ะ) เสียงบรรยาย: อย่างที่แม่ขวัญจิตได้บอกเอาไว้ค่ะ ว่าท่านเองมีความสุขกับการทำงาน เพราะว่า เป็นสิ่งที่ท่านรัก อีกทั้งยังได้แนะนำเพื่อนผู้สูงวัยลองค้นหากิจกรรมที่ชอบแล้วก็เหมาะสมกับตัวเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมทางด้านศิลปะ ไม่ว่าจะเป็นการร้องเพลง วาดรูป (ต่อ)

ตารางที่ 1.4 แสดงรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอนที่ 1:แม่ขวัญจิต (ต่อ)

ภาพ	เสียง
 	เสียงบรรยาย: หรือว่าเล่นดนตรี ก็จะช่วยทำให้รู้สึกผ่อนคลายแล้วก็เพลิดเพลินไปด้วย เช่นเดียวกันกับที่แม่ขวัญจิตเลือกที่จะร้องเพลง ทำให้ผู้อื่นรู้สึกสนุกสนานและตัวท่านเองก็มีความสุขด้วยเหมือนกันคะ ปิดรายการ พิธีกร: คุณผู้ชมคะ หลังจากที่ได้พูดคุยกับแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์แล้ว ก็หวังว่าจะได้เคล็ดลับดีๆ ในการที่จะช่วยดูแลตนเองทั้งสุขภาพกายและสุขภาพใจ รวมไปถึงประยุกต์ใช้สำหรับงานศิลปะ เพื่อมาดูแลตนเอง นอกจากนี้แล้วเพลิดเพลินไปกับวิถีชีวิตของคนไทยในจังหวัดสุพรรณบุรี วันนี้หมดเวลาแล้วขอมาลาคุณผู้ชมไปก่อนนะคะ สวัสดีค่ะ เพลง: กับข้าวเพ็ญฆาต

จากขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการผลิตรายการโทรทัศน์ (Production) ซึ่งเป็นขั้นตอนการถ่ายทำ ทำให้สามารถบันทึกเทปรายการในส่วนต่างๆ ได้อย่างเรียบร้อย แต่อย่างไรก็ตามในการผลิตรายการโทรทัศน์ยังถือว่าไม่เสร็จสิ้นสมบูรณ์ เนื่องจากหลังจากการบันทึกเทปรายการแล้ว ยังต้องผ่านกระบวนการขั้นหลังการผลิตรายการโทรทัศน์ ซึ่งประกอบไปด้วยการติดต่อเพื่อเรียงลำดับการนำเสนอได้อย่างถูกต้อง การลงเสียงบรรยายเพื่ออธิบายเนื้อหาในรายการ รวมถึงการใช้เทคนิคต่างๆ เพื่อให้รายการโทรทัศน์ที่ได้ผลิตขึ้นเป็นไปตามแนวคิดและวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นไว้ในขั้นก่อนการผลิตรายการโทรทัศน์

ขั้นที่ 3 ขั้นหลังการผลิตรายการโทรทัศน์ (Post-Production) และการประเมินผลรายการโทรทัศน์ (Production Evaluation)

- ขั้นหลังการผลิตรายการโทรทัศน์ (Post-Production) และประเมินผลการผลิตรายการโทรทัศน์ (Production Evaluation)

หลังจากที่ถ่ายทำรายการโดยทำงานร่วมกับทีมงานในส่วนที่ลงภาคสนามแล้ว สำหรับการติดต่อรายการผู้วิจัยได้ทำงานร่วมกับทีมงานในส่วนที่ไม่ได้ลงภาคสนาม ซึ่งได้แก่ ติดต่อ 1 ตำแหน่ง และ กราฟฟิก 1 ตำแหน่ง ทั้งนี้การติดต่อเป็นไปเพื่อการจัดลำดับการนำเสนอรายการตามบทรายการโทรทัศน์ที่ได้เขียนไว้ อาจมีการใช้เทคนิคในการติดต่อเพื่อให้รายการมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยการดำเนินงานนี้ได้ทำควบคู่ไปกับการตรวจสอบรายการโทรทัศน์เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอ

ทั้งนี้ในกระบวนการติดต่อรายการของทั้งสองตอนคือ ตอนที่1 เขกรับเชิญ: คุณภัทราวดี มีชูธน และตอนที่ 2 เขกรับเชิญ: คุณขวัญจิต ศรีประจันต์ จะมีองค์ประกอบโดยรวมคล้ายคลึงกันโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ไต่เต้รายการ ใช้ภาพศิลปะการแสดงแขนงต่างๆเช่น การแสดงละครเวที, การแสดงเพลงพื้นบ้าน, การแสดงงิ้ว เป็นต้น

ภาพที่3.8 ภาพไต่เต้รายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” 1

ภาพที่3.9 ภาพไตเติ้ลรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” 2

ภาพที่3.10 ภาพไตเติ้ลรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” 3

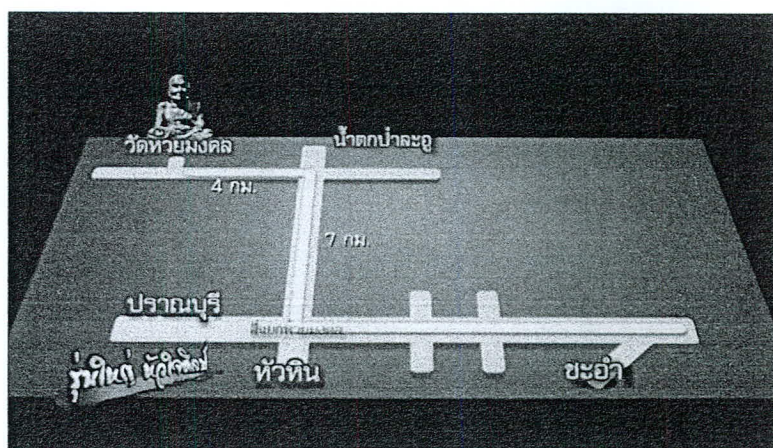
2. ดนตรีประกอบในรายการ ใช้เสียงดนตรีบรรเลงในจังหวะที่ฟังสบาย ทำให้ผู้ชมได้รู้สึกผ่อนคลาย ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาของรายการที่ต้องการให้ผู้ชมรู้สึกเพลิดเพลิน
3. การแบ่งช่วงรายการ ช่วงที่1ในรายการได้พาผู้ชมไปสัมผัสในสถานที่ที่น่าสนใจที่อยู่ใกล้กับสถานที่ทำงาน หรือที่อยู่อาศัยของแขกรับเชิญ จนถึงการนำเสนอประวัติของแขกรับเชิญ สำหรับในช่วงที่2 เริ่มตั้งแต่การเปิดตัวแขกรับเชิญในรายการ จากนั้นจะทำการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ จนจบรายการ
4. โลโก้รายการ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือรูปแบบตัวอักษร และสีของตัวอักษรและพื้นหลัง

ภาพที่3.11 ภาพโลโก้รายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์”

- 4.1. รูปแบบตัวอักษร ใช้เป็นลักษณะลายมือที่เขียนตัววัด อ่อนช้อย มีความเป็นศิลปะ เพื่อให้เข้ากับแนวความคิดของรายการที่นำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ะ ส่วนตัวหนังสือที่หนาเพื่อให้ผู้สูงวัยมองเห็นได้ชัดเจนและอ่านออกได้ง่าย
 - 4.2. สีของตัวอักษร ใช้สีทอง และพื้นหลังใช้เฉดสีโทนม่วง เนื่องจากสีทองนั้นจะช่วยเน้นให้ตัวอักษรมีความโดดเด่น และสร้างคุณค่ากับชื่อรายการได้เป็นอย่างดี และพื้นหลังเฉดสีโทนม่วงแสดงถึงรูปแบบรายการที่มีความเป็นทางการเหมาะสำหรับผู้ใหญ่ แต่ไม่ใช่สีที่ดูแล้วเคร่งเครียด จริงจังเท่ากับสีดำ เทา และน้ำตาล หากแต่ในความเป็นทางการแฝงไปด้วยความสดใส และมีเสน่ห์
5. กราฟฟิกแผนที่ สำหรับการเดินทางไปยังสถานที่ที่น่าสนใจของผู้ชม ที่เน้นการช่วยให้การบรรยายฟังแล้วเข้าใจมากยิ่งขึ้น ตัวอักษรที่ปรากฏใช้สีส้มมองเห็นได้ง่ายและมีความชัดเจน ซึ่งผู้วิจัยมุ่งหวังให้การทำกราฟฟิกแผนที่สำหรับการเดินทางไปยังสถานที่ที่น่าสนใจ ทำให้ผู้ชมเข้าใจง่าย และสามารถเดินทางไปได้ ดังข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนก่อนการผลิตรายการโทรทัศน์ (Pre-Production) ทั้งนี้แผนที่การเดินทางดังกล่าวได้แสดงให้เห็น ดังต่อไปนี้

ภาพที่3.12 กราฟฟิกแผนที่ในรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์”

ส่วนที่มีความแตกต่างในการตัดต่อรายการของทั้งสองตอนคือ ความแตกต่างในด้านการลงเสียงของเนื้อหา โดยในขั้นตอนการทำงานตอนครูเล็ก จะดำเนินการในส่วนนี้ได้ช้ากว่า เพราะมีการแก้เนื้อหาเพื่อให้พอดีกับระยะเวลา ซึ่งในตอนครูเล็กยังทำได้ไม่ดีนัก แต่พอมาถึงตอนแม่ขวัญจิต ผู้วิจัยมีความชำนาญมากขึ้นจึงทำให้เขียนเนื้อหารายการมีความพอดีกับระยะเวลามากขึ้น ต่อมาในส่วนของการประวัติแขกรับเชิญมีการตัดต่อที่แตกต่างกันไปตามแต่ลักษณะการนำเสนอ โดยตอนครูเล็ก ได้มีการใส่เสียงเพลงประกอบภาพยนต์ที่แขกรับเชิญเป็นผู้ร่วมแสดง สำหรับในตอนแม่ขวัญจิต มีการใส่คลิปการแสดงเพลงพื้นบ้านของแขกรับเชิญ, เปิดเพลงที่แขกรับเชิญร้องตามความเหมาะสมของการเล่าประวัติ นอกจากนี้ในส่วนของการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆในตอนครูเล็ก เน้นบุคคลที่เป็นลูกศิษย์เพื่อร่วมงานแสดงทัศนะที่มีต่อแขกรับเชิญ ส่วนในตอนแม่ขวัญจิต เน้นการแสดงของแขกรับเชิญเป็นสำคัญ

- การประเมินผลรายการโทรทัศน์ (Production Evaluation)

ผู้วิจัยได้นำรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์เพื่อส่งเสริมสุขภาวะสำหรับผู้สูงอายุ ภายใต้ชื่อรายการที่ว่า “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” เป็นจำนวน 2 ตอน ให้กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุได้รับชม โดยหลังจากกลุ่มผู้ชมได้รับชมรายการตอนครูเล็ก แล้วเป็นเวลา 1 สัปดาห์ จึงกลับมาชมรายการอีกครั้งในตอนแม่ขวัญจิต โดยใช้การตอบแบบสอบถาม และการสนทนาแบบไม่เป็นทางการ สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 40 คน ในขั้นตอนการประเมินผลการผลิตรายการโทรทัศน์

ภายใต้ขอบเขตการตอบปัญหานำวิจัยในหัวข้อทัศนคติ และความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่ได้ชมรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์เพื่อส่งเสริมสุขภาวะสำหรับผู้สูงอายุเป็นอย่างไร พร้อมทั้งนำการสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth Interview) หลังจากที่ได้รับชมรายการโทรทัศน์ ที่ได้รับจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านผู้สูงอายุ จำนวน 3 คน และผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ จำนวน 3 คน รวบรวมเป็นผลการประเมิน และใช้ในการวิเคราะห์ผลของข้อมูลในลำดับต่อไป

1. ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1.อายุ 2.เพศ 3.การศึกษาชั้นสูงสุด และ 4.อาชีพ เพื่อแสดงให้เห็นในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งอาจส่งผลต่อทัศนคติ และความพึงพอใจจากที่ได้ชมรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์เพื่อส่งเสริมสุขภาวะสำหรับผู้สูงอายุ

ทั้งนี้จากข้อมูลพบว่ากลุ่มผู้ชมที่ได้รับชมรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์เพื่อส่งเสริมสุขภาวะสำหรับผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงผู้สูงวัยตอนต้นคืออายุตั้งแต่ 60 - 65 ปี มีจำนวนเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ทางด้านการศึกษาพบว่ามีจำนวนผู้ที่จบการศึกษาในระดับชั้นปริญญาตรีมากที่สุด รองลงมาคืออนุปริญญาหรือเทียบเท่า และมัธยมศึกษา และมากกว่าครึ่งของจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุพบว่ายังกงประจำอยู่ในปัจจุบัน ดังที่จะแสดงให้เห็นในตารางที่ 2.1 - 2.4 นี้

ตารางที่ 2.1 แสดงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลประชากรศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
1.1 อายุ		
60 - 64 ปี	35	37.5
65 - 69 ปี	3	5.0
70 - 74 ปี	2	20.0
รวม	40	100.0

จากตารางข้างต้น พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 60-65 ปี คิดเป็นร้อยละ 90.0 และรองมาคือ อายุ 66-70 ปี และอายุ 71-75 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.5 และ 2.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 2.2 แสดงเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลประชากรศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
1.3 เพศ		
ชาย	11	27.5
หญิง	29	72.5
รวม	40	100.0

จากตารางข้างต้น พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย โดยคิดเป็นร้อยละ 72.5 และ 27.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 2.3 แสดงการศึกษาชั้นสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลประชากรศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
1.4 การศึกษาชั้นสูงสุด		
ประถมศึกษา	6	15.0
มัธยมศึกษา	6	15.0
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	11	27.5
ปริญญาตรี	14	35.0
สูงกว่าปริญญาตรี	3	7.5
รวม	40	100.0

จากตารางข้างต้น พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาชั้นสูงสุด คือ ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 35.0 และรองมา คือ การศึกษาอนุปริญญาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 27.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 2.4 แสดงอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลประชากรศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
1.5 อาชีพ		
ประกอบอาชีพ	25	62.5
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	15	37.5
รวม	40	100.0

จากตารางข้างต้น พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่นั้นยังประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 62.5 มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 37.5

ทั้งนี้จากข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถามที่แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1. อายุ 2. เพศ 3. การศึกษาชั้นสูงสุด และ 4. อาชีพ จากการสังเกตพบว่าข้อมูลทางประชากรศาสตร์ทั้ง 4 ด้านที่ได้กล่าวมานั้นอาจส่งผลกระทบต่อทัศนคติ และความพึงพอใจจากที่ได้ชมรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์เพื่อส่งเสริมสุขภาวะสำหรับผู้สูงอายุ โดยเฉพาะข้อมูลทางประชากรศาสตร์ในด้านเพศ เนื่องจากกลุ่มผู้ชมที่สู่วัยมีจำนวนเพศหญิงมากกว่าเพศชายอย่างเห็นได้ชัด จึงอาจทำให้โน้มเอียงในความพึงพอใจที่มีต่อแขกรับเชิญที่เป็นหญิงอยู่ในระดับสูงก็เป็นได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการศึกษาค่าสถิติ จากโปรแกรม SPSS จึงพบข้อสรุปที่ว่า ข้อมูลทางประชากรทั้งด้านเพศ การศึกษาชั้นสูงสุด และอาชีพนั้นไม่มีผลต่อทัศนคติ และความพึงพอใจจากที่ได้ชมรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์เพื่อส่งเสริมสุขภาวะสำหรับผู้สูงอายุในทางสถิติ แต่อย่างไรก็ตามจากข้อที่สังเกตที่พบอาจเป็นไปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุมีจำนวนน้อย จึงทำให้ค่าผลทางสถิติมีเป็นเช่นนั้น ซึ่งจากข้อมูลที่ได้จากการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการพบว่า ผู้ชมได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องเพศของแขกรับเชิญว่า ผู้สูงอายุเพศชายอยากให้มีการเชิญเพศชายบ้าง เนื่องจากสนใจว่าแขกรับเชิญเพศชายมีวิธีการดูแลตัวเองอย่างไร รวมถึงได้แสดงความคิดเห็นว่าการมีแขกรับเชิญเพศเดียวกัน อาจจะนำคำแนะนำของแขกรับเชิญสามารถประยุกต์ใช้ได้มากยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

“อยากให้ผมแชร์รับเชิญที่เป็นผู้ชายบ้าง เมื่อว่าจะสามารถนำคำแนะนำของแชร์รับเชิญไปใช้ได้มากกว่านี้ แล้วก็อยากรู้ด้วยว่าแชร์รับเชิญผู้ชายจะมีคำแนะนำหรือมีวิธีการดูแลสุขภาพกายและใจอย่างไรบ้าง”

(ณรงค์ บัวรุ่ง อายุ 60 ปี, เสวนา, 9 มีนาคม 2556)

“การสัมภาษณ์แชร์รับเชิญมีประโยชน์ดีมาก แต่ว่าอยากดูแชร์รับเชิญที่เป็นผู้ชายด้วยเพราะว่าเราเป็นผู้ชาย ก็อยากรู้ว่าเขามีวิธีการดูแลตัวเองยังไง ทำกิจกรรมศิลปะแบบไหน น่าจะใกล้เคียงกับตัวเองมากกว่า ”

(สุพิน พักหว่าง อายุ 74 ปี, เสวนา, 16 มีนาคม 2556)

2. ความพึงพอใจในด้านต่างๆของผู้ชมที่มีต่อรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์”

สำหรับความพึงพอใจของกลุ่มผู้ชมจากที่ได้ชมรายการโทรทัศน์ที่น่าเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์เพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ ได้ประเมินความพึงพอใจในด้านต่างๆ ทั้งเนื้อหาในช่วงท่องเที่ยว, ช่วงประวัติของแชร์รับเชิญก่อนมีการสัมภาษณ์, เนื้อหาในช่วงการสัมภาษณ์แชร์รับเชิญ, ความเหมาะสมในการเลือกแชร์รับเชิญ ด้านภาพ ด้านเสียง ด้านติดต่อ ชื่อรายการ พิธีกร/ผู้ดำเนินรายการ และภาพรวมของรายการที่ได้รับชม

โดยจากข้อมูลทางสถิติพบว่า ผู้ชมมีความพึงพอใจในด้านต่างๆของรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” อยู่ในเกณฑ์ที่ดีที่สุด และความพึงพอใจในด้านต่างๆของรายการโทรทัศน์ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดีที่สุดเช่นกัน แต่อย่างไรก็ตามจากตารางแสดงความพึงพอใจในด้านต่างๆของรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” มีข้อสังเกตที่น่าสนใจจากข้อมูลทางสถิติ

ซึ่งผู้วิจัยได้หยิบยกเอาประเด็นทางสถิติที่น่าสนใจนั้น มาอธิบายพร้อมนำข้อมูลที่ได้รับจากการแสดงความคิดเห็นในการเสวนาอย่างไม่เป็นทางการของกลุ่มผู้ชม และทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตรายการโทรทัศน์จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาแสดงเพื่อประกอบการอธิบายในประเด็นต่างๆ

ทั้งนี้ข้อมูลทางสถิติความพึงพอใจในด้านต่างๆของผู้ชมที่มีต่อรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ทั้งสองตอนมีรายละเอียดดังที่ได้ตามแสดงไว้ในตารางด้านล่างดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.5 แสดงความพึงพอใจในด้านต่างๆของผู้ชมที่มีต่อรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์”

ความพึงพอใจในด้าน ต่างๆของรายการ โทรทัศน์ “รุ่นใหญ่ หัวใจ ศิลป์”	รายการโทรทัศน์ ตอนที่ 1			รายการโทรทัศน์ ตอนที่ 2		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
เนื้อหาในช่วงทอ้งเที้ยว	4.65	0.48	ดีที่สุด	4.73	0.45	ดีที่สุด
ช่วงประวัติของแขกรับเชิญ ก่อนมีการสัมภาษณ์	4.45	0.64	ดีที่สุด	4.40	0.63	ดีที่สุด
เนื้อหาในช่วงการสัมภาษณ์ แขกรับเชิญ	4.68	0.47	ดีที่สุด	4.50	0.55	ดีที่สุด
ความเหมาะสมในการเลือก แขกรับเชิญ	4.65	0.58	ดีที่สุด	4.55	0.60	ดีที่สุด
ด้านภาพ	4.65	0.48	ดีที่สุด	4.68	0.57	ดีที่สุด
ด้านเสียง	4.35	0.74	ดีที่สุด	4.63	0.49	ดีที่สุด
ด้านตัดต่อ	4.50	0.64	ดีที่สุด	4.63	0.54	ดีที่สุด
ชื่อรายการ	4.53	0.55	ดีที่สุด	4.48	0.55	ดีที่สุด
พิธีกร/ผู้ดำเนินรายการ	4.80	0.46	ดีที่สุด	4.78	0.42	ดีที่สุด
ภาพรวมของรายการที่ท่าน ได้รับชม	4.65	0.53	ดีที่สุด	4.63	0.49	ดีที่สุด
ความพึงพอใจในด้าน ต่างๆของรายการ โทรทัศน์ “รุ่นใหญ่ หัวใจ ศิลป์” โดยรวม	4.65	0.44	ดีที่สุด	4.68	0.37	ดีที่สุด

จากตารางข้างต้น พบว่า ความพึงพอใจในด้านต่างๆของรายการโทรทัศน์ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ของผู้ตอบแบบสอบถามรายการโทรทัศน์ตอนที่ 1 และ ตอนแม่ขวัญจิต อยู่ในเกณฑ์ดีที่สุด

เมื่อพิจารณาระดับค่าเฉลี่ยในด้านต่างๆของรายการโทรทัศน์ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ในตอนครูเล็ก พบว่า ค่าเฉลี่ยที่มากที่สุด 3 อันดับ (เรียงลำดับจากมากที่สุดไปถึน้อยที่สุด) คือ (1) พิธีกร/ผู้ดำเนินรายการ (2) เนื้อหาในช่วงการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ และ(3) เนื้อหาในช่วงท่องเที่ยว สำหรับค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด 3 อันดับ (เรียงจากน้อยที่สุดไปถึมากที่สุด) คือ (1) ด้านเสียง (2) ช่วงประวัติของแขกรับเชิญก่อนมีการสัมภาษณ์ และ(3) ด้านตัดต่อ

ส่วนระดับค่าเฉลี่ยในด้านต่างๆของรายการโทรทัศน์ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ในตอนแม่ขวัญจิต พบว่า ค่าเฉลี่ยที่มากที่สุด 3 อันดับ (เรียงลำดับจากมากที่สุดไปถึน้อยที่สุด) คือ (1) พิธีกร/ผู้ดำเนินรายการ (2) เนื้อหาในช่วงท่องเที่ยว และ(3) ด้านภาพ สำหรับค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด 3 อันดับ (เรียงจากน้อยที่สุดไปถึมากที่สุด) คือ (1) ช่วงประวัติของแขกรับเชิญก่อนมีการสัมภาษณ์ (2) ชื่อรายการ และ(3) เนื้อหาในช่วงการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ

เมื่อพิจารณาข้อมูลทางสถิติความพึงพอใจในด้านต่างๆของรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ประกอบกับข้อมูลจากแบบสอบถามที่ให้ผู้ชมเป็นผู้ตอบ การเสวนาอย่างไม่เป็นทางการ และผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตรายการโทรทัศน์ จำนวน 3 ท่าน พบว่ามีข้อที่นำส่งเกดดังต่อไปนี้

2.1 ความพึงพอใจในด้านภาพ เสียง และการตัดต่อ

ความพึงพอใจในด้านเสียง พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในตอนครูเล็ก มีความแตกต่างกับตอนแม่ขวัญจิต มากกว่าความพึงพอใจในด้านอื่นๆ โดยที่ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในตอนครูเล็กน้อยกว่าตอนแม่ขวัญจิต นอกจากนี้การแสดงความคิดของผู้ชมในแบบสอบถามหัวข้อ ท่านคิดว่ารายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ควรมีการปรับปรุงในเรื่องใดบ้าง ในตอนครูเล็ก พบว่ามีผู้ชมพูดถึงปัญหาเรื่องเสียง ดังต่อไปนี้

- ควรปรับปรุงเรื่องเสียง หากชัดเจนกว่านี้จะดีมาก
- บางช่วงเสียงเบาไม่ค่อยได้ยิน
- ปรับปรุงเรื่องเสียงเพียงอย่างเดียว ด้านอื่นๆดีแล้ว

ทั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าอาจจะเนื่องมาจากระบวนการผลิตที่มีปัญหาในความไม่พร้อมของอุปกรณ์ในการอัดเสียง แต่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขปัญหาด้านเสียงในตอนแม่ขวัญจิต รวมถึงบรรยากาศในช่วงเวลาการเปิดรายการโทรทัศน์ดังกล่าวให้กลุ่มผู้ชมจำนวนหนึ่งในตอนครูเล็ก เป็นบรรยากาศของการพบปะสังสรรค์ของกลุ่มบุคคลที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน ดังนั้นจึงมีการพูดคุยในเรื่องต่างๆระหว่างการรับชม จึงทำให้เสียงจากรายการอาจได้ยินไม่ชัดเจน แต่อย่างไรก็

ตามเมื่อมีการปรับปรุงอุปกรณ์การบันทึกเสียง ความพึงพอใจในด้านเสียงก็เพิ่มขึ้นในตอนแม่ขวัญจิต

สำหรับความพึงพอใจในด้านภาพ พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ชมในด้านภาพในรายการตอนครูเล็ก มากกว่าตอนแม่ขวัญจิตเพียงเล็กน้อยเท่านั้น โดยจากคำตอบในหัวข้อคำถามท่านชอบส่วนใดในรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” มากที่สุด และเพราะอะไร มีผู้ชมบางส่วนทั้งในแบบสอบถามตอนครูเล็ก และตอนแม่ขวัญจิต ตอบว่าชอบภาพ โดยให้เหตุผลไปในแนวทางเดียวกันคือ ภาพในรายการมีความสวยงาม ทั้งภาพในสถานที่ที่ท่องเที่ยว หรือตอนสัมภาษณ์ ทั้งนี้ในการแสวงหาแบบไม่เป็นทางการมีผู้ชมที่แสดงความคิดเห็นเรื่องของภาพในรายการ ดังต่อไปนี้

“ภาพในรายการทั้งสองตอนชัดเจนดี ดูแล้วสบายตาสวยงามมาก ทั้งช่วงที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเห็นแล้วก็ทำให้อยากไปสัมผัสด้วยตัวเอง ในตอนสัมภาษณ์แขกรับเชิญภาพก็สวย”

(พลตรีหญิง บังอร สะสมทรัพย์ 63 ปี, เสวนา, 23 มีนาคม 2556)

“ภาพสวย ทำให้ดูแล้วเพลิดเพลินเหมาะกับเนื้อหารายการด้วย โดยเฉพาะช่วงท่องเที่ยวภาพสวยก็ทำให้อยากไปเที่ยวตามที่รายการแนะนำ หรือในตอนสัมภาษณ์ ยกตัวอย่างเช่น ในตอนครูเล็กมีภาพโรงเรียน ก็ทำให้รู้สึกว่าจะอยากไปดูต่อ”

(สมพร บัวรุ่ง 60 ปี, เสวนา, 16 มีนาคม 2556)

ความพึงพอใจในด้านติดต่อ พบว่าแม้ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ชมในด้านติดต่อในรายการตอนแม่ขวัญจิต มากกว่าตอนครูเล็กเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่ทางด้านการผลิตของรายการทั้งสองตอนนั้น มีความแตกต่างค่อนข้างมากโดยเฉพาะช่วงท่องเที่ยวที่ตอนแม่ขวัญจิต มีเนื้อหาและกิจกรรมที่หลากหลายมากกว่าตอนครูเล็ก ทั้งในส่วนของ การสัมภาษณ์ก็มีภาพประกอบการบรรยายมากกว่าตอนครูเล็ก ทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกว่าการติดต่อรายการทำได้กระชับมากกว่า แต่จากการพิจารณาข้อมูลทางสถิติพบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจทั้งสองตอนนั้นไม่ได้แตกต่างกันมากนัก

ตามทัศนะผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตรายการโทรทัศน์ พบว่าผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตรายการโทรทัศน์ทั้งสามท่านมีความคิดเห็นทั่วไปในแนวทางสอดคล้องกันในด้านภาพว่า รายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ทั้งสองตอนนั้นมีภาพที่สวยงาม ซึ่งในขั้นตอนการผลิตสามารถทำได้ดี โดยคุณสมเกียรติ พิทักษ์กุล และคุณมาลินี นุชประยูร ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ ได้แสดงทัศนะว่าความสวยงามของภาพในรายการจะช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีให้กับผู้ชม โดยเฉพาะในช่วงเนื้อหาการท่องเที่ยว แต่อย่างไรก็ตามคุณวิชุดา เรืองนุภาพขจร ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ ได้แสดงทัศนะเพิ่มเติมว่าภาพประกอบของรายการในช่วงการสัมภาษณ์ในตอนครูเล็ก ยังมีจำนวนที่น้อยไป และจังหวะเวลาในการใส่ภาพประกอบระหว่างมีการสัมภาษณ์ยังช้าเกินไป

“ความสวยงามของภาพในรายการทั้งสองตอนทำได้อเป็นอย่างดี
เหมาะสมกับการนำเสนอเรื่องราวของรายการ ซึ่งคาดว่าในขั้นตอนการ
ถ่ายทำคงต้องมีการคัดสรรมุมกล้องพอสมควร กว่าจะได้ภาพที่สวยงาม
ดังนั้นถ้าในขั้นตอนการผลิตสามารถรักษาคุณภาพทำให้ภาพออกมา
สวยงามได้สม่ำเสมอ ในที่สุดตรงนี้ก็จะเป็นจุดเด่นของรายการ ซึ่ง
รายการก็จะสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีทำให้ผู้ชมรู้สึกเพลิดเพลินได้
จากการชมภาพ ”

(สมเกียรติ พิทักษ์กุล, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2556)

“รายการนี้ภาพสวย สามารถสร้างบรรยากาศให้ผู้ชมรู้สึกผ่อนคลาย ดู
รายการแล้วก็สบายๆ อยากเดินทางไปเที่ยวตามรายการ ซึ่งตรงนี้ก็ถือว่า
เป็นข้อดีของรายการที่ภาพที่สวยงาม จะทำให้ผู้ชมคล้อยตามสิ่งที่ตั้งใจ
นำเสนอ ทั้งนี้ในช่วงสัมภาษณ์ถือว่าทำได้ดีในระดับหนึ่ง ซึ่งเข้าใจว่า
อาจจะด้วยข้อจำกัดของสถานที่ถ่ายทำ สำหรับภาพประกอบการ
สัมภาษณ์ถือว่าตรงตามวัตถุประสงค์การเล่าเรื่อง”

(มาลินี นุชประยูร, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2556)

“ภาพของรายการมีความสวยงาม มุมกล้องดีโดยเฉพาะภาพบรรยากาศ
สวยงามมาก แต่สำหรับภาพประกอบการสัมภาษณ์แขกรับเชิญยังน้อย
เกินไป โดยเฉพาะตอนครูเล็ก ระหว่างการสัมภาษณ์แขกรับเชิญเมื่อแขกรับ
เชิญพูดถึงการปฏิบัติตัวในการดูแลสุขภาพกายและใจควรมี
ภาพประกอบ เพื่อตอกย้ำให้คนดูเข้าใจสิ่งแขกรับเชิญพูดมากยิ่งขึ้น
สำหรับจังหวะในการใส่ภาพประกอบก็สำคัญ ในตอนใส่ภาพประกอบ
การสัมภาษณ์คิดว่าใสในจังหวะที่เข้าไป ดังนั้นภาพจึงไม่ตรงกับสิ่งที่แขกรับ
เชิญกำลังพูดถึงอยู่”

(วิชุดา เรืองนุกาพนजर, สัมภาษณ์, 30 มีนาคม 2556)

สำหรับการติดต่อและเสียงผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ได้แสดงทัศนะดังนี้ โดยคุณสมเกียรติ
พิทักษ์กุล และคุณมาลินี นุชประยูร ได้ให้ความเห็นว่าการติดต่อโดยรวมสามารถทำได้ดี ส่วนเรื่อง
คุณภาพของเสียงคิดว่าสามารถปรับปรุงได้ในตอนแม่ขวัญจิต น่าจะเป็นเพราะอุปกรณ์ในการ
อัดเสียงและการติดต่อเพื่อปรับระดับเสียงมากกว่า ทั้งนี้คุณวิชุดา เรืองนุกาพนजर ได้แสดงความ
คิดเห็นว่าการติดต่อยังรู้สึกว้าจวนเกินไป ไม่ค่อยกระชับ อาจจะต้องตัดเนื้อหาบางส่วนออก
เพื่อให้รายการมีความกระชับมากขึ้น เช่นเดียวกับคุณสมเกียรติ พิทักษ์กุล

“สำหรับการติดต่อโดยรวมทำได้ดี เป็นไปตามรูปแบบและ
วัตถุประสงค์ของรายการ เพราะผู้ชมเป็นผู้สูงวัยการติดต่อแบบรวบรัด
จนมากเกินไป อาจทำให้ผู้ชมเกิดความสับสนได้ ทั้งนี้ระหว่างการในตอนที่
ครูเล็ก มีการแทรกบทสัมภาษณ์ของลูกศิษย์ หรือในตอนแม่ขวัญจิต มี
การแทรกการแสดงของแขกรับเชิญ ถือว่าทำได้ดี ช่วยเรียกความสนใจ
ให้คนดูกลับมาตั้งใจดูรายการได้อีกครั้ง ส่วนในเรื่องเสียงนั้น คิดว่ามี
ความผิดพลาดสำหรับอุปกรณ์ในการอัดเสียง หรือมีปัญหาที่การปรับ
ระดับเสียงไม่เท่ากัน ซึ่งถ้าแก้ปัญหาดังนี้ได้ก็ถือว่าโดยรวมทำได้ดี “

(สมเกียรติ พิทักษ์กุล, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2556)

“ในการติดต่อมีการเรียงลำดับร้อยเรียงเรื่องราวได้เป็นอย่างดี คิดว่าการติดต่อที่เรียบง่ายก็มีความเหมาะสมสำหรับกลุ่มผู้ชม ทั้งนี้การติดต่อที่ดีเราต้องรู้ว่าตรงไหนคือจุดสำคัญที่ควรจะต้องเก็บไว้ หรือในส่วนไหนควรจะตัดออก ถ้ามองในมุมนี้ก็ถือว่าทำได้ดี ในช่วงสัมภาษณ์ก็สามารถนำเสนอเนื้อหาส่วนที่สำคัญให้ผู้ชมเข้าใจได้”

(มาลินี นุชประยูร, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2556)

“การติดต่อยังไม่กระชับเท่าที่ควร สามารถทำให้กระชับได้มากกว่านี้อีก ด้วยการตัดต่อในส่วนแนะนำประวัติแขกรับเชิญให้มีความกระชับมากกว่านี้ เพราะการออกอากาศรายการเวลา 30 นาทีนั้น จะมีเวลาออกอากาศเพียง 20 กว่านาทีเท่านั้น ดังนั้นจึงควรตัดเนื้อหาบางอย่างที่ไม่จำเป็นออก ก็จะทำให้รายการมีความกระชับมากยิ่งขึ้น ”

(วิชุดา เรืองนุกาพร, สัมภาษณ์, 30 มีนาคม 2556)

2.2 ความพึงพอใจในด้านเนื้อหาในช่วงการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ

พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในด้านเนื้อหาของผู้ชมในช่วงการสัมภาษณ์แขกรับเชิญตอนครูเล็ก มากกว่าตอนแม่ขวัญจิต แม้ว่าจะมีความแตกต่างไม่มากนัก แต่มีข้อที่น่าสังเกตในแบบสอบถามทั้งตอนครูเล็ก พบว่าคำตอบส่วนใหญ่ในหัวข้อคำถาม ท่านชอบส่วนใดในรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” มากที่สุด และเพราะอะไร คือ ชอบช่วงการสัมภาษณ์แขกรับเชิญมากที่สุด ทั้งนี้ผู้ชมได้ให้เหตุผล อาทิเช่น

- เพราะสามารถนำสิ่งที่แขกรับเชิญพูดไปปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้
- เพราะแขกรับเชิญได้แนะนำวิธีการดูแลตนเอง
- เพราะแขกรับเชิญมีข้อคิดในการดำเนินชีวิต
- เพราะกิจกรรมที่แขกรับเชิญแนะนำสามารถนำไปใช้ได้จริง
- เพราะมีประโยชน์ สามารถนำมาใช้ได้จริง
- เพราะทำให้รู้ว่าผู้อื่นในวัยเดียวกันปฏิบัติตัวเช่นไร ตนจะได้นำมาปฏิบัติบ้าง

- เพราะแขกรับเชิญพูดได้ชัดเจนถึงวิธีการดูแลตนเอง ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ

ในการเสวนาแบบไม่เป็นทางการมีผู้ชมได้แสดงความคิดเห็นถึงความพึงพอใจด้านเนื้อหา ในช่วงการสัมภาษณ์แขกรับเชิญในตอนครูเล็ก เนื่องจากได้รับข้อมูลที่ชัดเจน และเป็นประโยชน์ในการดูแลสุขภาพทั้งกายและใจ จึงทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการทำกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ โดยตัวอย่างการแสดงทัศนคติของผู้ชมมีดังต่อไปนี้

“ ชื่นชอบในช่วงการสัมภาษณ์ของแขกรับเชิญมาก เพราะได้รับความรู้ มีประโยชน์อย่างมากในการเอาไปปรับใช้กับการดำเนินชีวิต ทั้งด้านการทำสมาธิ การทำกิจกรรมศิลปะ เช่น การร้องเพลงที่แขกรับเชิญแนะนำ โดยส่วนตัวเห็นว่าเป็นประโยชน์ สามารถช่วยเรื่องของการทำให้ปอดทำให้แข็งแรงและเราก็มีความสุขอีกด้วย ดูแล้วมีความสุขและได้ประโยชน์”

(พิศเพลิน บัวรุ่ง อายุ 60 ปี, เสวนา, 16 มีนาคม 2556)

“ ชอบช่วงสัมภาษณ์แขกรับเชิญ เพราะได้รับประโยชน์จากการสัมภาษณ์แขกรับเชิญให้คำแนะนำดีมาก ทำให้อยากนำคำแนะนำของแขกรับเชิญไปปฏิบัติตาม”

(สิน พูลเกษม อายุ 63 ปี, เสวนา, 16 มีนาคม 2556)

“ชอบตอนสัมภาษณ์แขกรับเชิญ เพราะแขกรับเชิญแนะนำทั้งเรื่องการดูแลสุขภาพกายและใจได้อย่างชัดเจนดีมาก ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ และได้รับความรู้มากมาย ”

(ลำดวน ช้างแก้วมณี อายุ 64 ปี, เสวนา, 16 มีนาคม 2556)

สำหรับแบบสอบถามตอนแม่ขวัญจิต จากหัวข้อคำถามข้างต้น พบว่ามีผู้ชมที่ตอบว่าชอบช่วงการสัมภาษณ์แขกรับเชิญมากที่สุด เป็นจำนวนไม่น้อย ทั้งนี้ได้ให้เหตุผล อาทิเช่น

- เพราะแขกรับเชิญเป็นผู้มีความสามารถ ได้เรียนรู้ศิลปะเพลงพื้นบ้าน

- เพราะได้เห็นบ้านของแขกรับเชิญ เป็นการสัมภาษณ์ที่ใกล้ชิด ดูแล้ว
สนุกสนาน
- เพราะได้เห็นการทำงานของแขกรับเชิญ แขกรับเชิญดูแลตัวเองได้
แข็งแรง จึงสามารถทำงานได้อยู่ ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ
- เพราะดูแล้วเพลิดเพลินสนุกสนาน ได้เห็นการแต่งพื้บ้าน
- เพราะได้แรงบันดาลใจจากแขกรับเชิญในการดูแลตัวเอง

ในการเสวนาอย่างไม่เป็นทางการพบว่าผู้ชมได้แสดงความคิดเห็นต่อการชื่นชอบเนื้อหา
ในช่วงการสัมภาษณ์แขกรับเชิญตอนแม่ขวัญจิต เนื่องจากผู้ชมชื่นชมในความสามารถทางด้าน
การแสดงเพลงพื้บ้านของแขกรับเชิญ และผู้ชมมีความเพลิดเพลินขณะรับชมโดยรู้สึกสนุกสนาน
ไปกับสถานที่ที่น่าสนใจที่ทางรายการได้นำเสนอ โดยตัวอย่างการแสดงทัศนคติของผู้ชมมี
ดังต่อไปนี้

“ชอบช่วงการสัมภาษณ์ของแขกรับเชิญ เพราะแขกรับเชิญเป็นผู้มี
ความสามารถ ได้เห็นศิลปะเพลงพื้บ้านของไทย ได้รับความรู้และความ
เพลิดเพลินในช่วงการสัมภาษณ์”

(ประภา พงษ์ศักดิ์ อายุ 70 ปี, เสวนา, 23 มีนาคม 2556)

“ชอบช่วงการสัมภาษณ์ของแขกรับเชิญ เพราะได้มีโอกาสเห็นบ้านของ
แขกรับเชิญ ชมการแสดงเพลงพื้บ้าน ได้รู้จักแขกรับเชิญมากยิ่งขึ้น ดู
แล้วมีความใกล้ชิดกับแขกรับเชิญ สำหรับคำแนะนำก็สามารถนำไปปรับ
ใช้ได้ ดูแล้วให้ความรู้สึกเพลิดเพลิน”

(มาลี ปัญญาเนรมิตตรี อายุ 64 ปี, เสวนา, 23 มีนาคม 2556)

จากการเสวนาอย่างไม่เป็นทางการพบว่าผู้ชมได้แสดงความคิดเห็นถึงความชื่นชอบที่
แตกต่างกันระหว่างเนื้อหาในช่วงการสัมภาษณ์แขกรับเชิญในตอนครูเล็ก และตอนแม่ขวัญจิต
พบว่าผู้ชมได้ในทัศนคติว่าในตอนครูเล็กผู้ชมได้รับความรู้และข้อมูลที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับ
ตนเองได้ สำหรับตอนแม่ขวัญจิตผู้ชมจะรู้สึกสนุกสนานและเพลิดเพลินไปกับการนำเสนอของ
รายการ โดยตัวอย่างการแสดงทัศนคติของผู้ชมมีดังต่อไปนี้

“ขึ้นขอบในช่วงการสัมภาษณ์ตอนครูเล็ก เขารับพูดชัดเจนถึงวิธีการดูแลตนเองทั้งในด้านสุขภาพกายและใจ ยกตัวอย่างทำให้สามารถทำตามได้โดยง่าย สำหรับในตอนแม่ขวัญจิต ชอบในส่วนของความเพลิดเพลิน และได้ความรู้ด้านศิลปะเพลงพื้นบ้าน”

(เรณู แก้วประกาศิต อายุ 62 ปี, เสนา, 16 มีนาคม 2556)

“ในช่วงสัมภาษณ์ตอนครูเล็ก ได้รับความรู้ ทั้งการสร้างแรงบันดาลใจในการดำเนินชีวิต และมีประโยชน์ในการนำไปใช้ เนื่องจากเขารับเชิญได้อธิบายการดูแลสุขภาพอย่างละเอียด โดยมีการนำศิลปะมาใช้เพื่อการดูแลสุขภาพกายและใจ ทำให้ดูแล้วอย่างจะทำตามอย่างเขารับเชิญ สำหรับในตอนแม่ขวัญจิต นั้นในช่วงการสัมภาษณ์อาจจะไม่ได้มีการให้คำแนะนำอย่างละเอียดเท่ากับตอนครูเล็ก แต่ก็ได้รับแรงบันดาลใจในการดำเนินชีวิตเช่นเดียวกัน รวมถึงยังได้ชื่นชมศิลปะเพลงพื้นบ้านอีกด้วย”

(กมลพร จำพรพันธ์ อายุ 60 ปี, เสนา, 23 มีนาคม 2556)

“ช่วงการสัมภาษณ์ในตอนครูเล็ก เขารับเชิญได้รับความรู้ในดูแลตนเองสร้างแรงบันดาลใจทั้งการทำกิจกรรมทางศิลปะและการดำเนินชีวิตในการทำประโยชน์ให้กับสังคม ส่วนในตอนแม่ขวัญจิต ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินมากกว่า แต่ก็ดีที่มีสรุปในตอนท้ายทำให้คำแนะนำของเขามีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น”

(ชุตินา ขำตันวงศ์ อายุ 60 ปี, เสนา, 23 มีนาคม 2556)

ตามทัศนะผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตรายการโทรทัศน์ พบว่าผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตรายการโทรทัศน์คุณสมเกียรติ พิทักษ์กุล, คุณมาลินี นุชประยูร และคุณวิชุดา เรืองนุภาพจร ได้

แสดงทัศนะที่มีความสอดคล้องคือ ในช่วงสัมภาษณ์เขารับเชิญสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้สูงอายุได้ แต่อาจมีการปรับปรุงรูปแบบการสัมภาษณ์ให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

“การสัมภาษณ์เขารับเชิญมีความน่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อผู้ชมอย่างยิ่ง โดยสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ชมได้เป็นอย่างดี แต่การปรับเปลี่ยนรูปแบบบางประการ อาจจะช่วยให้ดึงดูดความสนใจของผู้ให้สัมภาษณ์มากขึ้นได้ ทั้งนี้รูปแบบเดิมในภาพรวมก็ถือว่าทำได้ดี โดยมีการสัมภาษณ์เขารับเชิญ สลับกับการแสดงหรือการสัมภาษณ์บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับเขารับเชิญหรือสลับกับการแสดงก็ช่วยได้ แต่คิดว่าหากมีการทำให้นื่องานมีความกระชับได้จะดีมากกว่านี้ แต่อย่างไรก็ตามในช่วงสัมภาษณ์นี้ถือว่ามี การค้นหาข้อมูลได้ดี มีภาพประกอบซึ่งหาได้ยากมาประกอบการสัมภาษณ์ก็ขอชื่นชม”

(สมเกียรติ พัทธกุล, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2556)

“ช่วงสัมภาษณ์เขารับเชิญถือเป็นช่วงสำคัญในรายการ ดังนั้นในช่วงเปิดรายการน่าจะมีการพูดถึงเขารับเชิญสักเล็กน้อย เพื่อให้ผู้ชมทราบว่าในช่วงสัมภาษณ์มีความน่าสนใจอย่างไร จากนั้นในช่วงการสัมภาษณ์ อาจมีการใส่ข้อความเพื่อนำการสัมภาษณ์ช่วงที่มีความสำคัญต่อผู้ชม”

(มาลินี นุชประยูร, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2556)

“การสัมภาษณ์มีความน่าสนใจต่อผู้ชม แต่หากมีการปรับปรุงรูปแบบ อาจจะเพิ่มความน่าสนใจในช่วงสัมภาษณ์มากยิ่งขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ช่วงการสัมภาษณ์อาจให้เขารับเชิญทำกิจกรรมด้านศิลปะเพื่อเป็นตัวอย่างให้กับผู้ชม ทั้งนี้จะเป็นการช่วยตอกย้ำทำให้ผู้ชมอยากทำตามคำแนะนำของเขารับเชิญมากขึ้นอีกด้วย”

(วิชุดา เรืองนุภาพจร, สัมภาษณ์, 30 มีนาคม 2556)

2.3 ความพึงพอใจในด้านเนื้อหาในช่วงท่องเที่ยว

พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ชมในด้านเนื้อหาในช่วงท่องเที่ยวตอนแม่ขวัญจิตมากกว่าตอนครูเล็ก โดยที่ความพึงพอใจรายการทั้ง 2 ตอนนั้นมีความแตกต่างกันไม่มากนัก ทั้งนี้ในกระบวนการผลิตรายการด้านเนื้อหาในช่วงท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบในช่วงท่องเที่ยวคือ พยายามใช้การลงเสียงบรรยายภาพประกอบให้น้อยลง และเพิ่มการสัมภาษณ์กับเจ้าหน้าที่ในสถานที่ อีกทั้งยังให้พิธีกรทำกิจกรรมต่างๆ ในช่วงนี้มากขึ้น เพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับช่วงท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น โดยในตอนแม่ขวัญจิต พิธีกรได้ทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมการแสดงควาย คุณชาติสุริยา ศรีสุธรรม ที่หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย และได้ทำกิจกรรมที่มีอยู่ในสถานที่ดังกล่าว เช่น การชมการแสดงควายไทย, การให้อาหารควาย, การขี่ควาย ฯลฯ

แม้ว่าเมื่อพิจารณาจากค่าสถิติจะพบว่าความพึงพอใจในด้านดังกล่าวจะมีความแตกต่างระหว่างตอนครูเล็ก และตอนแม่ขวัญจิต ไม่มากนัก แต่อย่างไรก็ตามคำตอบในหัวข้อคำถาม ท่านชอบส่วนใดในรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” มากที่สุด และเพราะอะไร มีผู้ชมที่มีความพึงพอใจด้านเนื้อหาในช่วงท่องเที่ยวเป็นจำนวนไม่น้อยทั้งตอนครูเล็ก และตอนแม่ขวัญจิต โดยในตอนครูเล็ก ผู้ชมได้แสดงความพึงพอใจในด้านดังกล่าว ถึงความรู้สึกที่ผ่อนคลาย สนุกสนาน อาทิเช่น

- เพราะดูแล้วได้ความรู้ ทั้งรู้เรื่องประวัติสถานที่ท่องเที่ยว เป็นการเปิดหูเปิดตาเพราะเป็นสถานที่แปลกใหม่ยังไม่เคยไป
- เพราะทำให้รู้สึกผ่อนคลายสนุกสนาน
- เพราะเป็นสถานที่น่าสนใจ ดูแล้วเพลิดเพลินดี
- เพราะเป็นสถานที่ที่พอจะไปได้ แล้วก็มียาละเอียดสำหรับผู้สูงอายุด้วย
- เพราะสถานที่ท่องเที่ยวมีความน่าสนใจ สามารถเดินทางไปได้ รวมถึงกิจกรรมก็มีความสนุกสนาน

จากการเสวนาอย่างไม่เป็นทางการพบว่าผู้ชมได้แสดงความคิดเห็นด้านเนื้อหาในช่วงท่องเที่ยวในตอนครูเล็ก ว่านอกจากจะรู้สึกผ่อนคลาย สนุกสนานเช่นเดียวกับการตอบคำถามในแบบสอบถามแล้ว ผู้ชมยังชื่นชอบข้อมูลความรู้ในด้านสถานที่ท่องเที่ยวและวิธีการนำเสนอการเดินทางที่ชัดเจนอีกด้วย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แสดงความคิดเห็นของผู้ชมต่อเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ข้อมูล

ดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของข้อมูลที่ได้จากขั้นที่1 ขั้นก่อนการผลิตรายการโทรทัศน์ (Pre-Production) ที่แสดงให้เห็นว่าผู้ชมมีความชื่นชอบรายการที่นำเสนอข้อมูลด้านการท่องเที่ยวในสถานที่ที่ผู้ชมสามารถไปได้จริง โดยตัวอย่างของการแสดงความคิดเห็นของผู้ชมมีดังต่อไปนี้

“ในส่วนท่องเที่ยว ดูแล้วสนุกสนาน เพลิดเพลิน ทำให้ผ่อนคลายดี แล้วก็
ได้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่นั้นๆ ที่ดีมากคือมีแผนที่บอกเอาไว้อย่างชัดเจน
และให้ข้อมูลที่เหมาะสมสำหรับกับวัยเรา”

(มะลิ สุขสันต์ อายุ 66 ปี, เสวนา, 16 มีนาคม 2556)

“สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าไป ดูแล้วเพลิดเพลิน รู้สึกผ่อนคลาย อย่างพาไป
วัด วัดนี้ก็มีความน่าสนใจ มีจุดเด่นมีเอกลักษณ์ และให้ความรู้ประวัติ
ความเป็นมาและกิจกรรมต่างๆอย่างละเอียด ทำให้รู้สึกสนใจอยากไปทำ
บ้าง ส่วนตลาดน้ำหัวหินก็เป็นสถานที่สวยงามน่าไปเที่ยว และการบอก
เส้นทางไปอย่างละเอียดทำให้รู้สึกว่าสามารถไปได้จริง”

(ลัดดา เปรมฤทัย อายุ 66 ปี, เสวนา, 16 มีนาคม 2556)

สำหรับแบบสอบถามตอนแม่ขวัญจิต จากหัวข้อคำถาม ท่านชอบส่วนใดในรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” มากที่สุด และเพราะอะไร นั้น พบว่ามีผู้ชมที่มีความพึงพอใจด้านเนื้อหาในช่วงท่องเที่ยว โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากมีความสนุกสนาน สถานที่มีความหลากหลาย และมีกิจกรรมมากมาย อาทิเช่น

- เพราะสนุกสนานได้รับความรู้ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลาย
- เพราะได้ชมบรรยายภาคธรรมชาติที่สวยงาม และมีกิจกรรมมากมายที่น่าสนใจ
- เพราะดูแล้วเพลิดเพลิน สนุกสนาน ทำให้อยากไปเที่ยว
- เพราะพาไปสถานที่แปลกใหม่ยังไม่เคยไป ดูแล้วสนุกสนาน มีรายละเอียดการเดินทางชัดเจน

จากการเสวนาอย่างไม่เป็นทางการพบว่าผู้ชมได้แสดงความคิดเห็นด้านเนื้อหาในช่วงท่องเที่ยวในตอนแม่ขวัญจิต เช่นเดียวกับการตอบแบบสอบถามคือผู้ชมรู้สึกสนุกสนาน ชอบที่มีสถานที่ที่หลากหลายและมีกิจกรรมมากมาย โดยในการเสวนาแบบไม่เป็นทางการนั้นผู้ชมได้พูดถึงรายละเอียดของสาเหตุความพึงพอใจในเนื้อหาในช่วงท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

“สถานที่ท่องเที่ยวในตอนนี้มีหลากหลาย รู้สึกสนุกสนาน ดูแล้วก็อยากไปทำกิจกรรมต่างๆ ”

(วรรณภา เขี่ยมสม 60 ปี, เสวนา, 23 มีนาคม 2556)

“สถานที่ท่องเที่ยวถือว่ามีความน่าสนใจ ดูแล้วเพลิดเพลิน อีกทั้งตนเองก็ยังไม่เคยไป ทำให้ได้รับความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวนั้นๆ ชอบตรงที่พาไปวัดด้วย อย่างพระพุทธรูปที่วัดพระนอนก็ยังไม่เคยเห็น ก็ได้เห็นจากรายการนี้ ส่วนที่อนุรักษบ้านควายชมแล้วรู้สึกเพลิดเพลิน ถ้าเป็นไปได้ก็อยากไปเที่ยว”

(ประเสริฐ พูลเกษม อายุ 64 ปี, เสวนา, 23 มีนาคม 2556)

“ชอบตรงที่พาไปสถานที่ท่องเที่ยว ทำให้เราอยากไปบ้าง เหมือนพาไปเปิดหูเปิดตา จะได้ว่าที่อื่นเขามีอะไรกันบ้าง อย่างบ้านอนุรักษควายไทยก็น่าไป ในตอนนี้นักที่นำเสนอใจหมดเลย”

(อุบล เกิดพุดม อายุ 64 ปี, เสวนา, 23 มีนาคม 2556)

จากการเสวนาอย่างไม่เป็นทางการพบว่าผู้ชมได้แสดงความคิดเห็นถึงความแตกต่างระหว่างเนื้อหาในช่วงท่องเที่ยวในตอนครูเล็กและตอนแม่ขวัญจิต โดยพูดถึงข้อดีของทั้งรายการสองตอนที่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้จากการแสดงความคิดเห็นของผู้ชมพบว่าผู้ชมรู้สึกเพลิดเพลินผ่อนคลายเมื่อได้รับชมเนื้อหาช่วงท่องเที่ยวตอนครูเล็ก แต่สำหรับในตอนแม่ขวัญจิตนั้น ผู้ชมมีความรู้สึกสนุกสนาน ชื่นชอบกิจกรรมที่มีความหลากหลาย แต่อย่างไรก็ตามทั้งสองตอนได้ให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งผู้สูงอายุดูแล้วเกิดความพึงพอใจ ดังต่อไปนี้

“ช่วงท่องเที่ยวในตอนแม่ขวัญจิต มีความน่าสนใจ มีเนื้อหาที่หลากหลาย อย่างตอนที่ไปหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทยก็มีกิจกรรมให้ทำเยอะ ดูแล้วก็รู้สึกสนุกสนาน แต่อยากจะรู้ข้อมูลรายละเอียดของสถานที่มากกว่านี้ ส่วนตอนครูเล็ก ก็รู้สึกดูแล้วเพลิดเพลิน ผ่อนคลายดี โดยทั้งหมด ผู้สูงอายุก็สามารถไปเที่ยวได้”

(จันทร์เพ็ญ พักว่าง 60 ปี, เสวนา, 23 มีนาคม 2556)

“สำหรับช่วงท่องเที่ยวในตอนแม่ขวัญจิต นั้น รู้สึกว่ามีความหลากหลาย มากกว่า ในสถานที่นั้นก็มีกิจกรรมให้ทำเยอะมากกว่าในตอนครูเล็ก แต่โดยส่วนตัวชอบสถานที่ที่พาไปในตอนครูเล็ก”

(มะลิ สุขสันต์ อายุ 66 ปี, เสวนา, 23 มีนาคม 2556)

“ชอบช่วงท่องเที่ยวในรายการตอนแม่ขวัญจิต เพราะดูแล้วสนุกสนาน ได้เห็นในสถานที่ที่น่าสนใจ ดูแล้วก็อยากไป ส่วนช่วงท่องเที่ยวในรายการตอนครูเล็ก ดูแล้วรู้สึกผ่อนคลาย โดยทั้งสองตอนทำให้ได้รับความรู้เช่นเดียวกัน ”

(วรรณภา เขี่ยมสม 60 ปี, เสวนา, 23 มีนาคม 2556)

ตามทัศนะผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตรายการโทรทัศน์ พบว่าผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตรายการโทรทัศน์คุณสมเกียรติ พิทักษ์กุล, คุณมาลินี นุชประยูร และคุณวิชุดา เรืองนุกาภขจร ได้ให้คำแนะนำในช่วงท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มความน่าสนใจในช่วงดังกล่าวมากยิ่งขึ้น

“ช่วงการท่องเที่ยวในรายการทำได้ดี มีข้อมูลเพิ่มเติมในกับผู้สูงอายุโดยตรง ถือได้ว่าเป็นจุดเด่น แต่ควรจะมีคำแนะนำข้อมูลเหล่านี้ ด้วยการให้พิธีกรเป็นผู้กล่าวถึง อย่างไรก็ตามในตอนครูเล็ก ให้การลงเสียงค่อนข้างเยอะ อาจทำให้ผู้ชมเบื่อบ้างได้ ทั้งนี้มีการแก้ไขในตอนแม่ขวัญจิต ซึ่งทำได้ดีขึ้นมาก ซึ่งจะสามารถดึงดูดความสนใจกับผู้ชมได้

โดยส่วนตัวแล้วคิดว่าตอนแม่ขวัญจิต มีความสนุกสนานมากเลยทีเดียว
แต่เวลาในช่วงท่องเที่ยววันหยุดน้อยไปน้อยทำให้เจาะลึกในรายละเอียด
ไม่ได้เท่าที่ควร”

(สมเกียรติ พิทักษ์กุล, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2556)

“การท่องเที่ยวโดยรวมเนื้อหามีการให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ และมี
แผนที่การเดินทางที่ชัดเจน คิดว่าทำได้ดีแล้วแต่อาจจะปรับรูปแบบการ
ท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจมากขึ้น ยกตัวอย่างเช่น พาแขกรับเชิญไป
เที่ยวด้วย หรือเพิ่มความเชื่อมโยงระหว่างสถานที่ท่องเที่ยวกับแขกรับ
เชิญให้มากขึ้น โดยพาไปสถานที่ที่แขกรับเชิญมีความคุ้นเคยและผูกพัน
เช่นโรงเรียนเก่าของแขกรับเชิญ ผู้ชมก็จะได้รับความสนุกสนานและทำ
ความรู้จักกับแขกรับเชิญมากยิ่งขึ้น”

(มาลินี นุชประยูร, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2556)

“อาจจะเพิ่มความสนใจในช่วงการท่องเที่ยวมากขึ้น อย่างรายการ
ตอนครูเล็ก ช่วงที่มีการให้ข้อมูลสำหรับผู้สูงอายุ ควรใช้วิธีของพิธีกรเพื่อ
ดึงความสนใจจากผู้ชม หรือลองทำกิจกรรมนั้นด้วยตัวพิธีกรเอง โดยรวม
คือพยายามใช้การลงเสียงและมีภาพบรรยายให้น้อยที่สุด สำหรับใน
ตอนแม่ขวัญจิต ทำได้ดีมากขึ้นในช่วงนี้มีการไปสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของ
สถานที่ และมีการทำกิจกรรมเยอะมากขึ้น จึงทำให้ช่วงการท่องเที่ยวไม่
น่าเบื่อ แต่อย่างไรก็ตามเนื้อหาในการลงเสียงบรรยายถือว่าทำได้ดี มี
ความสละสลวย ”

(วิชุดา เรืองนภาพจร, สัมภาษณ์, 30 มีนาคม 2556)

2.4 ความพึงพอใจในด้านพิธีกร

พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ชมในด้านพิธีกรของรายการทั้งสองตอน เป็นค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในด้านต่างๆในตอนเดียวกัน ทั้งนี้จากคำตอบของแบบสอบถามในหัวข้อที่ว่าท่านคิดว่ารายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” มีความแตกต่างจากรายการอื่นๆที่ท่านเคยรับชมหรือไม่ อย่างไร และท่านชอบส่วนใดในรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” เพราะอะไร พบว่ามีผู้ชมแสดงความคิดเห็นที่มีความเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในด้านพิธีกรไปในแนวทางที่สอดคล้องกันคือ มีความแตกต่างที่พิธีกร หรือชอบพิธีกร เพราะพูดภาษาไทยได้ถูกต้อง ชัดเจน โดยข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม มีผู้แสดงความคิดเห็น อาทิเช่น

- ให้รายละเอียดชัดเจน พิธีกรพูดจาชัดเจน น่าฟัง
- รายการโดยรวมมีความสนุกสนาน ไม่มีอะไรบวกรวน เช่น พิธีกรพูดในระดับเสียงที่พอดี ไม่เซฮ่าอย่างน่ารำคาญเหมือนรายการอื่นๆ
- พิธีกรไม่ใช้เสียงตะโกนเหมือนรายการอื่นๆ
- แตกต่างเพราะ พิธีกรพูดชัดเจนน้ำเสียงดีมาก สดชื่นน่ารัก

จากคำถามหากรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” มีการออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ ท่านมีความต้องการในการรับชมหรือไม่ ผู้ชมทุกท่านตอบว่าต้องการรับชมทั้งสองตอนทั้งนี้ 3 อันดับแรกของทั้งสองตอนได้ให้เหตุผลว่า 1. รายการมีสาระและเหมาะสมกับวัยของตน 2. สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์กับตนเอง สร้างแรงบันดาลใจได้ และ3. สนุกสนาน เพลิดเพลิน ทำให้ผ่อนคลาย

ตารางที่ 2.6 แสดงความต้องการในการรับชมรายการโทรทัศน์ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” (N= 40 คน)

ความต้องการในการรับชมรายการโทรทัศน์ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์”	รายการโทรทัศน์ ตอนครูเล็ก	รายการโทรทัศน์ ตอนที่ 2
	ร้อยละ	ร้อยละ
ต้องการรับชม	100.0	100.0
รวม	100.0	100.0

จากตารางพบว่า ความต้องการในการรับชมรายการโทรทัศน์ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ตอน ครูเล็ก และ ตอนแม่ขวัญจิต นั้น ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนมีความต้องการในการรับชมทั้งตอนครูเล็ก และ ตอนแม่ขวัญจิต เหมือนกัน

ทั้งนี้จากการเสวนาอย่างไม่เป็นทางการพบว่าผู้ชมที่แสดงความคิดเห็นถึงเหตุผลในการต้องการรับชมรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” เมื่อมีการออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ ในแนวทางเดียวกันคือผู้ชมเห็นถึงประโยชน์ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับตนเองและรู้สึกเพลิดเพลินเมื่อได้รับชม โดยตัวอย่างจากการแสดงทัศนะของผู้ชม มีดังต่อไปนี้

“ต้องการรับชม เพราะเป็นรายการที่มีเนื้อหาสาระดี มีประโยชน์ สามารถนำให้กับตนเองได้ทั้งการดูแลสุขภาพกาย และการทำกิจกรรมศิลปะ การดูรายการทำให้เราทราบว่าบุคคลที่อายุรุ่นเดียวกันกับเราเขามีการดูแลตัวเองยังไง ทำกิจกรรมอะไรบ้างเหมือนเป็นการเปิดหูเปิดตาเราด้วย”

(พรพิมล ป๊ะลำพงษ์ อายุ 60 ปี, เสวนา, 16 มีนาคม 2556)

“ต้องการรับชม เพราะเป็นรายการที่มีประโยชน์ เหมาะสมกับวัยเรา รายการมีเนื้อหาที่หลากหลายทั้งพาไปสถานที่ที่น่าสนใจด้วย ก็ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย แล้วช่วงที่สัมภาษณ์แขกรับเชิญก็ทำให้เราได้รับความรู้ด้วย”

(พิศเพลิน บัวรุ่ง อายุ 60 ปี, เสวนา, 16 มีนาคม 2556)

“รายการมีประโยชน์อย่างยิ่ง ดูแล้วได้รับความรู้ และรู้สึกเพลิดเพลิน ในขณะที่รับชมรายการ นอกจากนี้ให้ข้อคิดในการดำเนินชีวิตได้ดี ซึ่งข้อมูลเหล่านั้นล้วนแล้วแต่มีประโยชน์ต่อผู้สูงวัย”

(พลตรีหญิง บังอร สะสมทรัพย์ 63 ปี, เสวนา, 23 มีนาคม 2556)

“ต้องการรับชม เพราะนอกจากรายการจะมีความสนุกสนานในส่วนของการท่องเที่ยวแล้ว ยังได้รับความรู้ทั้งเรื่องของสถานที่เที่ยว ในช่วงตอน

สัมภาษณ์ก็ได้รับความรู้ ทำให้เห็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตจากแขก
รับเชิญ เกิดแรงบันดาลใจในการทำงานศิลปะรวมถึงดำเนินชีวิตอีกด้วย”

(กมลพร อำพรพันธ์ อายุ 60 ปี, เสวนา, 23 มีนาคม 2556)

3. แสดงทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อรายการโทรทัศน์ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์”

สำหรับทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์เพื่อส่งเสริม
สุขภาพสำหรับผู้สูงอายุที่ได้ผลิตขึ้น ผู้วิจัยได้ประเมินทัศนคติทั้งในด้านเนื้อหารายการที่มีความ
เหมาะสมต่อช่วงวัย ความยาวของรายการที่มีความเหมาะสม (25-30 นาที) ความรู้สึกเพลิดเพลิน
ใจขณะรับชมรายการ การเกิดกำลังใจในการดำเนินชีวิตเมื่อได้ชมรายการ การเห็นถึงข้อดีของการ
เป็นผู้สูงวัย เมื่อได้ชมรายการ การเกิดแรงบันดาลใจในการดูแลสุขภาพกายและใจของตัวเอง
เมื่อได้ชมรายการ การอยากนำข้อมูลที่ได้จากรายการไปบอกต่อผู้อื่น ท่านอยากทำกิจกรรมศิลปะ
ที่รายการนำเสนอ และการอยากนำข้อมูลที่แขกรับเชิญใช้ในการดูแลสุขภาพกายและใจ มา
ประยุกต์ใช้กับตัว

ซึ่งจากข้อมูลทางสถิติพบว่าผู้ชมมีทัศนคติต่อรายการโทรทัศน์ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ใน
ด้านต่างๆอยู่ในเกณฑ์ที่ดีที่สุด และทัศนคติต่อรายการโทรทัศน์ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” โดยรวมอยู่ใน
เกณฑ์ที่ดีที่สุดของทั้งสองตอนอยู่ในเกณฑ์ที่ดีที่สุดเช่นเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตามจากตารางแสดง
ความพึงพอใจในด้านต่างๆของรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” มีข้อสังเกตที่น่าสนใจจากข้อมูลทาง
สถิติ

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้หยิบยกเอาประเด็นทางสถิติที่น่าสนใจเหล่านั้น มาอธิบายพร้อมนำข้อมูลที่ได้
รับจากการแสดงความคิดเห็นในการเสวนาอย่างไม่เป็นทางการของกลุ่มผู้ชม และทัศนคติของ
ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตรายการโทรทัศน์จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาแสดงเพื่อประกอบการ
อธิบายในประเด็นต่างๆ

แต่อย่างไรก็ตามข้อมูลทางสถิติที่แสดงถึงทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อรายการโทรทัศน์ “รุ่น
ใหญ่ หัวใจศิลป์” ทั้งสองตอน มีรายละเอียดที่ได้ถูกแจกแจงตามทัศนคติในด้านต่างๆดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.11 แสดงทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อรายการโทรทัศน์ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์”

ทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อ รายการโทรทัศน์ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์”	รายการโทรทัศน์ ตอนที่ 1			รายการโทรทัศน์ ตอนที่ 2		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
เนื้อหารายการมีความ เหมาะสมต่อช่วงวัยของท่าน	4.73	0.45	ดีที่สุด	4.55	0.55	ดีที่สุด
ความยาวของรายการมีความ เหมาะสม (25-30 นาที)	4.48	0.51	ดีที่สุด	4.53	0.51	ดีที่สุด
ท่านรู้สึกเพลิดเพลินใจขณะ รับชมรายการ	4.80	0.41	ดีที่สุด	4.88	0.33	ดีที่สุด
ท่านมีกำลังใจในการดำเนิน ชีวิตเมื่อได้ชมรายการ	4.75	0.44	ดีที่สุด	4.75	0.44	ดีที่สุด
ท่านเห็นถึงข้อดีของการเป็นผู้ สูงวัย เมื่อได้ชมรายการ	4.70	0.46	ดีที่สุด	4.70	0.46	ดีที่สุด
ท่านเกิดแรงบันดาลใจในการ ดูแลสุขภาพกายและใจของตัว ท่านเอง เมื่อได้ชมรายการ	4.85	0.36	ดีที่สุด	4.68	0.47	ดีที่สุด
ท่านอยากนำข้อมูลที่ได้จาก รายการไปบอกต่อผู้อื่น	4.58	0.50	ดีที่สุด	4.48	0.51	ดีที่สุด
ท่านอยากทำกิจกรรมศิลปะที่ รายการนำเสนอ	4.45	0.60	ดีที่สุด	4.50	0.55	ดีที่สุด
ท่านอยากนำข้อมูลที่เข้ารับ เชิญใช้ในการดูแลสุขภาพกาย และใจ มาประยุกต์ใช้กับตัว ท่านเอง	4.60	0.50	ดีที่สุด	4.53	0.51	ดีที่สุด
ทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อ รายการโทรทัศน์ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” โดยรวม	4.66	0.41	ดีที่สุด	4.54	0.41	ดีที่สุด

จากตารางข้างต้น พบว่า ทักษะคติของผู้ชมที่มีต่อรายการโทรทัศน์ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ของผู้ตอบแบบสอบถามรายการโทรทัศน์ตอนครูเล็ก และ ตอนแม่ขวัญจิต อยู่ในเกณฑ์ดีที่ ที่สุด ซึ่งเกณฑ์ในการวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูลคิดได้ดังนี้

เมื่อพิจารณาระดับค่าเฉลี่ยในด้านต่างๆของรายการโทรทัศน์ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ในตอนครูเล็ก พบว่า ค่าเฉลี่ยที่มากที่สุด 3 อันดับ (เรียงลำดับจากมากที่สุดไปถึน้อยที่สดุ) คือ (1) ท่านเกิดแรงบันดาลใจในการดูแลสุขภาพกายและใจของตัวเอง เมื่อได้ชมรายการ (2) ท่านรู้สึกเพลิดเพลินใจขณะรับชมรายการ และ(3) ท่านมีกำลังใจในการดำเนินชีวิตเมื่อได้ชมรายการ สำหรับค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สดุ 3 อันดับ (เรียงจากน้อยที่สดุไปถึมากที่สุด) คือ (1) ท่านอยากทำกิจกรรมศิลปะที่รายการนำเสนอ (2) ความยาวของรายการมีความเหมาะสม (25-30นาที่) และ(3) ท่านอยากนำข้อมูลที่ได้จากรายการไปบอกต่อผู้อื่น

ส่วนระดับค่าเฉลี่ยในด้านต่างๆของรายการโทรทัศน์ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ในตอนแม่ขวัญจิต พบว่า ค่าเฉลี่ยที่มากที่สุด 3 อันดับ (เรียงลำดับจากมากที่สุดไปถึน้อยที่สดุ) คือ (1) ท่านรู้สึกเพลิดเพลินใจขณะรับชมรายการ (2) ท่านมีกำลังใจในการดำเนินชีวิตเมื่อได้ชมรายการ และ(3) ท่านเห็นถึข้อดีของการเป็นผู้สูงวัย เมื่อได้ชมรายการ สำหรับค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สดุ 3 อันดับ (เรียงจากน้อยที่สดุไปถึมากที่สุด) คือ (1) ท่านอยากนำข้อมูลที่ได้จากรายการไปบอกต่อผู้อื่น (2) ท่านอยากทำกิจกรรมศิลปะที่รายการนำเสนอ และ(3) ท่านอยากนำข้อมูลที่แ่ก้รับเชิญใช้ในการดูแลสุขภาพกายและใจ มาประยุกต์ใช้กับตัวเอง

จากข้อมูลทางสถิติพบว่าถึแม้ทักษะคติของผู้ชมที่มีต่อรายการโทรทัศน์ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ของผู้ตอบแบบสอบถามรายการโทรทัศน์ตอนครูเล็ก และ ตอนแม่ขวัญจิต อยู่ในเกณฑ์ดีที่ ที่สุด จากการพิจารณาพบว่า มีข้อสังเกตที่น่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลจากการแสดงความคิดเห็นในการเสวนาอย่างไม่เป็นทางการของกลุ่มผู้ชม และทักษะของผู้เชี่ยวชาญด้านผู้สูงอายุมานำประกอบการวิเคราะห์ในประเด็นดังต่อไปนี้

3.1 ค่าเฉลี่ยของทัศนคติด้านความเหมาะสมของเนื้อหารายการต่อช่วงวัยของผู้ชมในตอนครูเล็กและตอนแม่ขวัญจิต มีความแตกต่างกันมากกว่าค่าเฉลี่ยทัศนคติในด้านอื่นๆ โดยในตอนครู

เล็กมีค่าเฉลี่ยด้านทัศนคติมากกว่าตอนแม่ขวัญจิต ซึ่งเมื่อพิจารณาพบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในด้านเนื้อหาในช่วงสัมภาษณ์แขกรับเชิญตอนครูเล็ก และตอนแม่ขวัญจิตมีความแตกต่างกันมากกว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในด้านอื่นๆเช่นเดียวกัน ดังนั้นอาจเป็นไปได้ว่าเนื้อหาในช่วงสัมภาษณ์แขกรับเชิญอาจมีผลต่อทัศนคติด้านความเหมาะสมของเนื้อหารายการต่อช่วงวัยของผู้ชม

ทั้งนี้จากเสวนาแบบไม่เป็นทางการพบว่า ผู้ชมได้แสดงความคิดเห็นว่าเนื้อหาในช่วงสัมภาษณ์แขกรับเชิญ มีผลต่อทัศนคติด้านความเหมาะสมของเนื้อหารายการต่อช่วงวัยของผู้ชมดังต่อไปนี้

“ตอนครูเล็ก ได้ให้คำแนะนำในการปฏิบัติตัวต่อผู้สูงวัยทั้งในแง่ของสุขภาพและจิตใจ ทั้งยังนำเสนอกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้สูงอายุ ในการสัมภาษณ์ตอนครูเล็กจึงคิดว่าเนื้อหาในตอนครูเล็ก จึงคิดว่าเนื้อหาในตอนครูเล็กเหมาะสมกับวัยของเรามากกว่าตอนแม่ขวัญจิต แต่ไม่ใช่ว่าตอนแม่ขวัญจิต ไม่มีประโยชน์ เพราะที่จริงก็ได้รับความรู้เช่นเดียวกัน แต่ตอนครูเล็กมีการเน้นย้ำมากกว่า”

(สิน พูลเกษม อายุ 63 ปี, เสวนา, 23 มีนาคม 2556)

“ในตอนแม่ขวัญจิตจะมีความสนุกสนาน ได้ความรู้ของศิลปะเพลงพื้นบ้าน แต่ในการสัมภาษณ์ ตอนแม่ขวัญจิต แขกรับเชิญอาจจะไม่ได้ให้คำแนะนำชัดเจนเท่ากับตอนครูเล็ก ที่มีการอธิบายอย่างละเอียด ก็เลยคิดว่าเนื้อหารายการตอนครูเล็ก สามารถนำไปใช้กับตนเองได้ เหมาะกับวัยของเรามากกว่า”

(วรรณภา เขี่ยมสม 60 ปี, เสวนา, 23 มีนาคม 2556)

อย่างไรก็ตามมีผู้เชี่ยวชาญด้านผู้สูงอายุ รศ.ดร.วิเชียร ตันตระเสนีย์ ประธานกรรมการบริหารชมรมคลังปัญญาผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร, คุณชยาพร โฆษะวิวัฒน์ นัก

กายภาพบำบัด และคุณปรัตถกร จิพิมาย นักวิชาการโภชนาการปฏิบัติการ ได้แสดงทัศนะไปในแนวทางที่มีความสอดคล้องกันว่าเนื้อหารายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” มีความเหมาะสมต่อวัยผู้สูงอายุ

“อยากจะชื่นชมว่ารายการมีความเหมาะสมกับผู้สูงอายุ เพราะในแต่ละช่วงตอนให้ความสำคัญและใส่ใจกับผู้สูงอายุเป็นพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นช่วงของการท่องเที่ยว บอกรายละเอียดเล็กๆน้อยๆถึงผู้สูงอายุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตอนสัมภาษณ์ผู้ชมที่ผู้สูงอายุจะได้รับประโยชน์อย่างมากจากแซกรับเชิญ”

(วิเชียร ตันตระเสนีย์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2556)

“รายการมีความเหมาะสมกับผู้สูงอายุ เนื่องจากในการให้คำปรึกษาผู้สูงอายุ มักเป็นไปในแนวทางที่ให้กำลังใจ โดยที่ไม่สร้างความกดดันให้กับผู้สูงอายุ อย่างรายการนี้ก็ไปในแนวทางนั้นเช่นเดียวกันคือสอดแทรกเนื้อหาความรู้ให้กับผู้สูงอายุในบรรยายกาศที่ผ่อนคลายไม่ถึงเครียดจนเกินไป”

(ชยาพร โมะชะวิวัฒน์, สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2556)

“โดยรวมแล้วรายการมีความเหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ คือสร้างความสนุกสนานในช่วงท่องเที่ยวเพื่อสร้างความประทับใจก่อน หลังจากนั้นก็เป็นช่วงการสัมภาษณ์ ซึ่งมีประโยชน์ต่อผู้สูงอายุอย่างยิ่ง อย่างเรื่องของโภชนาการเอง แซกรับเชิญก็ได้พูดถึงเช่นเดียวกัน ซึ่งตรงนี้น่าจะส่งผลให้ผู้ชมที่เป็นผู้สูงอายุอยากจะปฏิบัติตามด้วย ”

(ปรัตถกร จิพิมาย, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2556)

3.2 ค่าเฉลี่ยของทัศนคติด้านการเกิดแรงบันดาลใจในการดูแลสุขภาพกายและใจของตัวท่านเองของผู้ชมในตอนครูเล็ก และตอนแม่ขวัญจิตมีความแตกต่างกัน รองลงมาจากความ

แตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของทัศนคติด้านความเหมาะสมของเนื้อหารายการต่อช่วงวัยของผู้ชมใน
ตอนครูเล็ก และตอนแม่ขวัญจิตเพียงเล็กน้อย โดยในตอนครูเล็ก มีค่าเฉลี่ยด้านทัศนคติมากกว่า
ตอนแม่ขวัญจิต

ทั้งนี้จากเสวนาแบบไม่เป็นทางการพบว่าผู้ชมได้แสดงความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าช่วง
การสัมภาษณ์แขกรับเชิญส่งผลต่อการเกิดแรงบันดาลใจในการดูแลสุขภาพกายและใจของผู้ชม
ดังต่อไปนี้

“ขณะดูรายการ ก็รู้สึกว่ายากดูแลสุขภาพให้แข็งแรงและทำจิตใจให้
แจ่มใส จะพยายามไม่เอาเรื่องที่เครียดๆมาทำให้คิดมาก เพราะว่าเห็น
ตัวอย่างจากแขกรับเชิญ โดยเฉพาะตอนครูเล็ก สร้างแรงบันดาลใจให้
มากเลย ส่วนในตอนแม่ขวัญจิต เราได้รับความรู้เหมือนกัน แต่ว่าตอนครู
เล็ก จะชัดเจนมากกว่า ”

(ประภา พงษ์ศักดิ์ อายุ 70 ปี, เสวนา, 23 มีนาคม 2556)

“รายการทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการดูแลสุขภาพกายและจิตใจได้
เพราะเห็นว่าแขกรับเชิญทำแล้วได้ผล ในตอนครูเล็ก ก็จะทำให้คำแนะนำ
อย่างชัดเจน ทำให้เกิดแรงบันดาลใจได้ ส่วนตอนที่ 2 แขกรับเชิญก็เป็น
บุคคลที่มีความสามารถก็น่าชื่นชม”

(มาลี ปัญญาเนรมิตรติ อายุ 64 ปี, เสวนา, 23 มีนาคม 2556)

ผู้เชี่ยวชาญด้านทั้งสามท่านมีความเห็นสอดคล้องกันว่ารายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์”
สามารถสร้างแรงบันดาลใจในการดูแลสุขภาพกายและใจของผู้ชมได้

“เนื่องจากรายการมีส่วนสำคัญคือการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ จึงเห็นว่า
แขกรับเชิญของรายการเป็นผู้มีความสามารถที่โดดเด่นในวงการศิลปะ
ทั้งยังเป็นบุคคลสูงวัย มีความน่าเชื่อถือและมีหลักการในการดูแลตนเอง

ได้เป็นอย่างดี ดังนั้นเมื่อผู้ชมสูงวัยได้รับชมรายการจึงน่าที่จะเกิดแรงบันดาลใจในการดูแลตัวเองทั้งในด้านสุขภาพกายและใจได้”

(วิเชียร ตันตระเสนีย์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2556)

“รายการทำให้เกิดแรงบันดาลใจกับผู้สูงอายุได้ ในผู้สูงอายุบางท่านอาจจะมีการดูแลสุขภาพกายและใจได้ดีอยู่แล้ว แต่บางท่านอาจจะทำได้ไม่ดี จึงต้องการการผลักดันให้หันมาใส่ใจดูแลสุขภาพกายและใจมากขึ้น ดังนั้นการที่รายการมีบุคคลที่น่าเชื่อถือมาบอกเล่าประสบการณ์ จึงทำให้ผู้ชมที่สูงอายุ เกิดแรงบันดาลใจอยากที่จะทำตาม และยังได้รับชมรายการบ่อยๆเชื่อว่าแรงบันดาลใจตรงนี้ก็จะมีเพิ่มขึ้น”

(ชยาพร โหมะวิวัฒน์, สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2556)

“รายการสามารถแรงบันดาลใจกับผู้สูงอายุได้ เนื่องจากในการให้คำปรึกษาผู้สูงอายุด้านของสุขภาพนั้น ผู้เชี่ยวชาญก็มักจะยกตัวอย่างให้กับผู้สูงอายุฟัง เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดการอยากที่จะทำตาม ซึ่งรายการก็ทำในทำนองเดียวกันโดยที่แขกรับเชิญเป็นผู้พูดเองว่าตัวเองใช้ชีวิตอย่างไร แล้วสุขภาพเป็นอย่างไร เมื่อเห็นผลดี แขกรับเชิญทำได้จริง ผู้ชมที่สูงอายุก็คิดว่าเราเองก็สามารถทำได้ จึงทำให้เกิดแรงบันดาลใจ”

(ปรัดถกร จิพิมาย, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2556)

3.3 ค่าเฉลี่ยทัศนคติของผู้ชมเท่ากันทั้งในตอนครูเล็ก และตอนแม่ขวัญจิต มีดังต่อไปนี้

- การมีกำลังใจในการดำเนินชีวิต
- การเห็นถึงข้อดีของการเป็นผู้สูงวัย เมื่อได้ชมรายการ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า “รายการรุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ทั้งสองตอนสามารถสร้างทัศนคติผู้ชมรายการให้มีกำลังใจในการดำเนินชีวิต และเห็นถึงข้อดีของการเป็นผู้สูงวัย เมื่อได้รับชมรายการ

ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญด้านผู้สูงอายุ มีความเห็นต่อการที่รายการสามารถสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตดังต่อไปนี้

“จากเนื้อหาของรายการสามารถเข้าถึงผู้สูงอายุได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะช่วงการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ เมื่อแขกรับเชิญพูดถึงปัญหาอุปสรรคและความสุขในการดำเนินชีวิต คิดว่าตรงนี้น่าจะกระทบใจคนดู ให้ค้นพบว่าทุกคนย่อมมีปัญหาด้วยกันทั้งนั้น เพียงแต่เราจะแก้ปัญหาเหล่านั้นอย่างไร ก็ทำให้มีกำลังใจในการดำเนินชีวิต”

(วิเชียร ตันตระเสนีย์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2556)

“สำหรับในการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิต เห็นได้ชัดเจนในช่วงการสัมภาษณ์ โดยเฉพาะในตอนครูเล็ก ที่แขกรับเชิญพูดถึงเรื่องว่าผู้สูงอายุยังคงสามารถสร้างประโยชน์กับสังคม ตรงนี้น่าจะทำให้ผู้ชมเกิดกำลังใจในการดำเนินชีวิตได้”

(ชยาพร โมะชะวิวัฒน์, สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2556)

“จากการสัมภาษณ์แขกรับเชิญที่ทำให้ผู้ชมเห็นว่าผู้สูงอายุนั้นเป็นบุคคลที่มีคุณค่าต่อสังคม และแขกรับเชิญเองก็ได้ให้ข้อมูลกับผู้สูงอายุด้วยกันว่าวัยสูงอายุเป็นวัยที่มีคุณค่า น่าจะทำให้ผู้ชมที่สูงอายุเกิดกำลังใจในการดำเนินชีวิต”

(ปรัตถกร จิพิมาย, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2556)

นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญด้านผู้สูงอายุทั้งสามท่าน ยังได้แสดงทัศนะต่อการเห็นถึงข้อดีของการเป็นผู้สูงวัย เมื่อผู้ชมสูงวัยได้ชมรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ดังต่อไปนี้

“สำหรับข้อดีของการเป็นผู้สูงวัย คิดว่ารายการทำให้ผู้ชมเห็นได้ชัดเจนไม่ว่าจะจากการสัมภาษณ์ผู้สูงวัยที่มีชื่อเสียงในแวดวงศิลปะ ที่มี

ความสุขกับการเป็นผู้สูงวัย หรือการทำกิจกรรมต่างๆในช่วงท่องเที่ยว ก็กระตุ้นให้ผู้สูงวัยลองมองถึงข้อดีในวัยนี้บ้าง”

(วิเชียร ตันตระเสนีย์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2556)

“ผู้ชมน่าจะเห็นถึงข้อดีของการเป็นผู้สูงอายุจากคำบอกเล่าของแซกรับเชิญที่เป็นบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือที่เห็นถึงข้อดีของการเป็นผู้สูงอายุ เช่นเดียวกัน รวมถึงการเห็นข้อดีในตรงนี้จะช่วยสร้างความคิดในแง่บวกต่อการดำเนินชีวิตได้อีกด้วย”

(ชยาพร โมะระวิวัฒน์, สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2556)

“โดยรวมแล้วรายการได้ส่งเสริมให้ผู้ชมได้เห็นถึงข้อดีของการเป็นผู้สูงอายุ เพราะผู้ชมดูแล้วรู้สึกว่าตนเองสามารถทำอะไรได้หลายอย่างไปเที่ยวตามที่รายการบอกได้ ถ้าอยากจะไป หรือทำกิจกรรมเชิงศิลปะที่รายการแนะนำได้ และแม้ข้อมูลบางอย่างอาจจะทำอย่างที่รายการบอกไม่ได้ ก็นำมาปรับใช้ได้ ”

(ปรัตถกร จิพมาย, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2556)

3.4 ค่าเฉลี่ยผู้ชมอยากทำกิจกรรมศิลปะที่รายการนำเสนอในตอนครูเล็ก อยู่ในลำดับสุดท้ายจากค่าเฉลี่ยด้านทัศนคติในด้านอื่น ส่วนค่าเฉลี่ยผู้ชมอยากทำกิจกรรมศิลปะที่รายการนำเสนอในตอนแม่ขวัญจิต อยู่ในลำดับรองสุดท้ายจากค่าเฉลี่ยด้านทัศนคติในด้านอื่น

แต่อย่างไรก็ตามผู้ชมมีความรู้สึกต่อการทำกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ในทางบวก และเห็นว่า จะนำกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ที่แซกรับเชิญไปปรับใช้ตามความถนัด หรือเมื่อตนเองมีโอกาส โดยเหตุผลที่ผู้ชมไม่อยากทำกิจกรรมเชิงศิลปะที่รายการได้นำเสนอเนื่องจาก กิจกรรมที่นำเสนอ ผู้สูงอายุมีความรู้สึกว่าตนเองไม่มีความถนัด แต่อย่างไรก็ตามหากผู้สูงอายุเห็นว่ากิจกรรมดังกล่าว มีประโยชน์ก็จะลองทำตาม หรือปรับเปลี่ยนกิจกรรมเพื่อให้เหมาะสมกับตนเอง โดยตัวอย่างจากการแสดงความคิดเห็น มีดังต่อไปนี้

“กิจกรรมทางศิลปะที่รายการนำเสนอ อย่างการร้องเพลง โดยส่วนตัว เห็นว่ามีประโยชน์ต่อสุขภาพกายช่วยในเรื่องของปอด การมีสมาธิ แต่ทำให้มีความสุขขณะร้องเพลง แต่ว่าสำหรับตนเองแล้วไม่ได้มีความถนัด ทางด้านการร้องเพลง ดังนั้นจะให้ไปร้องเพลงก็ยากสำหรับตัวเรา แต่คงต้องลองกลับไปค้นเพลงเก่าๆมาฟัง หรืออาจเปลี่ยนเป็นเต้นรำแทนซึ่งมีความถนัดมากกว่า ”

(โกศล พักหว่าง อายุ 64 ปี, เสวนา, 16 มีนาคม 2556)

“หลังจากที่ดูรายการจบก็อยากที่จะทำกิจกรรมเชิงสุนทรีย์อย่างที่ รายการแนะนำ ก็คือการร้องเพลงเพราะอย่างที่เขารับเชิญบอกก็คือไม่ต้องร้องเพราะก็ได้ แต่ค่อยๆฝึกฝนก็จะดีขึ้นเอง ก็อยากจะทำตามดู”

(พลตรีหญิง บังอร สะสมทรัพย์ 63 ปี, เสวนา, 23 มีนาคม 2556)

“กิจกรรมที่เขารับเชิญแนะนำก็ถือว่าเป็นกิจกรรมที่ประโยชน์ แต่ตัวเอง ไม่ถนัดเลย จะให้ร้องเพลงคงไม่ไหว แต่ก็ถือว่าเป็นการจุดประกายที่ดี จากนั้นก็คงมองหากิจกรรมที่ผ่อนคลายทำ”

(สุพิน พักหว่าง อายุ 74 ปี, เสวนา, 16 มีนาคม 2556)

“เห็นด้วยกับเขารับเชิญที่แนะนำกิจกรรมเชิงศิลปะในการช่วยดูแล สุขภาพร่างกาย และทำให้เบิกบาน อย่างการร้องเพลง ตนเองก็เป็นคนที่ชอบร้องเพลงอยู่แล้ว การทำตามที่เขาแนะนำก็เลยไม่ยาก เพราะว่าทำอยู่แล้ว แล้วก็เห็นถึงข้อดีอย่างที่เขารับเชิญบอก ”

(ณรงค์ บัวรุ่ง อายุ 60 ปี, เสวนา, 16 มีนาคม 2556)

ในขณะที่เดียวกันผู้เชี่ยวชาญด้านผู้สูงวัยเห็นว่ากิจกรรมเชิงสุนทรีย์มีประโยชน์ต่อ ผู้สูงอายุสามารถสร้างเสริมสุขภาวะในผู้สูงอายุได้ โดยรศ.ดร.วิเชียร ตันตระเสนีย์ ประธาน กรรมการบริหารชมรมคลังปัญญาผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าในอนาคตต่อไป

หากมีการผลิตรายการ “รุ่นใหญ่ หัวใจศิลป์” ในตอนต่อไปอาจเพิ่มความหลากหลายในกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ เพื่อให้เป็นทางเลือกให้กับผู้สูงอายุที่มีความถนัดแตกต่างกันออกไป

“การแนะนำกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ให้กับผู้ชมที่สูงอายุ นับได้ว่าเป็นข้อดีอย่างยิ่งที่จะช่วยส่งเสริมสุขภาพะให้เกิดขึ้นในผู้สูงอายุ เพราะแน่นอนว่าช่วยส่งเสริมในเรื่องของจิตใจทำให้รู้สึกเบิกบาน เพลินเพลิน และมีสมาธิ นอกจากนี้ยังส่งผลดีต่อร่างกายด้วย แต่ขอให้คำแนะนำเพิ่มเติมว่าหากมีโอกาสผลิตรายการต่อเนื่องอาจเพิ่มเติมกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ เช่น การเล่นดนตรี อาจจะเป็นดนตรีไทยก็ได้ เพราะผู้สูงอายุรู้จักกันดีอยู่แล้ว เพื่อเพิ่มความหลากหลายในการนำเสนอกิจกรรม”

(วิเชียร ดันตระเสนีย์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2556)

“กิจกรรมเชิงสุนทรีย์สามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเกิดสุขภาพะได้อย่างการร้องเพลงช่วยในเรื่องของปอด การเดินรำก็ช่วยในเรื่องของกล้ามเนื้อได้ กิจกรรมที่ทางรายการนำเสนอก็นับว่าเป็นประโยชน์กับผู้ชมด้วยเช่นเดียวกัน ”

(ชยาพร โมะชะวิวัฒน์, สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2556)

“ระหว่างการให้คำปรึกษาด้านโภชนาการ เรามักจะถามถึงกิจกรรมที่ผู้สูงอายุทำ ซึ่งกิจกรรมเชิงสุนทรีย์นั้นก็นับว่าเป็นกิจกรรมที่สามารถช่วยส่งเสริมสุขภาพะในผู้สูงอายุได้ สำหรับกิจกรรมที่ทางรายการนำเสนอนั้นก็ก็เป็นประโยชน์ต่อผู้ชม โดยคาดว่าผู้สูงอายุคงให้ความสนใจเพราะเห็นตัวอย่างที่ดีจากแซกรับเชิญ”

(ปรัตถกร จิพิมาย, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2556)